

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΕΒ' | ΤΕΥΧ. Α' | ΙΔΑΝ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 72.18.308 | 1/15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1985 | ΑΡΙΘ. 23-24

“ΕΠΙ ΤΩ ΟΝΟΜΑΤΙ ΑΥΤΟΥ ΕΘΝΗ ΕΛΠΙΟΥΣΙΝ,,

(‘Ησ. μβ’, 4)

Ἡ Γέννησις τοῦ Σωτῆρος, τὴν ὁποίαν ἐτοιμαζόμεθα νὰ ἐορτάσωμεν, εἶναι τόσον τὸ τελικόν, ὅσον καὶ τὸ ποιητικόν αἷτιον τῆς πανανθρωπίνης προσδοκίας καὶ ἐλπίδος, διὰ τὴν ὁποίαν ἡ μὲν Γένεσις λέγει, ὅτι ὁ Λυτρωτῆς εἶναι «προσδοκία ἐθνῶν» (Γεν. μθ', 10 κατὰ τὴν μετάφρασιν τῶν Ἑβδομήκοντα), ὁ δὲ προφήτης Ἡσαΐας τονίζει, ὅτι «ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιούσιν» (‘Ησ. μβ', 4).

*

Ἡ εἰς τὸν κόσμον ἔλευσις τοῦ Σωτῆρος ὑπῆρξεν ἐν πρώτοις τὸ τελικὸν αἷτιον τῆς πρὸ Χριστοῦ πανανθρωπίνης νοσταλγίας. Τὸ Πρωτεύαγγελιον περὶ τοῦ Λυτρωτοῦ, ὁ Ὅποιος θὰ συντρίψῃ τὴν κεφαλὴν τοῦ ὄφeos (Γεν. γ', 14-15) ἐδόθη ἤδη εἰς τοὺς Πρωτοπλάστους καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀπὸ στόματος εἰς στόμα διεμορφώθη εἰς διαφόρους σχετικὰ παραλλαγὰς τῶν παραδόσεων τῶν λαῶν. Ἡ πλέον ζωηρὰ καθολικὴ ἀκτίς, ἡ ὁποία διεσκέδαζε τὸ ζοφερόν σκότος τῆς ἀνθρωπότητος, ἦτο ἀφ' ἐνός ἢ μελαγχολία διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ παραδείσου καὶ ἀφ' ἑτέρου ἢ προσδοκία τοῦ Σωτῆρος. Ὅλαι αἱ νοσταλγίαι τῶν ἐκλεκτῶν προσωπικοτήτων, τὰς ὁποίας ἐγνώρισεν ἡ ἱστορία· ὅ,τι ὡραματίσθησαν οἱ μεγάλοι ποιηταὶ τῆς προχριστιανικῆς ἀνθρωπότητος· ὅ,τι περιέγραψαν οἱ μεγάλοι προφῆται ἐλαυνόμενοι ὑπὸ τῶν θεοπνεύστων συλλήψεων τοῦ πνεύματος τῶν — ὅλα αὐτὰ ἐμψυχώνονται ὑπὸ τῆς προσδοκίας

Ἐκείνου, ὁ Ὅποιος θὰ εἶναι τὸ φῶς τοῖς ἐν σκότει, τὸ φῶς τῶν ἐθνῶν (‘Ησ. θ', 1 ἐξ. μθ', 6 ἐξ.), ὁ Ποιμὴν (μ', 11) ὁ Λυτρωτῆς ὀλοκλήρου τοῦ κόσμου (‘Ησ. κε', 6 ἐξ.). Αὐτὸς θὰ ἐγκαινιάσῃ χρυσὴν ἐποχὴν εἰς τὴν γῆν (‘Ησ. λε', 6, 11 ἐξ.)· θὰ συνάψῃ νέαν διαθήκην μὲ ὅλους τοὺς λαοὺς (‘Ιερ. ιστ', 19. ‘Ησ. μβ', 1-4)· θὰ ἀναπλάσῃ τὰς καρδίας (‘Ιερ. κδ', 7· λη', 33· λθ', 39)· θὰ φέρῃ καινὸν οὐρανὸν καὶ καινὴν γῆν (‘Ησ. ξε', 17· ξστ', 22. Ψαλμ. ρα'. 27)· θὰ ἐπαναφέρῃ τὴν παραδείσιον ἀτμόσφαιραν, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἀφ' ἐνός ὁ λύκος θὰ βόσκη μετὰ τοῦ προβάτου, ὁ μύσχος μετὰ τοῦ λέοντος, ὁ βοῦς μετὰ τῆς ἄρκτου, ἢ πάρδαλις μετὰ τῆς εἰρφου καὶ τὰ παιδία θὰ παίζουσιν μετὰ τῶν ὄφeos (‘Ησ. ια', 6 ἐξ.) καὶ ἀφ' ἑτέρου ἢ εἰρήνη θὰ ἔλθῃ ἐκ νέου, εἰς τρόπον ὥστε τὰ ὄπλα, τὰ τόξα καὶ τὰ βέλη θὰ μετατραποῦν εἰς ἄροτρα καὶ γεωργικὰ ἐργαλεῖα (‘Ωσ. β', 20. ‘Ησ. β', 4. Μιχ. δ', 3). Ὁ Λυτρωτῆς αὐτός, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Αἰσχύλου, θὰ κατέλθῃ εἰς τὸν Ἄδην καὶ εἰς τὰ ζοφερά βάθη τοῦ Ταρτάρου, διὰ νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν συμβολίζοντα τὴν ἀνθρωπότητα Προμηθεά· θὰ ἐγείρῃ τοὺς «καθεύδοντας», διὰ τοὺς ὁποίους ὀμιλεῖ ὁ Σωκράτης εἰς τὴν ἀπολογία του πρὸς τοὺς δικαστάς· θὰ διδάξῃ τοὺς ἀνθρώπους «ὡς δεῖ πρὸς θεοὺς καὶ πρὸς ἀνθρώπους διακεῖσθαι», κατὰ τοὺς λόγους πάλιν τοῦ Σωκράτους εἰς τὸν «Ἀλκιβιάδην δεῦτερον» τοῦ Πλάτωνος· θὰ φέρῃ τὴν ἀπολεσθεῖσαν χρυσὴν ἐποχὴν, τὴν ὁποίαν περιγράφει μὲ παρα-

δείσια χρώματα ὁ Ὁράτιος καὶ διὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς ὁποίας θρηνεῖ ὁ Ὁβίδιος· θὰ ἐπαναφέρῃ «τὴν ἀρχικὴν βασιλείαν τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ», τοῦ «παμφώτου Ἐνός Θεοῦ» καὶ θὰ ἀντικαταστήσῃ «τὴν σιδηρᾶν γενεάν» διὰ τῆς «νέας χρυσῆς γενεᾶς», ἡ ὁποία «εὐτυχῆς θὰ ἀνατείλῃ εἰς ὅλον τὸν κόσμον», κατὰ τὰς ἐκφράσεις τῆς 4ης ἐκλογῆς τοῦ Βιργιλίου· θὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν προσδοκίαν τοῦ Κομφουκίου διὰ τὸν «Ἅγιον» καὶ «Οὐρανάνθρωπον» (=Θεάνθρωπον), ὁ ὁποῖος θὰ συνδιαλλάξῃ τὸν οὐρανὸν μετὰ τῆς γῆς καὶ τὸν ὁποῖον οἱ λαοὶ προσδοκοῦν, ὡς τὰ μαραμμένα φυτὰ τὴν δρόσον· θὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν νοσταλγίαν εἴτε τοῦ Θιβητικοῦ Βουδδισμού καὶ τῶν Ἰρανίων διὰ τὸν παρθενογέννητον Θεάνθρωπον Λυτρωτὴν, εἴτε τοῦ Χινδουϊσμοῦ διὰ τὸν ἀπαστράπτοντα ὡς ἥλιον Λυτρωτὴν, ὁ ὁποῖος θὰ ἐπαναφέρῃ τὴν ἀνθρωπότητα εἰς τὸν ἀρχέγονον χρυσοῦν αἰῶνα.

Ἀληθῶς, κατὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ Βολταίρου, «ὄλοι οἱ λαοὶ τῆς γῆς ἐπίστευσαν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐξέπεσε καὶ ἐξεφυλίσθη καὶ μάλιστα κατὰ τρόπον καὶ περιστάσεις ἀναλόγους πρὸς τὴν διήγησιν τοῦ Μωϋσέως» καὶ ὅτι «πρὸ ἀμνημονεῦτων χρόνων ἦτο παρ' Ἰνδοῖς καὶ Σίναις παράδοσις, ὅτι ὁ σοφὸς ἤθελεν ἔλθει ἐκ τῆς Δύσεως».

*

Ἄλλ' ἡ Γέννησις τοῦ Σωτῆρος δὲν ὑπῆρξε μόνον τὸ τελικὸν αἴτιον τῆς πρὸ Χριστοῦ προσδοκίας τοῦ Λυτρωτοῦ. Ἐπὶ πλέον εἶναι καὶ θὰ εἶναι τὸ ποιητικὸν αἴτιον τῆς ἐλπίδος τῆς μακρὰν Αὐτοῦ εὐρισκομένης ἀνθρωπότητος, ἡ ὁποία σήμερον καὶ πάντοτε θὰ ἀναζητῆ ἐναγωνίως τὸν Λυτρωτὴν καὶ τὸν ἀπολεσθέντα παράδεισον τῶν ἀνωτέρων πνευματικῶν ἀξιῶν. Πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐκινεῖτο ἅπαν τὸ παρελθόν, ἀλλὰ καὶ ἀπ' Αὐτοῦ, ὡς ἀπὸ ἀφετηρίας, ὀρμᾶται ὀλόκληρον

τὸ μέλλον. Τὸ παρελθὸν μόνον αὐτὸν ἀνεζήτει καὶ Αὐτὸς μόνος εἶναι τὸ μέτρον καὶ τὸ νόημα ὅλου τοῦ μέλλοντος.

Ὁ Χριστὸς διαρρηγνύων πάσας τὰς ἀναλογίας καὶ πάντας τοὺς νόμους τῆς Ἱστορίας, δὲν ἀνήκει εἰς ἓν ἀπολιθωθὲν παρελθόν, ἀλλ' εἶναι ὁ ζῶν, ὁ πάντοτε παρὼν, ὁ αἰώνιος Χριστός. Δι' αὐτὸ ὁ Kierkegaard διακηρύττει, ὅτι ἡ πίστις εἰς Χριστὸν σημαίνει τὴν εἰς τὸ ἐκάστοτε παρὸν ἄμεσον ἀντιπαράστασιν τοῦ καθ' ἕκαστον ἀτόμου μετὰ τοῦ ἱστορικοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἀντιπαράστασις αὕτη συμβαίνει διὰ τοῦ τρόπου τοῦ «συγχρονισμοῦ» καὶ τῆς ὑπερπηδήσεως τῶν ἱστορικῶν ἀποστάσεων. Ὁ Ἰησοῦς ἐρχεται σήμερον διὰ τοῦ κηρύγματος πρὸς τὸ καθ' ἕκαστον ἄτομον, ὡς ἦλθε καὶ πρὸς τοὺς συγχρόνους αὐτοῦ. «Ἡ σκέψις αὕτη», ὁμολογεῖ ὁ Kierkegaard, «εἶναι ἡ σκέψις τῆς ζωῆς μου». Ὁ συγχρονισμὸς εἰς τὴν ἀντιπαράστασιν μετὰ τὸν Χριστὸν εἶναι δυνατός, διότι ὁ Χριστὸς εἶναι αἰώνιος καὶ διότι τὸ περὶ αὐτοῦ κήρυγμα εἶναι καὶ σύγχρονον κήρυγμα.

Ἄλλ' ἡ σκέψις αὕτη τοῦ μεγάλου Δαναῦ θεολόγου καὶ φιλοσόφου, — θεολογικῶς κρινομένη—, εἶναι ἀτελής, ἐὰν δὲν ὀλοκληρωθῇ ὑπὸ τῆς πεποιθήσεως, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ συγχρονισμὸς τῆς πίστεως μετὰ τῆς ἐν Χριστῷ ἀποκαλύψεως τοῦ Θεοῦ συμβαίνει ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ διὰ τῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὴν λειτουργικὴν ζωὴν τῆς ὁποίας συνεχίζονται μυστικῶς ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἀπολυτρωτικὸν ἔργον τοῦ Χριστοῦ. Εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἡ προσφορὰ τῆς περὶ Χριστοῦ ἀληθείας πρὸς ἐλευθέραν ἀναγνώρισιν ὑπὸ τῶν πιστῶν εὐρίσκει ἀνταπόκρισιν εἰς τὴν ὑπακοὴν τῆς πίστεως. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἐγγύησις τοῦ ἱστορικοῦ καὶ αἰώνιου χαρακτῆρος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Διὰ τῆς λατρείας καὶ μυστηριακῆς ζωῆς τῆς ἐντὸς τοῦ ἐκάσ-

Ἐπὶ ταῖς ἐορταῖς τῆς Θείας Ἐπιφανείας καὶ τῇ ἀνατολῇ τοῦ νέου ἔτους 1986 ὁ Διευθυντὴς τῶν Περιοδικῶν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», «ΘΕΟΛΟΓΙΑ» καὶ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ» καὶ οἱ συνεργάται αὐτοῦ εὔχονται εἰς ἅπαντας τοὺς ἀναγνώστας πᾶσαν χαρὰν καὶ εὐτυχίαν παρὰ τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ.

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΗ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Τὸ παρὸν ἄρθρον, πὸν ἔχει γραφῆ ἀπ' τὸν ἀείμνηστο Μητροπολίτη Κίτιους Βασιλάδα, ὡς θεωρηθῆ ὡς τὸ κύκνειο ἄσμα του, πὸν ἔχει ἐπικαιρότητα ἐνεκα τῆς λήξεως τοῦ Ἔτους: «Ἀθήνα - Πολιτιστικὴ Πρωτεύουσα τῆς Εὐρώπης».

Ἡ Ἀθήνα, τῆς ὁποίας ἐφέτος γιορτάζουμε τὰ 150 χρόνια τῆς σάν πρωτεύουσας τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους, εἶναι ἀπὸ τίς πιὸ γνωστὲς καὶ πιὸ ἀξιόλογες πόλεις στὸν κόσμο. Πόλις μὲ ἱστορία καὶ μάλιστα μὲ πνευματικὴ ἱστορία ἀσύγκριτη. Καμμιάς ἄλλης πόλεως τὸ ὄνομα δὲν συνδέεται τόσο μὲ τὸ μεγαλεῖο τοῦ ἀνθρώπινου πνεύματος ὅσο τὸ ὄνομα τῆς Ἀθήνας. Αὐτὴ πράγματι ὑπῆρξε ὁ τόπος τῶν ὑψηλοτέρων ἀνατάσεων τοῦ ἀνθρώπινου νοῦ καὶ τῆς εὐγενέστερης ἀποδόσεως τοῦ ὠραίου· ἡ μήτρα τοῦ κλασσικοῦ θαύματος, ὅπως τὸ ὀνομάζουμε, ὥστε ἡ παρατήρησις τοῦ Ἰουδαίου Φίλωνος, ὅτι «ὅπερ

τοτε «σήμερον» συμπυκνώνονται καὶ βιοῦνται μυστικῶς ὡς ζῶντα καὶ ὑπάρχοντα ἐνώπιον ἡμῶν τὰ παρελθόντα, τὰ παρόντα καὶ τὰ ἔσχατα, δηλαδὴ ἡ προϊστορία καὶ οἱ κύριοι σταθμοὶ τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ, ὅπως καὶ τὰ μέχρι τῶν ἔσχατων ἡμερῶν ἐκτεινόμενα σωτηριώδη ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα ἀπορρέουν ἐξ αὐτοῦ. Εἰς ἐκάστην ἑορτὴν τῆς Ἐκκλησίας οἱ πιστοὶ μετέχουν μυστικῶς Θεοφανειῶν καὶ Χριστοφανειῶν.

Ὅθεν καὶ διὰ τοὺς σημερινούς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ζοῦν «ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου» (Ματθ. δ', 16) εἶτε μὲ τὴν ὀδύνην ἐκ τοῦ φυσικοῦ κακοῦ ἢ τῆς πνευματικῆς δουλείας, εἶτε ὑπὸ τὸ ἄγχος ἐκ τῆς ἀπειλῆς ἢ τῶν ἀπαισιοδόξων προρρήσεων περὶ τοῦ πυρηνικοῦ ὀλοκαυτώματος καὶ ἄλλων ἐπικειμένων δεινῶν, ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ μόνος ἀναμενόμενος καὶ προσδοκώμενος Λυτρωτῆς καὶ ἀληθῆς Εἰρηνοποιός, τὸν ὁποῖον «ἡ Παρθένος σ' ἡμερον... ἐν σπηλαίῳ ἔρχεται ἀπο-

ἐν ὀφθαλμῷ κόρη ἢ ἐν ψυχῇ λογισμός, τοῦτ' ἐν Ἑλλάδι Ἀθηναίω», νὰ παίρνει μιὰ εὐρύτερη οἰκουμενικὴ διάστασι.

Κατὰ τὴν προχριστιανικὴν περίοδο ἡ Ἀθήνα ἀπεργάσθηκε ἓνα σύνολο ἀξιῶν, οἱ ὁποῖες ἀποτελοῦν τὴν ἀκροτελευτία ἐπίτευξι τῶν μετὰ τὴν πτώσι τοῦ ἀνθρώπου διασωσμένων δυνατοτήτων στὸν κατ' εἰκόνα Θεοῦ δημιουργηθέντα ἄνθρωπο. Ἀλλ' ὅ,τι ἔδωσε τότε ἡ Ἀθήνα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξηγηθεῖ μὲ μόνη τὴν ὑπαρξί τῶν δυνατοτήτων ἐκείνων. Πρέπει σ' αὐτὸ νὰ ἀναζητηθεῖ καὶ κάποια «ἀνωθεν» χειραγωγία, τὸ μέρος πὸν διαδραμάτισε ὁ σπερματικὸς Λόγος, ὅπως ἀπεκάλεσε τίς πρὶν ἀπὸ τὸ Χριστὸ θεῖες ἐλάμψεις ὁ φιλόσοφος καὶ μάρτυς Ἰουστίνος. Ἀφαιρώντας τὸ θρησκευτικὸ στοιχεῖο ἀπὸ ὅ,τι τὸ ἐξάισιο πρόσφερε ἡ πόλις αὐτὴ πρὶν «ἐπιφάυση» ὁ Χριστός, δὲν θὰ μπορέσουμε

τεχεῖν ἀπορρήτως». Αὐτὸς εἶναι «χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας» (Ἐβρ. ιγ', 8). «Θεμέλιον ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον, ὅς ἐστιν Ἰησοῦς ὁ Χριστός» (Α' Κορ. γ', 11).

*

Ἄς εὐχηθῶμεν, ὅπως ὁ ἐπικείμενος ἑορτασμός τῆς Γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος συντελέσῃ εἰς τὸ νὰ ἰσχύσῃ διὰ τοὺς συνανθρώπους μας καὶ δι' ἕκαστον ἐξ ἡμῶν προσωπικῶς ὁ μακαρισμὸς τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος κατέστησε γνωστὸν εἰς τοὺς μαθητάς Του: «Μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέποντες ἃ βλέπετε. Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ βασιλεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν, ἃ ὑμεῖς βλέπετε, καὶ οὐκ εἶδον, καὶ ἀκοῦσαι, ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν» (Λουκ. ι', 23-24).

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

νά έρμηνεύσουμε τὰ υπόλοιπα, άν όχι όλα, πάντως τὰ περισσότερα άπ' αυτά. Η φιλοσοφία, ή τραγωδία, οί τέχνες, στην κλασική κληρονομιά, πού όφείλουμε στην Άθήνα του Σωκράτη και του Πλάτωνα, του Αίσχύλου και του Σοφοκλή, του Ίκτινού και του Φειδία, δέν είναι στην ουσία τους παρά θεολογία. Από την άποψη αυτή ή Άθήνα άκολουθοϋσε τον κανόνα πού είχε διατυπώσει ο Πλάτων και πού όριζε «μη δύνασθαι τὰ ανθρώπεια κατιδεΐν, εί μη τὰ θεΐα πρότερον όφθειή» (Εϋσεβίου, Εϋαγγελική Προπαρασκευή, ΙΑ' 8, μαρτυρούμενο άπό τον Άριστοκλέα τον Περιπατητικό). Για τουτο και ως «θεοσεβεστάτην» χαρακτηρίζει την πόλι ο Σοφοκλής στον Οιδίποδα επί Κολωνώ, τους δέ κατοίκους της «φιλοθύτας» όνομάζει ο Άπολλώνιος ο Τυανεύς.

Άλλά και μετά την εμφάνισι του Χριστιανισμού, ο άπόστολος Παϋλος, όταν ευαγγελίσθηκε στην Άθήνα τὸ Χριστὸ με τὴ θαυμαστὴ ὁμιλία του στον Άρειο Πάγο, αυτή τὴ θρησκευτικότητά της άναγνώρισε και πῆρε σαν άφορμή του κηρύγματός του. Μίλησε πρὸς τοὺς «δεισιδαιμονεστέρους», δηλαδή τοὺς έντονότερα θρησκευομένους άκροατές του (Πράξ. ιζ' 22), σὲ μιὰ πόλι «κατειδωλον», πού άναζητοϋσε τον άληθινὸ Θεὸ, τὸ Θεὸ πού νοσταλγοϋσε άνέκαθεν στην πνευματικὴ της πορεία. Γιατὶ πρέπει νὰ σημειωθεΐ ὅτι ὁ άνεγερθεὶς άνώνυμος βωμὸς «τῷ άγνώστῳ Θεῷ» δέν ἦταν πρόσφατο δεϋγμα τῆς ἔλξεως και τῆς άναζητήσεως ἐκείνης, αλλά είχε ιστορία πού ἔφθανε μέχρι τοὺς άμέσως μετά τον Μαραθῶνα χρόνους. Με τὸ κήρυγμα του Άποστόλου τῶν Ἐθνῶν ἔγινε στην Άθήνα ή επίσημη ένωσις του Χριστιανισμού και του Ἑλληνισμού, ή ένωσις πού ἔδωσε περιεχόμενο και μορφή στην Ὁρθοδοξία.

Παρ' όλα αυτά ἔμως, ή Άθήνα δέν πῆρε ἔξ άρχῆς στην ιστορία τῆς Ἐκκλησίας πρωτεύουσα, κεντρική θέσι. Στόλισαν βέβαια την πόλι θρησκευτικὲς διάνοιες ὅπως του Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου και του Ἀθηναγόρα, ἔμειναν σ' αυτήν προσωρινὰ ὁ Ὁριγένης, ὁ Βασίλειος, ὁ Γρηγόριος, ὁ Συνέσιος, χωρὶς ἔμως νὰ καταστει αυτή στη νέα κτίσι, ὅ,τι

ἦταν στην παλαιά, δηλαδή ή πόλις πού κρατοϋσε τὰ σκῆπτρα στα θέματα του πνεύματος. Η Ἀλεξάνδρεια, ή Ἀντιόχεια, τὰ Ἱεροσόλυμα, ή Ρώμη και ή Κωνσταντινούπολις, άναδείχθησαν οί μεγάλες ἑστίες του Χριστιανικοῦ κόσμου, πού ἔτροφοδοτεΐτο με τὸ υλικὸ τῆς ἑλληνικῆς σκέψεως και αίσθήσεως, με την καταβολή τῆς προχριστιανικῆς Ἀθήνας.

Άλλ' άν ή Άθήνα σαν τόπος ἔπαυσε για πολλοὺς αἰῶνες νὰ βρῖσκεται στο προσκήνιο, τουτο δέν σημαίνει ὅτι δέν έχει ιστορία χριστιανική ζωντανή και σπουδαία. Η ιστορία της αυτή άποδεικνύει ὅτι και κατά τοὺς χριστιανικοὺς αἰῶνες δέν ἔχασε την συνείδησι τῆς υπάρξεως μιᾶς συνέχειας στην άρχαία μεγαλωσύνη της. Μιὰ συνείδησι, πού ἔκφράζεται κατά την προβυζαντινή και σὲ ὀρισμένες περιόδους την βυζαντινή ἡλικία της με ιδιαίτερη έντασι και δέν ἔξαφανίζεται οϋτε κάτω άπό τις χαλεπὲς συνθήκες τῆς ἐπιδύομισυ και πλέον αἰῶνες Φραγκοκρατίας και ἔπειτα τῆς μακραίωνης Τουρκοκρατίας, για νὰ βρεΐ τὴ δικαίωσι της μετά την άπελευθέρωσι του Γένους άπό τον ὀθωμανικὸ ζυγὸ.

Τότε ή Άθήνα, μικρὸς οἰκισμὸς, καθίσταται ή πρωτεύουσα τῆς ἐλεύθερης Ἑλλάδος, και ἔτσι πραγματοποιεΐται ἕνα ὄνειρό της, πού δέν είχε κατορθώσει νὰ σαρκώσει ή Περικλείος δημοκρατία και πού είχε παραμείνει χίμαιρα. Και κάτι περισσότερο, καθίσταται κατά ἕνα μεγάλο μέρος ή διάδοχος τῆς Κωνσταντινουπόλεως πνευματικὴ ἑστία τῆς ἑλληνικῆς Ὁρθοδοξίας, άφοϋ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ἔξακολουθοϋσε νὰ βρῖσκεται κάτω άπό τὸ ζυγὸ. Βέβαια, τὸ άδιαμφισβήτητο κϋρος του Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου για την ἑλληνική και την ὄλη Ὁρθοδοξία διατηρήθηκε και διατηρεΐται άμειωτο, ή δὲ αἰώνια άποστολή του ως του κορυφαίου κέντρου τῆς Ὁρθοδοξίας, θεμελιωμένη στην άκατάλυτη κανονική και ιστορική παράδοσι, δέν διακόπηκε και δέν στομάθηκε. Ἄς προστεθεΐ μάλιστα ὅτι τον τελευταῖο ἰδίως καιρὸ προσέλαβε διαστάσεις στην πραγματικότητα οἰκουμενικὲς. Η Κωνσταντινούπολις, άν ἔπαυσε νὰ εΐναι ή Βασιλεύου-

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ ΕΙΣ ΠΑΤΡΑΣ

ΔΙΑ ΤΟΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΝ

ΚΙΤΡΟΥΣ ΚΑΙ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ ΒΑΡΝΑΒΑΝ

Τὴν ἑσπέραν τῆς Κυριακῆς 24ης Νοεμβρίου 1985 ἐπραγματοποιήθη εἰς τὰς Πάτρας, γενέτειραν τοῦ αἰοδιμοῦ Μητροπολίτου Κίτρους καὶ Κατερίνης κυροῦ Βαρνάβα, καὶ εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Διακιδείου Σχολῆς Λαοῦ, εἰδικὴ πνευματικὴ ἐκδήλωσις πρὸς τιμὴν του, τὴν ὁποίαν εἶχον διοργανώσει δύο ἐκ τῶν πνευματικῶν καθιδρυμάτων τῆς πόλεως, ἡ Ἱστορικὴ καὶ Ἐθνολογικὴ Ἑταιρεία Πελοποννήσου καὶ ἡ Διακιδεῖος Σχολὴ Λαοῦ Πατρῶν. Κατ' αὐτὴν παρέστησαν οἱ Σεβ. Μητροπολίται Πατρῶν κ. Νικόδημος καὶ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Μελέτιος, πολλοὶ κληρικοὶ καὶ πλῆθος συμπολιτῶν καὶ φίλων τοῦ ἀειμνήστου Ἱεράρχου.

Εἰς τὴν ἐν λόγω ἐκδήλωσιν πρῶτος ἔλαβε τὸν λόγον ὁ ὑποφαινόμενος, ὡς ἐκπρόσωπος τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων τῶν ἰδρυμάτων, τὰ ὁποῖα εἶχον διοργανώσει τὴν ὄλην ἐκδήλωσιν. Ἀφοῦ ἀνεφέρθη ἐν ἀρχῇ δι' ὀλίγων εἰς τὴν πληθωρικὴν καὶ πολὺπλευρον προσωπικότητα τοῦ τιμωμένου Ἱεράρχου ὡς καὶ εἰς τὰς ἐξαιρετικούς ἐκκλησιαστικὰς, πολιτικὰς καὶ ἀκαδημαϊκὰς διακρίσεις διὰ τῶν ὁποίων κατὰ καιρὸς εἶχε τιμηθῆ, προσέθεσε:

σα στὴν πολιτικὴν, τὴν κοσμικὴν ἱστορίαν, ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι στὴν ἐκκλησιαστικὴν. Κοντὰ σ' αὐτὴν ὅμως τώρα μὲ τὸν προσήκοντα πάντα σεβασμὸν καὶ εὐλαβῆ διάθεσιν ἀνθεῖ ἓνα δεῦτερο μεγάλο κέντρο τῆς ἑλληνικῆς Ὁρθοδοξίας, ἡ Ἀθήνα, ποὺ σημειώνει στὸ μεταξὺ μιὰ ἀξιόλογη ἐκκλησιαστικὴ, θεολογικὴ καὶ γενικώτερα πνευματικὴ παρουσία.

Ἡ σύγχρονη θέσις τῆς Ἀθήνας στὴν καθόλου ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ προσιωνίζεται σημαντικὰς προσφορὰς γιὰ τὸ μέλλον τῆς Ὁρθοδοξίας. Μὲ τὸ πνευματικὸν της σφρῖγος καὶ τὶς πολλαπλὰς τῆς δυνατότητες μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ ἀποβεῖ φωτοδότειρα πόλις γιὰ τὴν ὀρθόδοξον καὶ τὴν λοιπὴν χριστιανικὴν οἰκουμένην.

Ἡδὴ ἀνακυκλικὰ ἀνοίγεται εὐρὺ στάδιο πνευματικῆς προσφορᾶς στὴν πόλιν αὐτὴν ποὺ ὡς τώρα χρωστάει τὴν φήμην τῆς περισσότε-

«Τοῦτον τὸν αἰοδιμον Ἱεράρχην τιμᾶ σήμερον ὡς ἄξιον τέκνον αὐτῆς ἢ γενέτειρά του πόλις τῶν Πατρῶν καὶ ἀπονέμει μεταθανατίως πρὸς αὐτὸν τὸν δίκαιον ἔπαινον, ἀναγνωρίζουσα τὸ δημιουργικὸν του ἔργον καὶ τὴν καθόλου πολὺτιμον καὶ πολὺπλευρον ἐκκλησιαστικὴν καὶ πνευματικὴν του προσφορὰν καὶ δρᾶσιν... Ὁ Μητροπολίτης Βαρνάβας, ὡς δημόσιος καὶ ἐκκλησιαστικὸς ἀνὴρ σπουδαῖος, ἀνήκει ἀναμφιβόλως εἰς τὴν χορείαν ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν, διὰ τοὺς ὁποίους ὁ Σωκρατικὸς εὐπατριδῆς ἔλεγεν: «ἐπειδὴν δ' ἔλθῃ τὸ πεπρωμένον τέλος, οὐ μετὰ λήθης ἄτιμοι κείνται, ἀλλὰ μετὰ μνήμης τὸν αἰὲν χρόνον ὑμνούμενοι θάλλουσι».

»Ὁ μακαριστὸς Μητροπολίτης Βαρνάβας (κατὰ κόσμον Νικόλαος) μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς τοῦ βίου του διετήρει ἰσχυροὺς δεσμοὺς ἀγάπης μὲ τὴν πόλιν τῶν Πατρῶν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη καὶ ἔζησε τοὺς παιδικοὺς καὶ νεανικοὺς του χρόνους, τὴν ἐπεσκέπτετο συχνὰ καὶ συνεδέετο μὲ ἀδελφικὴν φιλίαν μὲ πολλοὺς συμπολίτας του, μὲ τοὺς ὁποίους εὗρισκετο εἰς ἀδιάκοπον ἐπικοινωνίαν.

ρο, ὅπως εἶπαμε, σὲ ὅ,τι ἐπετέλεσε προχριστιανικά. Τότε, ἢ χάρις τοῦ Θεοῦ σὰν σπερματικὸς Λόγος δὲν ἀπουσίαζε. Ἦταν ὅμως ἓνας παράγων κρυφός. Τώρα εἶναι πλήρωμα. Μὲ τὰ κριτήρια τῆς σοφίας καὶ τῆς αἰσθήσεως τοῦ κόσμου, ἢ κληροδοσία τῆς προχριστιανικῆς Ἀθήνας στὴν ἀνθρωπότητα εἶναι κάτι τὸ ἀνυπέβλητο, μιὰ δόξα ἀνεπανάληπτη. Μὲ τὰ κριτήρια τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἢ δόξα ἐκείνη εἶναι μιὰ σκιά, μιὰ προϋπόθεσις. Ἡ Ἀθήνα, τῆς ὁποίας ἡ πορεία τῆς σκέψεως, κατὰ τὴν ἐπιγραμματικὴν παρατήρησιν τοῦ ἱστοριοδίφου τῆς Δ. Καμπούρογλου, «ἐνσαρκουῖται εἰς ὕμνους, τεχνουργεῖται εἰς εἰκόνας καὶ μνημειοῦται εἰς ναοὺς», σὰν πόλις ταμιοῦχος καὶ διαδότρια τοῦ εὐαγγελικοῦ φωτός, καλεῖται τώρα σὲ «καινὴν» δόξαν στὴν διακονίαν τοῦ ἔργου τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς Ἀγίας Του Ἐκκλησίας.

Ὁ Μητροπολίτης Κίτρους ΒΑΡΝΑΒΑΣ (†)

»Συνομήλικοι φίλοι και συμμαθηταί του ένθυμου-
ται την φυσική εύφυϊαν του, την πηγαϊαν καλωσύνην,
την πραότητα και την ευγένειάν του. Φύσις προικι-
σμένη διά πολλών χαρισμάτων, χαρακτήρ πνευματώ-
δης, χαριέστατος και τύπος έξωστρεφής με εύρύτητα
άντλήψεων, είχεν ένδηλώσει από τής παιδικής του
ήλικίας την ιδιαίτεραν θρησκευτικότητά του ως και
την κλίσειν του πρὸς την ίερωσύνην... Βαθυτάτην επί-
δρασειν ήσκησεν ἐπ' αὐτόν ὁ σεμνὸς και ἐνάρετος ίερο-
κρηϋς τότε τής ίεράς Μητροπόλεως Πατρῶν και μετέ-
πειτα Μητροπολίτης Λευκάδος και Ἰθάκης Δωρόθεος
Παλλαδινός, από τόν ὁποῖον ἔλαβεν, ἐδῶ εἰς τὰς Πά-
τρας, τὰς πρώτας σοδαράς και καθοριστικὰς διά την
μετέπειτα ζωήν του, πνευματικὰς ένισχύσεις.

»Κατά την τελευταϊαν επίσκεψίν του εἰς Πάτρας,
δαισθανόμενος προφανῶς τὸ τέλος τής ἐπιγείου ζωῆς
του, ἐπραγματοποίησε με φίλους του ἀποχαριτιστήριον
ἐπίσκεψιν εἰς διάφορα σημεῖα τής πόλεως, ὅπως εἰς
τὸ Γ' Γυμνάσιον Πατρῶν, ἀπὸ τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀφορι-
τήσει, εἰς την συνοικίαν ὅπου ἔζησε τοὺς παιδικούς και
νεανικούς του χρόνους και ἀλλαχοῦ...».

Ἀκολούθως ἔλαβε τὸν λόγον, ὡς κύριος ὁμιλητῆς
τῆς ἐκδηλώσεως, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νικοπόλεως
και Πρεβέζης κ. Μελέτιος, ἐκ τῶν στενῶν συνεργα-
τῶν τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Βαρνάβα εἰς την
Συνοδικήν Ἐπιτροπήν Διορθοδόξων και Διεκκλησια-
στικῶν σχέσεων, προσκληθεῖς και παρακληθεῖς πρὸς
τοῦτο ὑπὸ τῶν ὀργανωτῶν τῆς ἐκδηλώσεως ταύτης.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νικοπόλεως και Πρεβέζης
κ. Μελέτιος, ἀφοῦ ἀνεφέρθη εἰς τὰ σοδαρά θέματα, τὰ
ὁποῖα διεπραγματεύετο με την έντολήν τοῦ μακαρι-
στοῦ Μητροπολίτου, ὅτε ήτο συνεργάτης του εἰς την
ὡς ἄνω Συνοδικήν Ἐπιτροπήν, εἶπεν ἐν συνεχείᾳ: «...
Τώρα ἔχω νὰ διαπραγματευθῶ τὸν ἴδιον, νὰ ὁμιλήσω
γιὰ τὸν ἴδιον. Καὶ αὐτὸ εἶναι ὑπόθεσις μεγίστη. Γιατί
νὰ περιγράψω κανεὶς με λίγα λόγια και σὲ περιωρισμέ-
νο χρόνο μιὰ δυναμικὴ προσωπικότητα εἶναι δύσκολο.
Ὁ Πλάτων, εὔρεθεις σὲ κάποια ἀνάλογη περίστασι,
εἶπε τὰ ἑξῆς λόγια: "Ψάχγω νὰ θρῶ τί τελικὰ εἶναι ὁ
ἄνθρωπος, ἕνα τέρας πῶς φοβερό και ἀπὸ τὸν τυφῶνα
ἢ ἕνα ζῶον πῶς ἤρεμο και πῶς ἀπλό, πὸς βαστᾶ
ἀπὸ τῆ φύση του ἕνα μέρος ἀπὸ τὸ φῶς και την θεό-
τητα;" Καὶ αὐτὸ τὸ δίλημμα και αὐτὸ τὸ ἐρώτημα
μοῦ ἔρχεται ὅταν σκέπτομαι τὸν μακαριστὸν Μητροπο-
λίτην Βαρνάβαν. Τί ήταν; Κάτι τὸ πολύπλοκο και τὸ
φοβερό ἂν τὸν τυφῶνα; ἢ ἕνα ἤρεμο και ἀπλό ζῶο,
πὸς ἔχει την ἀκτινοβολία τοῦ φωτός και τῆς θεότητος;
Και στὰ δύο μετέιχε. Ὁφειλόμενον χρέος πρὸς την
ἐξαιρετον προσωπικότητα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κί-
τρους κυροῦ Βαρνάβα και πρὸς τὸ ἔργο του ἔχω αὐτῆ
τῆ στιγμῆ. Ὁφειλόμενον και δύσκολον, ἀλλὰ ἐλπίζο-
μεν —και χρησιμοποιοῦ αὐτὴν τὴν στιγμήν τὰ λόγια
τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Τυρολόης κ. Παντελ. Ροδο-
πούλου, πρῶην Πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου Θεσο-
σαλονικῆς— ὅτι ἀποτελεῖ και μαρτυρίαν ὑπὲρ τοῦ ἀγα-
θοῦ, τὸ ὁποῖον συνήθως εἰς την ἐποχὴν μας εἶτε ἀγνο-
εἶται, και θεληματικῶς και πολλές φορές ἀπολύτως,
εἶτε και παρασιωπᾶται. Καὶ γι' αὐτὸ ἀκριδῶς εἶναι ὡ-

ραία ἢ εὐκαιρία αὐτῆ πὸς ἐδημοουργήσατε, ὅστε οὔτε
νὰ παρασιωπηθῆ, οὔτε νὰ ἀγνοηθῆ τὸ ἔργον τοῦ μα-
καριστοῦ Βαρνάβα...».

Ἀκολούθως ὁ Σεβ. κ. Μελέτιος ἀνεφέρθη εἰς τὸ
τεράστιον ἔργον, τὸ ὁποῖον ἐπετέλεσεν ὁ Μητροπολίτης
Βαρνάβας ὡς κληρικός και ἰδιαιτέρως ὡς ἱεράρχης
τῆς Μητροπόλεως Κίτρους και Κατερίνης, «σὲ μιὰ πε-
ριοχῆ πὸς εἶχε πολλὰ προβλήματα», και ἐτόνισε την
πολύπλευρον δραστηριότητά του, ἢ ὁποῖα δὲν περιωρί-
ζετο εἰς τὰ στενὰ ὅρια τῆς Μητροπόλεός του, ἀλλὰ εἶχε
πάντοτε «ζωηροτάτην ἀνάμειξιν εἰς τὰ γενικὰ προβλή-
ματα τῆς ἐκκλησίας». Ἐν συνεχείᾳ περιέγραφε κατὰ
τρόπον παραστατικῶν προσωπικὰς ἐμπειρίας και ἀπό-
ψεις τοῦ Μητροπολίτου Βαρνάβα γύρω ἀπὸ τὸ θέμα
τοῦ Οἰκουμενισμοῦ και τῆς μελλούσης παγορθοδόξου
ἀγίας και μεγάλης Οἰκουμενικῆς Συνόδου και ἐπερά-
τωσε την έντυπωσιακὴν ὄντως ὁμιλίαν του με τοὺς τε-
λευταίους λόγους τῆς καθαγιαστικῆς εὐχῆς, ἢ ὁποῖα
διαβάξεται κατὰ την χειροτονίαν: «Κύριε, —ἀξιώσε
τον νὰ παραστῆ— τῷ φοβερῷ σου δῆματι ἀκαταισχύν-
τως και τὸν μέγαν μισθὸν λάδῃ, ὃν ήτοίμασας τοῖς ἀθλή-
σασιν ὑπὲρ τοῦ κηρύγματος τοῦ Εὐαγγελίου σου». Ὁ-
λοι μαζί ἄς κάνουμε αὐτὴν την εὐχὴν σήμερα, νὰ τὸν
ἀξίωση ὁ Θεὸς νὰ παραστῆ ἀκαταισχύντως ἐνώπιον
τοῦ φοβεροῦ δῆματος και νὰ λάδῃ τὸν μέγαν μισθὸν,
ὃν ήτοίμασε ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς τοῖς ἀθλή-
σασιν ὑπὲρ τοῦ Εὐαγγελίου».

Τὴν ἐπιβλητικὴν και ἀνταξίαν τῆς μνήμης τοῦ ἀι-
δίμου Ἱεράρχου πνευματικῆν ἐκδήλωσιν ἐπεσφράγισεν
ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πατρῶν κ. Νικόδημος, ἀνα-
φερθεῖς εἰς τὰς εὐγενεῖς φιλοδοξίας τοῦ Μητροπολί-
του Κίτρους κυροῦ Βαρνάβα, εἰπὼν τὰ ἑξῆς :

Αἱ εὐγενεῖς φιλοδοξίαι τοῦ Μητροπολίτου Κίτρους Βαρνάβα

Εἶναι ἀνθρώπινον νὰ ὑπάρχουν φιλοδοξίαι. Ἐνῶ
ὅμως αἱ φιλοδοξίαι τῶν πολλῶν ἀνθρώπων (αὐτὸ κό-
σμον τοῦτον) εἶναι συνήθως μάταιαι και ἀπλῶς κο-
λακεύουν τὸ ἐγώ, οἱ ἀνώτεροι ἄνθρωποι ἔχουν εὐγε-
νεῖς φιλοδοξίας, και ἀποβλέπουν εἰς διακονίαν και
προσφορὰν πρὸς την κοινωσίαν. Ὁ ἀειμνήστου Μη-
τροπολίτης Κίτρους Βαρνάβας ἐκινεῖτο ἀπὸ τοιαύτας
εὐγενεῖς φιλοδοξίας. Ἡ τελικὴ του δὲ φιλοδοξία
—εἶναι κοινὸν μυστικόν— ὅτι ήτο νὰ ἀναδειχθῆ και
ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν — ἐὰν ὁ Κύριος τὸ ἐπέτρεπε.

Δὲν ἀνῆλθεν, ὡς γνωστὸν, εἰς τὸν ἀρχιεπισκοπι-
κὸν αὐτὸν θρόνον. Διότι ἄλλαι ὑπῆρξαν δι' αὐτὸν αἱ
βουλαὶ τοῦ Κυρίου. Ἦτο ὅμως ἄνθρωπος δυναμικός.
Και ἐπίσκοπος χαρισματοῦχος. Και διέθετε τὸν δυ-
ναμισμὸν και τὰ χαρίσματά του εἰς την διακονίαν,
εἰς την ὁποῖαν τὸν ἔταξεν ὁ Θεός. Ἐπίσειε δὲ δι
ὁ ἀποστολικὸς λόγος (α ἢ ν δι α κ ο ν ἰ α ν ο ο υ
π λ η ρ ο φ ὀ ρ η ο ο ν) (Β' Τιμ. δ' 5) ήτο ἢ ὀρθὴ
γραμμὴ πὸς ὡφελε νὰ ἀκολουθῆ, διὰ τὰ ἐπιτελῆ τὸ
καθηκόν του και συγχρόνως νὰ παρέχη διὰ τὸν ἑνω-
τὸν του τὴν καλὴν μαρτυρίαν, εἰς εὐρείαν μάλιστα
ἀκτίνα. Και ἂν ήτο θέλημα Θεοῦ, ἢ τοιαύτη πληρο-

φρόνησις και μαρτυρία θα ἀπειτέλει τὸ καλλίτερον «πρό-
κριμα» διὰ τὴν αἰσίαν ἀνύψωσιν του εἰς τὰς ἀνωτά-
τας βαθμίδας τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱεραρχίας.

Νομίζεται συνήθως ὅτι τὸ ἱερὸν παράγγελμα
«*τὴν διακονίαν σου πληροφόρησον*» σημαίνει κυρίως νὰ δίδῃ τις εὐθείαν δημο-
σιότητα εἰς τὰ ἔργα του, ὥστε νὰ γίνονται γνωστά
εἰς τὸ κοινόν, διὰ νὰ ὑπάρξῃ, ἂν μὴ ἀναγνώρισται και
ἐπιβράβευσται, τοῦλάχιστον ἐνημέρωσις τοῦ κοινωνι-
κοῦ συνόλου, ὅτι δὲν ἀδρανεῖ και δὲν ἀμελεῖ τὸ καθή-
κον του ὁ ὑπεύθυνος ἄνθρωπος, μάλιστα δὲ ὁ ἰσάμε-
νος ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων τῆς κοινωνίας και τῆς Ἐκ-
κλησίας. Ἔχει δεδαίως και αὐτὴν τὴν σημασίαν ἡ
παραγγελία τοῦ Ἀποστόλου. Περισσότερον ὅμως τὸ
«*τὴν διακονίαν σου πληροφόρησον*» τονίζει τὴν ἀνάγκην και
τὴν ὑποχρέωσιν τῆς πληρότητος εἰς τὰ ἔργα μας. Καὶ
ὁ ἐργάτης τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ — ὅπως εἶναι ὁ
ἐπίσκοπος και ἐν προκειμένῳ ὁ ἀσίδιμος Βαρθολομαῖος —
βαρύνεται μὲ αὐτὴν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ εἶναι
ἐπαρκῆς και νὰ παρουσιάσῃ πλήρη ἀπόδοσιν εἰς τὸ
ἔργον του, «*πληροφόρων*» — πλήρως φέρων τοῦτο εἰς
πέρας.

Πράγματι ὁ ἀείμνητος ἐν Χριστῷ ἀδελφός, νεώ-
τατος ἀνεληθὼν εἰς μητροπολιτικὸν θρόνον — μόλις 36
εἰσὼν — πολὺ ἐνωρὶς ἐθεωρεῖτο φέρελπις δι' εὐρύ-
τερον ἐκκλησιαστικὸν σιᾶδιον.

Πέντε ἔτη μετὰ τὴν προαγωγήν του εἰς ἐπίσκο-
πον (1959) συνεζητεῖτο περιπτώσις μεταθέσεώς του
εἰς μεγαλυτέραν Μητρόπολιν. Ἐνεπλάκη τότε εἰς κά-
ποια γεγονότα ὅχι εὐχάριστα δι' αὐτὸν και διὰ τὴν
Ἐκκλησίαν.

Ὁ τότε ἀρχιεπίσκοπος Θεόκλητος, ὁ ἀπὸ Πατρῶν,
τὸν προώριζε διὰ τὴν μητρόπολιν Φθιώτιδος, μὲ ἔ-
δραν τὴν Λαμίαν. Δὲν ἠνύκει ὅμως τοῦτο ἡ πλειο-
νομηφία τῆς Διαρκοῦς Ἱεραῶς Συνόδου. Ἦσαν δὲ τό-
τε κεναὶ 8 μητροπόλεις (Φθιώτιδος, Τριφυλίας, Λα-
ρίσης, Παροναξίας — τῆς Παλ. Ἑλλάδος — και Κασ-
σανδρείας, Ἱερουσαλῆμ, Γρεβενῶν και Δήμου, τῶν λε-
γομένων Νέων Χωρῶν). Ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἀνέβαλλε
τὰς ἐκλογὰς μητροπολιτῶν, ἀναμένων ἀφ' ἐνὸς τὴν
ψήφισιν νέου Καταστατικοῦ Χάρτου, ἀναθέτοντος τὴν
ἐκλογὴν ἀρχιερέων εἰς ὀλόκληρον τὴν Ἱεραρχίαν (εἰς
τὴν ὁποίαν διέθετε πλειονομηφίαν ὁ ἀρχιεπίσκοπος),
ἀφ' ἐτέρου δέ, ἐὰν ἐδράδυνεν ἡ ψήφισις τοῦ νέου
νόμου, ἐσκέπτετο νὰ ἐνεργήσῃ τὰς ἐκλογὰς μὲ τὴν ἐ-
πομένην Διαρκῆ Ἱεράν Σύνοδον (μετὰ τὸν Ὀκτώ-
βριον), ἐφ' ὅσον ἡ ὑπάρχουσα δὲν συνεφῶνει μὲ τὰς
ἀπόψεις του.

Ἄλλ' ἐμεσολάβησαν, τὴν 7ην Ἀπριλίου 1959, μο-
νομερεῖς ἐνεργεῖαι τῆς πλειονομηφίας (7 Συνοδικῶν)
τῆς Δ. Ἱ. Συνόδου, ἐρήμην τοῦ ἀρχιεπισκόπου, κατα-

λήξασαι εἰς ἐκλογὴν ἄλλου μητροπολίτου διὰ τὴν Λα-
μίαν [τοῦ τότε Πρεβεζῆς Στυλιανοῦ]*.

Ἐδέησε νὰ ἐπέμβῃ ἡ Κυβέρνησις [Καραμανλῆ].
Τὰ γενόμενα ἠκυρώθησαν. Καὶ ἐψηφίσθη ἐνδιάμεσος
Νόμος (ἀντὶ τοῦ τότε ἰσχύοντος Καταστατικοῦ Νόμου
671/1943, μέχρις ὀλοκληρώσεως τῆς ἐπεξεργασίας
τοῦ σχεδίου νέου Κ.Χ.). Κατηργήθη ἐξ ὀλοκλήρου τὸ
μεταθετὸν τῶν ἐπισκόπων. Καὶ ἐξελέγησαν 8 νέοι μη-
τροπολίται, ἐξ ἀρχιμανδριτῶν, τὸ ἐπόμενον ἔτος 1960.

Τὰ γεγονότα αὐτὰ ἀπειτέλεσαν δεδαίως περιπέ-
τειαν και διὰ τὸν ἀείμνητον Βαρνάβαν. Ἄλλὰ αὐτὸς
μὲν τὴν ἐξεπέρασε. Καὶ τὸ 1962 τὸ ὄνομά του περιε-
λήφθη, μὲ 19 ψήφους, εἰς τὸ τριπρόσωπον ψηφοδέλ-
τιον ἐκλογῆς, ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν (ἐναντὶ 39 τοῦ
Φιλίππων Χρυσοστόμου, ὅστις και ἐξελέγη, 14 τοῦ
ἀρχιμ. Ἱερωνύμου Κοτσῶνη και 11 τοῦ Κοζάνης Διο-
νυσίου).

Εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ὅμως τὰ γεγονότα ἐκεῖνα ἔ-
γιναν ἀπαρχὴ ἄλλων λυπηρῶν και θορυβῶδων συμ-
βάντων, πὸν ἐτάραξαν τὴν Ἐκκλησίαν ἀλληλοδιαδό-
χως τῷ 1960, 1962, και 1965, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν ὑ-
πάρχει λόγος νὰ ἀναφερθῶμεν. Ἀπλῶς δὲ μόνον ση-
μειώνομεν ὅτι ἔχουν ἀφαιρεθῆναι τὰ προηγούμενα τοῦ
1959.

Ἐκτοτε ὁ ἡμέτερος Κίτρος Βαρνάβας διεδραμά-
τισεν ἐνεργὸν ρόλον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Καὶ διεπρεπεν
εἰς πανορθόδοξον κλίμακα. Κατάφορος δὲ παρασή-
μων και μεταλλίων και ἀκαδημαϊκῶν τίτλων πολλῶν
Θεολογικῶν Σχολῶν, και ξένων Πανεπιστημίων, και
δὴ και τοῦ τίτλου τοῦ ἀντιεπιστάλλοντος μέλους τῆς
Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ († 19.8.85).

Ἀπὸ 10ετίας ἐπάλασε πρὸς τὴν ἐπάρατον νόσον.
Διετήρει ὅμως ἀκμαῖον τὸ ἠθικόν του. Καὶ κατενί-
κησεν ἐπὶ μακρὸν τὴν σωματικὴν φθοράν, καθυστερῶν
μὲ τὸν δυναμισμὸν του τὴν φορὰν πρὸς τὸν θάνατον.
Καὶ ἡ φιλοτιμία του διεθρύπτετο μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς
αἰσίας ἐκβάσεως τῶν πραγμάτων, διὰ τὴν ὕγείαν του,
και ἐνδεχομένως διὰ τὰς εὐγενεῖς φιλοδοξίας του.
Ἄλλὰ τὸν προέλαβεν ἡ ἐκδημία ἐκ τοῦ κόσμου τούτου.

«Ὡς τῷ Κυρίῳ ἔδοξεν, οὕτω
και ἐγένετο. Εἶη τὸ ὄνομα τοῦ
Κυρίου εὐλογημένον».

* * *

Διδάσκει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ τῶν σελίδων τῆς
Ἁγίας Γραφῆς, ὅτι ὁ λαὸς τοῦ Ἰσραὴλ, φεύγων ἐκ

* Τὸν ἀρχιεπίσκοπον Θεόκλητον ἀποχωρήσαντα ἐκ τῆς
συνεδρίας τῆς Δ.Ι.Σ. ἠκολούθησαν 5 Συνοδικοὶ (οἱ Δράμας,
Κερκίρας, Ἡλείας, Κίτρος και Ξάνθης)· οἱ δὲ ὑπόλοιποι 7
(Φιλίππων, Σάμου, Φωκίδος, Λευκάδος, Μεσσηνίας, Θεσ/
τιδος και Πρεβεζῆς), ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Φιλίππων Χρυ-
σοστόμου (κατόπιν Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν) ἐσυνέχισαν συ-
νεδριάζοντες και προέβησαν εἰς ἐκλογὰς. [Μόνος ἐπιζῶν, ἐν
ἐνεργείᾳ, ὁ Σεβ. Ξάνθης].

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΚΤΗΜΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ*

Παράλληλως πρὸς τὰς «Ἀγάπας» ὀργανοῦται εἰς ἐκάστην χριστιανικὴν κοινότητα καὶ ἔντονος κίνησις ἀλληλεγγύης, ἣτις καλύπτει οὐ μόνον τὸν θιστικὸν τομέα, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἄλλους τομείς τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. Πρόκειται περὶ ὀργανωμένων κοινωνικῶν ὑπηρεσιῶν, αἵτινες ἀντιστοιχοῦν πρὸς ὅ,τι λέγομεν σήμερον κρατικὴν κοινωνικὴν πρόνοιαν. Ἐπίκειντρον τῆς ἐν λόγῳ κινήσεως εἶναι ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸ

Ἱερατεῖον. Τὰ μέλη ἐκάστης χριστιανικῆς κοινότητος συνεισφέρουν προαιρετικῶς εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἐκκλησίας τὸ ὅποιον διαχειρίζεται ὁ «προεστώς», δηλαδὴ ὁ προϊστάμενος τῆς κοινότητος, Ἐπίσκοπος ἢ Ἱερεὺς, ὅστις, βοηθούμενος ὑπὸ τῶν Διακόνων καὶ Διακονισσῶν, φροντίζει διὰ τὴν περίθαλψιν χηρῶν, ὀρφανῶν, ἀσθενῶν, γερόντων, πολυτέκνων, ξένων καὶ γενικῶς τῶν πτωχῶν, ἀκήμη καὶ διὰ τὴν ἐξαγορὰν δούλων καὶ τὴν ἀπελευθέρωσιν χριστιανῶν καταδεδικασμένων εἰς καταναγκαστικά ἔργα. Ὁ Ἀθηναῖος φιλόσοφος ἀπολογητῆς Ἀριστείδης (Β' μ.Χ. αἰῶν), εἰς τὴν ὑπὲρ

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 634 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 22 τεύχους.

τῆς Αἰγύπτου, ἔφθασεν εἰς τὰ πρόθυρα τῆς γῆς τῆς ἐπαγγελίας. Ἀλλὰ συνέβησαν ιασηαί. Ἐλιποψύχουσαν πολλοί, θεωροῦντες ἀδύνατον τὴν κατάληψιν τῆς χώρας. Καὶ ἐσιασίασαν κατὰ τοῦ Μωϋσέως. Ὁ Θεὸς τότε ἀπεφάσισε νὰ μὴ εἰσέλθῃ ἡ γενεὰ ἐκείνη — ὅσοι ἦσαν τότε ἄνω τῶν 20 ἐτῶν — εἰς τὴν γῆν τῶν Πατέρων των. *Μη δὲ τὸ ὕ Μωϋσέως ἐξ-α-ι-ρ-ο-υ-μ-ε-ν-ο-υ.* Ὁ λαὸς περιεπλανήθη ἐπὶ 38 ἀκόμῃ ἔτι εἰς τὴν ἔρημον ἐν μέσῳ στερησέων καὶ κινδύνων καὶ πολέμων. Ὁ δὲ Μωϋσῆς, μετὰ σκληροῦς ἀγῶνας καὶ μετὰ τὴν θείαν βοήθειαν, κατώρθωσε νὰ κυριεύσῃ τὴν πέραν τοῦ Ἰορδάνου χώραν. Ἀλλὰ δὲν ἦτο θέλημα Θεοῦ νὰ φθάσῃ εἰς τὸ αἰσιον τέμα τῆς πορείας του. Εἰς μίαν κοιοιμοιότητα σιγμὴν ἐκλονίσθη ἔπαθε κατὰ ἀνθρώπινον. Ἠξιώθη μόνον νὰ ἀναβῆ εἰς τὸ ὄρος Ναβαὺ καὶ νὰ κατοπιεύσῃ ἀπλῶς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας. Καὶ ἀπέθανεν... (Ἀριθ. κζ' 14 κ.ε., Ψαλ. ρε' 33).

Ἀλλ' ἡ γῆ τῆς ἐπαγγελίας ἐκτείνεται καὶ εἰς τὸν οὐρανόν. Καὶ ὁ Μωϋσῆς θὰ ἐπαναλάβῃ τοὺς λόγους τῆς Ἀποκαλύψεως (κα' 10): *καὶ ἀπήνεγκέ με (ὁ Κύριος) ἐν πνεύματι ἐπ' ὄρος μέγα καὶ ὑψηλόν, καὶ ἔδειξέ μοι τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν Ἱερουσαλήμ καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ». Εἰς αὐτὴν ὁ Θεὸς τὸν ἠξίωσε νὰ εἰσέλθῃ διὰ παντὸς καὶ αἰωνίως.*

Εἰς αὐτὴν εὐχόμεθα νὰ εὕρῃ τὴν αἰωνίαν καταπανοῖν καὶ τὴν δικαίωσιν τῶν πνευματικῶν του πόθων καὶ ὁ μακαριστὸς ἀδελφὸς καὶ συλλειτουργὸς ἡμῶν, ἀείμνητος *Μητροπολίτης Κίτρους Βαρθολομαῖος*.

Αἰωνία αὐτοῦ ἡ μνήμη.

Καὶ οὕτω διὰ τῆς ἐκδηλώσεως αὐτῆς ἡ πόλις τῶν Πατρῶν ἀπέτισεν ὑστάτον φόρον τιμῆς, σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης πρὸς τὸν αἰδιδίμον Μητροπολίτην Κίτρους καὶ Κατερίνης κυρὸν Βαρνάβα τὸν Πατέρα, τρεῖς περίπου μῆνας μετὰ τὴν πρὸς Κύριον ἐκδημίαν του. Εἶναι δὲ χαρακτηριστικὸν τὸ γεγονός, εἰς τὸ ὅποιον ἀνεφέρθη εἰσαγωγικῶς, πρὶν ἀρχίσει τὴν δημοσιευομένην ἀνωτέρω ὁμιλίαν του, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πατρῶν κ. Νικόδημος, ὅτι δηλ. παρὰ τὴν κλίσην τοῦ ἐπιθανατίως παλαιότερος Μητροπολίτου Βαρνάβα, συγαντῶμεν καὶ ἐκεῖ, κατὰ θεῖαν οἰκονομίαν προφανῶς, τὴν παρουσίαν τῶν Πατρῶν. Συγκεκριμένως, ὡς εἶπεν ὁ σεπτὸς ποιμενάρχης τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Πατρῶν, κατὰ τὰς τελευταίας σιγμῆς τοῦ βίου τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Βαρνάβα εὕρισκετο πλησίον του ὁ ἐκ Πατρῶν καταγόμενος ἀδελφικός του φίλος Σεβ. Μητροπολίτης πρ. Κώου κ. Ἰεζεκιήλ, ὁ ὁποῖος τοῦ συμπαρεστάθη φιλαδέλφως καὶ ἐκ τῶν χειρῶν του ἐδέχθη τὰ τελευταία ὄψια τῆς χάριτος, τὰς εὐχὰς δηλ. καὶ τὰ Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας, περὶ τῶν ὁποίων εἶχε προνοήσει ὁ συμπολίτης καὶ φίλος του πολὺς Ἱεράρχης κ. Ἰεζεκιήλ, διὰ τελεσθείσης ἐπὶ τούτῳ προηγουμένως θ. Λειτουργίας. Μετὰ ταῦτα ὁ Κύριος ἐκάλεσε πλησίον του τὸν Μητροπολίτην Βαρνάβαν διὰ νὰ τὸν ἀναδείξῃ λειτουργὸν του ἐκ τοῦ ἐπιγείου εἰς τὸ «ἅγιον καὶ ὑπερουράνιον καὶ νοερὸν Αὐτοῦ θυσιαστήριον». Εἶη αἰωνία αὐτοῦ ἡ μνήμη.

Ι. Φ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Δ) γτής τοῦ Ἀρσακείου Γυμνασίου Πατρῶν

των χριστιανῶν ἀπολογία ἀυτοῦ, ἣν ἐπέδωκε κατὰ τὴν συριακὴν μετάφρασιν τῷ αὐτοκράτορι Ἀντωνίνῳ τῷ εὐσεβεῖ (138 - 161), διδάσκει τὰ ἑξῆς: «Cum vero unus pauperum eorum e mundo exiit et aliquis eorum eum vidit sepulturam eius pro viribus suis parat. Et cum audiunt aliquem suorum in vincula coniectum aut vexatum propter nomen Christi sui, necessitatibus eius omnes subveniunt, et si fieri potest ut liberetur, eum liberant. Et si apud eos eget aut pauper est et copia vietus eis non est, duo aut tres dies ieiunant, ut egentibus victum necessarium snppeditent». (= Ὅταν δὲ εἰς ἐκ τῶν πτωχῶν τούτων ἀποθάνῃ καὶ ἴδῃ τις τοῦτον ἐξ αὐτῶν, τὸν ἐνταφιάζει διὰ τῶν ἰδίων του. Καὶ ὅταν ἀκούουν ὅτι τις ἐκ τούτων ἐρρίφθη εἰς τὴν εἰρκτὴν ἢ διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ ἔκακοποιήθη, πάντες συντρέχουν εἰς τὰς ἀνάγκας του, καὶ ἂν δύναται νὰ ἐλευθερωθῇ, ἐλευθερώνουν αὐτόν. Καὶ ἂν εἰς αὐτοὺς εἶναι τις ἐνδεής ἢ πτωχὸς καὶ δὲν ἔχουν εὐχέρειαν νὰ διαθρέψουν αὐτόν, δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας νηστεύουν, ἵνα παράσχουν εἰς τοὺς ἐνδεεῖς τὴν ἀναγκαίαν τροφήν)²⁸¹. Καὶ ὁ σύγχρονος φιλόσοφος καὶ μάρτυς ἀπολογητῆς Ἰουστίνος († 165 μ.Χ.) τὰ αὐτὰ διδάσκει εἰς τὴν Α' Ἀπολογία ἀυτοῦ, ἣν ἀπηύθυνε τῷ αὐτοκράτορι Ἀντωνίνῳ τῷ Εὐσεβεῖ (138 - 161). Ὁ εἰρημένος ἀπολογητῆς λέγει τὰ ἑξῆς: «Οἱ εὐποροῦντες δὲ καὶ δουλόμενοι κατὰ προαίρεσιν ἔκαστος τὴν ἑαυτοῦ ὀβούλεται δίδωσι, καὶ τὸ συλλεγόμενον παρὰ τῷ προσετώτῳ ἀποτίθεται, καὶ αὐτοὺς ἐπικουρεῖ ὀρφανοῖς τε καὶ χήραις, καὶ τοῖς διὰ νόσον ἢ δι' ἄλλην αἰτίαν λειπομένοις, καὶ τοῖς ἐν δεσμοῖς οὔσι, καὶ τοῖς παρεπιδήμοις οὔσι ξένοις, καὶ ἅπλως πᾶσι τοῖς ἐν χρεῖᾳ οὔσι κηδεμῶν γίνεται»²⁸².

Τὸ πνεῦμα τῆς καθολικῆς ἀδελφосύνης, ἐνότητος καὶ κοινότητος τῶν υλικῶν ἀγαθῶν τόσον ζωηρὸν καὶ ἔντονον κατὰ τὰς περιόδους τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν διωγμῶν, ἀρχεται ταχέως ἐκλείπον καὶ μεταβαλλόμενον εἰς ἔννοιαν καθήκοντος ἀπλῆς ἐλεημοσύνης πρὸς τοὺς πτωχοὺς ἀδελφούς. Τὸ ἀτομικιστικὸν καὶ υλιστικὸν πνεῦμα οὐ μόνον δὲν ἀπομακρύνεται ἀπὸ τοὺς νέους χριστιανούς, ἀλλ' ἐπανακτᾷ ἔδαφος καὶ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν παλαιωτέρων. Σὺν τῷ χρόνῳ προΐοντι αἱ ἀδελφικαὶ κοινότητες, αἱ ἔχουσαι μίαν καρδίαν, μίαν ψυχὴν καὶ συνείδησιν ὅτι «ἅπαντα ἦσαν κοινά», ἐκλείπουσιν. Ἡ συνείδησις αὕτη περιορίζεται προσδευτικῶς εἰς μεμονωμένα ἄτομα, εἰς ὀλίγους χριστιανούς, οἵτινες καὶ συγκεντροῦνται εἰς τὰς κοινοβίους Ἱεράς Μονάς, ἵνα διατηρήσωσιν ἐκεῖ τὸ καθολικὸν πνεῦμα τῆς ζωῆς Ἐκκλησίας. Οὕτω τὴν ἔννοιαν τοῦ μέλους τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας, «τοῦ συμπάσχοντος ὅταν τὰ λοιπὰ μέ-

λη πάσχουσιν»²⁸³, ἀντικαθιστᾷ ταχέως ἢ ἔννοιαν τοῦ ἀτόμου, καὶ πάλιν τῆς προχριστιανικῆς ἐποχῆς, εἰς τὴν ἀγαθὴν ἢ μὴ προαίρεσιν τοῦ ὁποιοῦ ἀπόκειται ἢ παροχὴ ἢ μὴ ἐλεημοσύνης εἰς ἐνδεεῖς καὶ πάσχοντας ἀδελφούς. Συνεπῶς οἱ χριστιανοὶ ἐγκατέλειψαν τὴν ἀνοδικὴν αὐτῶν πορείαν «τὴν φέρουσαν πρὸς τὴν τελειότητα»²⁸⁴ καὶ ὁσημέραι ὀπισθοδρομοῦσι²⁸⁵.

Εἰς μίαν τοιαύτην ἄκρως θλιβεράν πνευματικὴν καὶ κοινωνικὴν τοῦ ὅλου πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας κατάστασιν καλοῦνται οἱ Μεγάλοι Πατέρες νὰ δράσωσι. Οἱ Πατέρες ἐκθύμως συνιστῶσιν εἰς πλείστας ὁμιλίας αὐτῶν τὴν παροχὴν ἐλεημοσύνης πρὸς τοὺς ἐπιδεομένους τοιαύτης ἀδελφούς, ἀποκαλοῦσι δὲ πᾶσι τὸς πλουσίους οἰκονόμους τῶν υλικῶν ἀγαθῶν καὶ διαχειριστὰς περιουσίας, ἣν ὁ Κύριος ἐνεπιστεύθη αὐτοῖς, ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως χρησιμοποίησωσι ταύτην ἐπ' ἀγαθῶν ἑαυτῶν ἀλλὰ κυρίως καὶ μάλιστα τῶν πασχόντων ἀδελφῶν των. Ταῦτα διδάσκοντες οἱ μακάριοι ἐκεῖνοι Πατέρες παρεῖχον πρῶτοι οὔτοι, διὰ τῆς ὄλης ζωῆς των, τὸ ὑπόδειγμα τῆς πνευματικῆς τελειότητος, τῆς ἀληθοῦς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης καὶ τῆς περιφρονήσεως τῶν υλικῶν ἀγαθῶν. Εἰς τοὺς χριστιανούς οἱ Μεγάλοι τῆς Ἐκκλησίας Πατέρες ὑποδεικνύουσι δι' ὑπερόχων καὶ αὐτόχρημα θεοπνευστῶν ὁμιλιῶν τὴν ἀσφαλῆ ὁδὸν τὴν πρὸς τὴν τελειότητα ἄγουσαν. Καὶ ἡ ὁδὸς αὕτη εἶναι ἡ τελεία ἀδελφосύνη, ἡ τελεία ἀγάπη, ἡ καθολικὴ πνευματικὴ ἐνότης καὶ ἡ κοινότης τῶν υλικῶν ἀγαθῶν²⁸⁶. Οἱ Μεγάλοι Πατέρες τῆς κλασσικῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἀρχαιότητος εὐρεθέντες εἰς τὴν ἀνάγκην ὅπως ἐπιτιμήσωσι τὴν ἀπληστίαν τῶν πλουσίων πρὸς συσσώρευσιν πλείονων υλικῶν ἀγαθῶν ἀφ' ἑνός, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν ὀλοσχερῆ ἐκ μέρους των παραμέλησιν τοῦ χριστιανικοῦ τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης καθήκοντος, ἀποκαλύπτουσι εἰς πολλὰ σημεῖα τῶν ὑπερόχων ὁμιλιῶν των νοσταλγοῦντες τὴν κατὰ τὸ πρότυπον τῶν πρώτων χριστιανικῶν κοινοτήτων κοινοκτημοσύνην.

Οὕτως ὁ οὐρανοφάντωρ τῆς ἐν Καππαδοκίᾳ Καισαρείας ἀρχιεπίσκοπος Μέγας Βασίλειος (330 - 379), ὅστις πρῶτος ἐμερίμνησε διὰ τὴν συστηματικώτεραν ὀργάνωσιν τῆς χριστιανικῆς φιλανθρωπίας²⁸⁷, πρωτοστατήσας εἰς τὴν ἀνέγερσιν μεγάλων φιλανθρωπικῶν ἰδρυμάτων διὰ τῆς ὑπ' αὐτοῦ καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ἰδίαις δαπάναις ἰδρυθείσης καὶ συντηρουμένης γνωστῆς περιφύμῳ Βασιλειάδος²⁸⁸, «τῆς καινῆς πόλεως, τὸ τῆς

283. Α' Κορινθίους, 12,26.

284. Ἐβραῖους, 6,1.

285. Βλ. Ἀναστασίου Πιερίου, ἐνθ' ἄν., σελ. 184.

286. Βλ. Ἀναστασίου Πιερίου, ἐνθ' ἄν., σελ. 185.

287. Περὶ τοῦ πλουσιωτάτου φιλανθρωπικοῦ ἔργου τοῦ Μεγάλου Βασιλείου βλ. Κωνσταντίνου Μπόνη, Εἰσαγωγικὰ, ἐν Β.Ε.Π., σελ. 66-68, τόμος 51, Ἀθήναι, 1975.

288. Τὸ ὅλον οἰκοδομικὸν συγκρότημα τῆς παντοσείδους περιθάλψεως, προνοίας καὶ ἀντιλήψεως, ὀνομάσθη ἀπ' ἀρχῆς «Βασιλειάς», τιμῆς ἕνεκα πρὸς τὸν ἰδρυτὴν τοῦ ἔργου. Ὁ ἴστο-

281. Ἀριστείδου, Ἀπολογία, 15,7-8. Β.Ε.Π., σελ. 149, τόμος Γ', Ἀθήναι, 1955.

282. Ἰουστίνου Μάρτυρος, Ἀπολογία Α', 67,6. Β.Ε.Π., τόμος Γ', σελ. 198, Ἀθήναι, 1955. Πρβλ. Αὐτόθι, Ἀπολογία Α', 14,2-3, σελ. 168. Τερτυλλιανῶ, Ἀπολογητικὸς, κεφ. ΑΘ', MPL., I (Μετάφρασις Ἰωάννου Φραγκαπούλου, ἐν Ἀθήναις, 1936, σελ. 111).

Η ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΔΥΟ ΦΥΛΩΝ ΕΞ ΕΠΟΨΕΩΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ*

Είναι αλήθεια, ότι στις μέρες μας, η γυναίκα συνειδητοποιεί όλο και περισσότερο την ανθρώπινη αξία της και διεκδικεί δικαιώματα στην κοινωνία, συμμετέχοντας ενεργότερα στη δημόσια ζωή. Ἡ θέση, ἐξ ἄλλου, πού δικαιούται νά ἔχη ἡ γυναίκα μέσα στή ζωή ἔχει γίνει ἀντικείμενο πολλῶν συζητήσεων καί ἐντόνου προβληματισμοῦ. Οἱ νέες πραγματικότητες, πού ἀνεφάνησαν στή ζωή τῶν ἀνθρώπων μετά τοὺς δύο τελευταίους πολέμους καί ὁ ραγδαῖος κοινωνικός μετασχηματισμός τῶν ἀνθρωπίνων κοινωνιῶν ἔφεραν τὸ πρόβλημα τῆς ἰσότητος τῶν δύο φύλων κάτω ἀπὸ ἓνα νέο πρῶσμα, πού, μὲ τὴν πίεση τῶν φεμινιστικῶν κινημάτων, πού γεννήθηκαν στή διάρκεια τῶν δύο τελευταίων αἰώνων, προέβαλεν ἐντονότερα τὸν ἀγώνα γιὰ νομική καί οἰκονομική ἐξίσωση ἀνδρῶν καί γυναικῶν, καθὼς καί γιὰ μορφωτική, πολιτική καί κοινωνική χειραφέτηση τῶν τελευταίων.

* Εισήγησις ἐνώπιον τῆς Δ. Ἱ. Συνόδου τῆ 3—10—85.

εὐσεβείας ταμείον, τὸ κοινὸν τῶν ἐχόντων θησαυρίσματος... ἐν ᾧ νόσος φιλοσοφεῖται καί συμφορὰ μακαρίζεται καί τὸ συμπαθὲς δοκιμάζεται»²⁸⁹, ὡς χαρακτηρίζει τὸ μεγαλειώδες τοῦτο εὐαγέλιον Ἰδρυμα ὁ Ναζιανζηνός Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος (329 - 390), ἐν ἣ εὕρισκον ἀληθῆ ἀνακούφιον οἱ παντὸς εἶδους Λάζαροι τῶν κοινωνιῶν²⁹⁰. Ὁ Ἅγιος Πατὴρ εἰς τὴν ὁμιλίαν του εἰς τὸ ρητὸν «καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας» ἀναφέρει, σὺν ἄλλοις, καί τὰ ἐξῆς: «Ποῖα, εἰπέ μοι, σεαυτοῦ; πόθεν λαβὼν εἰς τὸν βίον εἰσήνεγκας; Ὡσπερ ἂν εἴ τις, ἐν θεάτρῳ θέαν καταλαβὼν, εἶτα ἐξείργει τοὺς ἐπεισιόντας, ἴδιον ἑαυτοῦ κρίνων τὸ κοινῶς πᾶσι κατὰ τὴν χρῆσιν προκείμενον, τοιοῦτοί εἰσι καί οἱ πλούσιοι. Τὰ γὰρ κοινὰ προκατασχόντες, ἴδια ποιοῦνται διὰ τὴν πρόληψιν»²⁹¹, καί ἀλλαχού «Μὴ φανώμεν οἱ λογικοὶ τῶν ἀλό-

Καθὼς ἔχει παρατηρηθῆ, «ἡ τυραννικὴ ἐξουσία τοῦ ἀνδρὸς-ἀφέντη πάνω στή γυναίκα-σκλάβα, πούχε τὸ δικαίωμα νά τῆ δέρνει ὅσες φορές ἤθελε, ὁ κοινωνικός παραγκωνισμός της, ἡ γυναίκα-ἄλογο κάτω ἀπὸ τὸ χαλινάρι, βόδι κάτω ἀπὸ τὸ ζυγὸ, κῦμα κάτω ἀπὸ τὴν ἔλικα, ἡ γυναίκα τοῦ ἀγροῦ, πού δουλεύει σκληρότερα ἀπὸ τὸν ἄνδρα, μ' ὅλο πού εἶναι πολὺ ἀσθενέστερος ὁ ὄργανισμός της, ὁ ἄνδρας πού πηγαίνει καβάλλα στὸ χωράφι του κι' ἀκολουθεῖ πεζὴ ἡ γυναίκα μὲ τὸ μαρὸ στήν ἀγκαλιά, ἡ γυναίκα τοῦ χαρμειοῦ, ἡ γυναίκα πούμενε στὰ σκοτάδια τῆς ἀμορφασίας καί τῆς ἀγραμματοσύνης, ἀπὸ φόβο μήπως ἀνοίξουν τὰ μάτια της καί ἀντικρύσει τὸ φῶς καί τὴν ἀλήθεια, ὅλ' αὐτὰ κι' ἄλλα τόσα, ἦταν δίκαια νά φουσκώσουν τὴ γυναικεῖα ψυχὴ ἀπὸ ἀγανάκτηση καί νά τῆς ἐμπνεύσουν τὴν προσπάθεια γιὰ νά βροῖ κι' ἡ γυναίκα τὴ θέση της στή ζωῆ» (Π. Μελίτη: Γυναίκα καί φεμινισμός. Περιοδικὸν «Ἀκτίνες» 1944 σ. 18). Ἡ προσπάθεια ὅμως αὐτὴ δὲν ἔμεινε πάντα στή σωστὴ της βάση, ἀλλὰ ξεπέρασε, σὰν «φεμινισμός» τὰ ὅρια τῆς ἀληθινῆς

γων ὠμότεροι. Ἐκεῖνα γὰρ τοῖς ἐκ τῆς γῆς φουμένοις παρὰ τῆς φύσεως ὡς κοινῆ κέχρηται... ἡμεῖς δέ, ἐγκολπιζόμεθα τὰ κοινὰ, τὰ τῶν πολλῶν μόνοι ἔχομεν. Αἰδεσθόμεν Ἑλλήνων φιλόανθρωπα διγηγήματα. Παρά τισιν ἐκείνων νόμος φιλόανθρωπος μίαν πράξαν καί κοινὰ τὰ σιτία, μίαν ἐστίαν σχεδὸν τὸν πολυάνθρωπον δῆμον ἀπεργάζεται. Καταλείψομεν τοὺς ἐξωθεν καί ἐπέλθομεν τὸ τῶν τρισχιλίων ὑπόδειγμα: τὸ πρῶτον τῶν χριστιανῶν ζηλώσωμεν σύνταγμα: ὅπως ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινὰ, ὁ βίος, ἡ ψυχὴ, ἡ συμφωνία, ἡ τράπεζα κοινῆ²⁹², ἀδίαρετος ἀδελφότης, ἀγάπη ἀνυπόκριτος, τὰ πολλὰ σώματα ἐν ἐργαζομένῃ τὰς διαφόρους ψυχὰς εἰς μίαν ὁμόνοιαν ἀρμόζουσα...»²⁹³.

(Συνεχίζεται)

† Ὁ Σισανίου καί Σιατίστῃς ΑΝΤΩΝΙΟΣ

ρικός Σωζόμενος (Ε' μ.Χ. αἰών), γράφει: «Προέστη δὲ (Πρασίδιος) καί Βασιλειάδος, ὁ πτωχῶν ἐστὶν ἐπισημότατον κατὰ γόγιον, ὑπὸ Βασιλείου κατασκευασθέν, ἀφ' οὗ τὴν προσηγορίαν τὴν ἀρχὴν ἔλαβε καί εἰς ἔτι νῦν ἔχει...» (Σωζόμενος, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, Βιβλίον Στ', κεφ. ΛΔ', ΜΡΓ., 67, 1397Α).

289. Γρηγορίου Ναζιανζηνοῦ, Λόγος ΜΓ', εἰς τὸν Μέγαν Βασίλειον Ἐπίσκοπον Καισαρείας Καππαδοκίας Ἐπιτάφιος, § ΕΓ', Β.Ε.Π., σελ. 168, τόμος 60, Ἀθήναι, 1980. Βλ. καί Ἱω. Καλογήρου, Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι καί τὸ ἔργον των ἐκ τοῦ κέντρου τῆς χριστιανικῆς τῶν ὑποστάσεως θεωρούμενον, σελ. 40, Θεσσαλονίκη, 1965.

290. Βλ. Παναγιώτου Μπρατσιώτου, Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι καί τὸ κοινωνικὸν πρόβλημα, σελ. 22, ἔκδοσις Β', Ἀθήναι, 1939 καί Γεωργίου Τζατζάνη, Ὁ Χριστιανισμὸς καί τὰ μέγαρα προβλήματα τῆς ζωῆς, Ἀθήναι, 1940.

291. Μεγάλου Βασιλείου, Ὁμιλία εἰς τὸ ρητὸν «Καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας καί μείζονας οἰκοδομήσω», 7, Β.Ε.Π., σελ. 64, τόμος 54, Ἀθήναι, 1976. Πρβλ. Ἀγίου Τίτου, Ἐπισκόπου

Βόστρων (β' ἡμισυ Δ' μ.Χ. αἰώνος) (ἐκ τοῦ περὶ Προνοίας), Κατὰ Μανιχαίων, Συμπληρωματικά, III, Β.Ε.Π., σελ. 107, τόμος ΙΘ', Ἀθήναι, 1959. «Πρὸς δὲ τοῖς ἅπασιν τῶν συνήθως ὑπὸ Θεοῦ δεδωμένων κοινῆ πᾶσιν ἀνθρώποις εἰ μηδεμίαν τίς ἐστὶν ὅτε συνέβαινε κώλυσις, φορὰ φύσεως ἄντινος ἀμεταβλήτου τὴν χορηγίαν αὐτῶν ἠθέλησαν ἀνθρωποι...». Ὁ Καθηγητὴς Παναγιώτης Μπρατσιώτης (1889-1982), ὑποστηρίζει ὅτι ὁ Μέγας Βασίλειος, ἐν τῇ εἰρημνικῇ παραγράφῳ προτίθεται ὅπως καταπολεμήσῃ τὴν υπερβολικὴν συσσώρευσιν τῶν ἀγαθῶν εἰς τὰς ἀποθήκας ὀλίγων καί νά πελῆσιν τοὺς πλουσίους, ὅπως γίνωσιν κοινωνικότεροι πρὸς τοὺς ἐνδεεῖς. Ἡ δὲ κοινοκτημοσύνη πόρρω ἀπέχει τοῦ κύκλου τῶν ἰδεῶν τοῦ ρήτορος. (Παναγιώτου Μπρατσιώτου, ἐνθ' ἄν., σελ. 25, ὑπόσημ. 1).

292. Πρβλ. Πράξεων, 2,44.

293. Μεγάλου Βασιλείου, Ὁμιλία «ἐν λιμῶ καὶ αὐχμῶ», 8, Β.Ε.Π., σελ. 85-86, τόμος 54, Ἀθήναι, 1976.

αγάπης πρὸς τὴ γυναίκα καί, παίρνοντας ἓνα σφοδρὸ ἀντιχριστιανικὸ χαρακτῆρα, ἐξελίχθηκε σὲ μιὰ προσπάθεια ἀνατροπῆς μιᾶς ὀλωσδιόλου φυσικῆς τάξεως, πού διέπει τὴ ζωὴ τῶν δύο φύλων, σὲ τρόπο, πού τελικὰ νὰ ὀδηγήῃ ἀντὶ τῆς «ἀπελευθερώσεως» στὴν ὑποδούλωση τῆς γυναίκας.

Καθὼς φαίνεται, ὁ σύγχρονος φεμινισμὸς, προβάλλοντας τὴν ἰσότητα τῶν δύο φύλων σὲ ἐπίπεδο κυρίως οἰκονομικὸ, μένει εὐχαριστημένος μὲ τὸ νὰ βάλει τὴ γυναίκα μέσα στὸ κύκλωμα τῆς παραγωγῆς, βγάζοντάς τὴν ταυτόχρονα ἀπὸ τὸν οἶκο καὶ πείθοντάς τὴν ὅτι δὲν καταξιώνεται σὰν οἰκοδέσποινα, ἀλλὰ σὰν ἐργαζόμενη. Μὲ δυὸ λόγια, μιλώντας γιὰ «ἀπελευθέρωση» οἱ φεμινιστὲς καὶ οἱ φεμινίστριες, ἐννοοῦν βασικά τὴν οἰκονομικὴ ἀνεξαρτησία τῆς γυναίκας. Ἀλλὰ μιὰ τέτοια θεώρηση τοῦ ζητήματος τῆς μεταξὺ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἰσότητας, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἀπέχει παρασάγγες ἀπὸ τὴν ἀδαμάντινη βάση τοῦ χριστιανικοῦ φεμινισμοῦ, δὲν λύνει κἀν τὸ πρόβλημα τῆς ἰσότητας, γιατί, στίς περισσότερες περιπτώσεις, ἀποβαίνει σὲ βᾶρος τῶν ἰδίων τῶν γυναικῶν. Διερωτᾶται κανεὶς εὐλογα πότε εἶναι ἀληθινὰ ἀπελευθερωμένη μιὰ γυναίκα, ὅταν χτυπάει τὴ γραφομηχανή της σ' ἓνα γραφεῖο ἐπὶ 8 ὥρες τὴν ἡμέρα, ἢ δουλεύει σ' ἓνα ἐργοστάσιο κάτω ἀπὸ τὸ ἄγρυπνο μάτι τοῦ ἐργοδότη της ἢ ὅταν ὑπὸ ὠρισμένες προϋποθέσεις παραμένει στὸ σπίτι ὡς οἰκοδέσποινα. Εἶναι καλύτερα τώρα, πού συχνὰ ἔχει στοὺς ὤμους της καὶ τὸ σπίτι καὶ τὸ ἐργοστάσιο ἢ τὸ γραφεῖο; Ὑπολογίσαμε ποτὲ τὸ κόστος σὲ βᾶρος τῆς ἀνατροφῆς τῶν παιδιῶν καὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ εἰσοδήματος ἀκόμη, ἀπὸ τὴν ἀπουσία τῆς γυναίκας-μητέρας σὲ κρίσιμες ὥρες ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ παιδιοῦ της; Μήπως δηλ. ἀλλοῦ ἀποβλέπει ἢ θρυλούμενη «ἀπελευθέρωση» καὶ ὄχι στὸ νὰ ἀνασάνει ἡ γυναίκα ἀπὸ τὸ «νέφος» τῶν προκαταλήψεων σὲ βᾶρος της, πού τὴν δηλητηρίαζαν καὶ τὴν εἶχαν μεταβάλλει σὲ ὑποστατικὸ τοῦ σπιτιοῦ καὶ τῆς κοινωνίας; Μήπως, μὲ ἄλλα λόγια, ἡ τέτοια λογῆς «ἀπελευθέρωση» εἶναι μιὰ ἄλλη μορφή δουλείας, πιδ ἐπώδυνη καὶ ἀβάστακτη ἀπὸ τὴν ἄλλη; Μήπως ἡ γυναίκα τοῦ καιροῦ μας, ἀκολουθώντας τὰ συνθήματα γιὰ χειραφέτηση καὶ ἀνεξαρτησία, πέφτει ἀπὸ τὴ Σκύλλα τῆς περιφρονήσεως, στὴ Χάρυβδι τῆς ἀπονείας καὶ τῆς σκληρότητος, ἐνῶ αὐτὴ ἔχει περισσότερὴ ἀνάγκη ἀπὸ ἀγάπη καὶ κατανόηση; Σὲ τελευταία ἀνάλυση διερωτώμαστε ἀν ἡ θέσι στὴν ὁποία ἀνήκει ἡ γυναίκα μπορεῖ νὰ τῆς ἐξασφαλισθῇ ἀπλῶς καὶ μόνο μὲ μιὰ διάταξη Συντάγματος ἢ νόμου, ἢ μήπως μᾶς χρειάζεται μιὰ νέα παιδεία, πού θὰ τοποθετήσῃ τὰ πράγματα στὴ σωστὴ τους θέση καὶ θὰ διδάξῃ ὅλους μας, πῶς πρέπει νὰ βλέπουμε τὸν συνάνθρωπό μας, ἄνδρα ἢ γυναίκα, μέσα ἀπὸ τὴν ἰδιαιτερότητα τοῦ προσώπου του καὶ τὴ μοναδικότητα τῆς ὄντοτήτος του; Τὰ ἐρωτήματα αὐτὰ εἶναι πολλὰ καὶ χρειάζονται τεκμηριωμένες ἀπαντήσεις.

Θὰ εἶναι βέβαια ἐνδιαφέρον νὰ ἀκουσθῇ καὶ ἡ ὀρθόδοξος διδασκαλία περὶ τῆς ἰσότητος τῶν δύο φύλων, γιατί αὐτὴ τοποθετεῖ τὸ ὅλο πρόβλημα πάνω σὲ νέα βάση καὶ ἀποδίδει τόσο στὸν ἄνδρα, ὅσο καὶ στὴ γυναίκα ἀξιολογικὴ ἰσότητα, βασισμένη στὴν ἰδιότητά τους σὰν προσώπων πού εἶναι οἱ ἐπίγειες εἰκόνες τοῦ Θεοῦ. Ἡ Ἁγ. Γραφή τοποθετεῖ τὸ θέμα τῆς ἰσότητος τῶν δύο φύλων στὸ ἐπίκεντρο τοῦ σχεδίου τοῦ Θεοῦ περὶ δημιουργίας καὶ προορισμοῦ τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ σαφὴς λόγος τῆς θείας Ἀποκαλύψεως διαγράφει τὴ στάση τοῦ Θεοῦ ἀπέναντι στὸν ἄνθρωπο. «Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς» (Γεν. α', 27). Ὁ ἄνθρωπος, σύμφωνα μὲ τὸ κείμενο αὐτό, ἀδιάφορο ἀν εἶναι ἄνδρας ἢ γυναίκα, προέρχεται ἀπὸ τὴ δημιουργικὴ πνοὴ τοῦ Θεοῦ καὶ εἶναι μόνιμα προσανατολισμένος πρὸς αὐτόν. Πλασμένοι κατ' εἰκόνα Θεοῦ, ἄνδρας καὶ γυναίκα, εἶναι οἱ δύο ὅψεις ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ νομίσματος, εἶναι ἰσοδύναμες καὶ ἰσάξιες ὑποστάσεις, πού προσορίζονται εἰς ἀλληλοσυμπλήρωση καὶ εἰς θέωση. Ὁ Μ. Βασίλειος, τονίζοντας, τὴν μεταξὺ τῶν δύο φύλων ἰσότητα καὶ ἐνότητα, ἔγραφε: «Ἀρετῆς δεκτικὸν τὸ θῆλυ ὁμοτίμως τῷ ἄρσενι παρὰ τοῦ κτίσαντος γέγονε» (PG 31, 241A). Καὶ ἀναιρώντας παλαιᾶς φιλοσοφικῆς ἀντιλήψεις τῆς προχριστιανικῆς Γραμματείας, ὑπεγράμμιζεν ὅτι «Παντὶ ἀνθρώπῳ... ἰσότης ἐστὶ κατὰ φύσιν» (PG 32, 973B). Ἐνῶ ὁ ἅγ. Γρηγόριος ὁ Νύσσης παρατηροῦσε: «Οὐκ ἔχρην μόνον τὸν ἄνδρα εἰκόνα λέγεσθαι, ἀλλὰ καὶ τὴν γυναίκα. Γυναικὸς γὰρ καὶ ἄνδρος εἷς ὁ τύπος καὶ ὁ χαρακτῆρ καὶ ἡ ὁμοίωσις μία» (PG 44, 276A). Ἔτσι ὁ ἄνθρωπος, παίρνοντας ἀπὸ τὸ Θεὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐλευθέρου καὶ νοήμονος ὄντος, φέρει ἐκτοτε μέσα του τὴν ἀξία του καὶ δὲν εἶναι ὁ ἴδιος μέσον γιὰ τὴν ἐπιτυχία κάποιου ἄλλου σκοποῦ, ἀλλὰ ἓνας ἀληθινὸς μικρὸς θεός, θεὸς ἐν σμικρογραφίᾳ, «σμικρῶ μέγας», «Θεὸς κεκελευσμένος» πού ἀποβλέπει στὸ θεῖο ἀρχέτυπό του καὶ στοχεύει στὴ θέωση.

Ἡ ἀξιολογικὴ αὐτὴ ἰσότητα ἄνδρος καὶ γυναικὸς συμπληρώνεται ἀπὸ τὴν ἀλληλεξάρτησή τους, καθὼς ἐπίσης καὶ ἀπὸ τὴν μεταξὺ τους τάξη, πού παραχωρεῖ στὸν ἄνδρα τὸ προβάδισμα, χωρὶς μὲ αὐτὸ νὰ μετατρέπεται ἢ μεταξὺ των πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ ἐνότης καὶ ἁρμονία. Ὀρισμένοι σπεύδουν, καὶ ὀχυρώνονται πίσω ἀπὸ τὴν Παύλειο ρῆση: «ὁ ἀνὴρ ἐστὶ κεφαλὴ τῆς γυναικὸς» γιὰ νὰ στηρίξουν τὴ γνώμη τους, ὅτι τάχα ὁ Χριστιανισμὸς ὑποτιμᾷ καὶ ὑποβιβάζει τὴν ἀξία τῆς γυναικὸς, ἀφοῦ τοποθετεῖ τὸν ἄνδρα πάνω στὸ κεφάλι της. Ἡ ὀρθὴ ὁμῶς ἐρμηνεία τοῦ χωρίου αὐτοῦ εἶναι ὅτι «ὁ ἀνὴρ ἐστὶ κεφαλὴ τῆς γυναικὸς, ὡς ὁ Χριστὸς κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας». Ἡ ἔξαρση τοῦ ἄνδρα πάνω ἀπὸ τὴ γυναίκα, κατὰ τὸν θεῖο Παῦλο, δὲν ἔχει καμμιά ἀπολύτως σχέση μὲ τὴν τυραννικὴ καὶ ἀνελεύθερη μεταχείριση ἢ παράχρηση τῆς γυναικὸς, οὔτε ἀνατρέπει τὴν ἰσότητα πού ἐκ φύσεως ἔχουν μεταξὺ τους ἄνδρας καὶ γυναίκα. Εἶναι ἀπλῶς μιὰ ρύθμιση διαδικασίας καὶ μιὰ πρόβλεψη

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΩΝ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

(Τοπωνυμία — Ἱδρυσις — Διατελέσαντες ἀρχιερεῖς)*

Ὡς Μητροπολίτης Γρεβενῶν ἐποίμανε με ἀξιοθαύμαστον αὐταπάρνησιν τὴν ἐπαρχίαν του, εἰς ἐποχὴν μάλιστα κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ διάφορα ἀνταρτικὰ σῶματα δημιουργοῦσαν κατάστασιν ἐπικίνδυνον. Ἐν μέσῳ μυρίων κινδύνων ἐπὶ δεκαετίαν διεποίμανε τὴν ἐπαρχίαν του, φανεῖς ἀντάξιον τῶν προσδοκιῶν πάντων, ἀφιερῶθεις μάλιστα μετὰ σπανίας αὐτοθυσίας εἰς τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ἐνδόξου ἀλλὰ βαρυτάτου ἔργου τοῦ στρατιώτου τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ στρατιώτου τοῦ ἔθνους, διασώσας τοὺς χριστιανοὺς τῆς Μητροπόλεώς του ἀπὸ πλείστους ὅσους κινδύνους, τῶν ὁποίων τὴν σοβαρότητα μόνον ὁ μετὰ ἔν ἔτος (1911), ἀπὸ τῆς ἀνα-

χωρήσεως αὐτοῦ ἐκ Γρεβενῶν, μαρτυρικός θάνατος τοῦ ἀνταξίου διαδόχου του Αἰμιλιανοῦ μαρτυρεῖ.

Ὡς Μητροπολίτης Γρεβενῶν ὑπῆρξε Συνοδικὸς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀπὸ 1906 ἕως 1909. Κατὰ δὲ τὸν Μάρτιον τοῦ 1910 προὐδιδάσθη εἰς τὴν ἐπαρχίαν Δράμας, ἔνθα ἀνέπτυξε ἐξαιρετικὸν ἐθνικὴν δραστηριότητα κατὰ τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους 1912 - 1913, λαθῶν καὶ τὸ παράσημον τῶν Ταξιαρχῶν. Κατὰ τὸν α' παγκόσμιον πόλεμον ἕως τῆς 21ης Ἰουλίου 1916 διέμεγεν εἰς τὴν ἔδραν τῆς Μητροπόλεώς του, ὁπόθεν ἀνεχώρησεν εἰς Ἀθήνας διὰ νὰ μεριμνήσῃ, μέσῳ διασυμμαχικῆς ἀδείας, διὰ τὴν ἀποστολὴν ἀλεύρων καὶ ἄλλων ἐφοδίων εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Μακεδονίαν. Λόγῳ τῆς ἀπαισίας ἐπιδρομῆς τῶν Βουλγάρων εἰς τὴν

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 637 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 22 τεύχους.

προστασίας. Ἄλλωστε δὲν πρέπει, ἐν ὀνόματι τάχα τῆς ἰσότητος, νὰ παραθεωροῦνται βασικὲς βιολογικὲς, ἀνατομικὲς, ψυχολογικὲς καὶ χαρακτηριστικὲς διαφορῆς, ποὺ διακρίνουν τὰ δύο φύλα, χαρίζοντας σ' αὐτὰ τὴν ωραιότητα τῆς ἰδιαιτερότητος τοῦ καθενὸς καὶ τὴν ξεχωριστὴν ἔκφραση τῆς προσωπικότητός των. Μόλις καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ ποῦμε ἐδῶ ὅτι ἀντιστρατεύεται τῇ φύσῃ καὶ τὸ ἴδιο τὸ γυναικεῖο συμφέρον ἢ κατὰ ἀπὸ τὸν ὁδοστρωτήρα τῆς ἐξισώσεως τῶν δύο φύλων παραθεώρηση τῶν εἰδολογικῶν διαφορῶν, ποὺ διακρίνουν τὰ δύο γένη, ὀδηγώντας στὴ δημιουργία ἀνδροποιημένων γυναικῶν, ποὺ γεννοῦν τὸν ἀποτροπιασμὸ καὶ τὴν ἀποδοκιμασία. Ἡ διαφορὰ τῆς ἰδιοσυγκρασίας τῶν δύο φύλων ἐξηγεῖ καὶ τὴν ἀνάγκη γιὰ ἀλληλοβοήθεια μεταξύ των. Ἐχει γραφῆ ἀπὸ τὸν Ἄπ. Παῦλο ὅτι «οὔτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρὸς, οὔτε ἀνὴρ χωρὶς γυναικὸς ἐν Κυρίῳ, ὥσπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρός, οὕτω καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς γυναικός, τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ» (Α' Κορ. ια', 11-12). Ἐπομένως ἡ μορφή τῆς ἐξαρτήσεως τῆς γυναίκας ἀπὸ τὸν ἄνδρα δὲν ἔχει δουρικὸ καὶ ὑποτιμητικὸ χαρακτῆρα, ἀλλὰ μᾶλλον τονίζει τὴν ἀμοιβαιότητα τοῦ σχήματος, γιατί, μετὰ τὴν σειρά του, καὶ ὁ ἄνδρας ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν γυναίκα.

Εἶναι γνωστὴ ἐπίσης ἡ ρῆσις τοῦ Ἄπ. Παύλου, ποὺ ἀκούεται καὶ στὴν ἱ. Ἀκολουθία τοῦ γάμου, σύμφωνα μετὰ τὴν ὁποία ὀφείλει «ἡ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα». Διὰ κάθε ἄσχετον ἢ φράση αὕτη εἶναι ἀπόδειξις τῆς ἀνισότητος μεταξύ ἀνδρός καὶ γυναικός. Ἄλλὰ τὸ ἀντίθετο εἶναι τὸ ἀληθές. Ὁ Ἄπ. Παῦλος ἐδῶ τονίζει τὰ καθήκοντα πρῶτα τοῦ ἀνδρός ἀπέναντι στὴ γυναίκα του καὶ ὕστερα τῆς γυναικός ἀπέναντι στὸν ἄνδρα τῆς. Προηγῆθηκε ἡ παράταξις τῶν ὑπο-

χρεώσεων τοῦ ἀνδρός. Ὁ ἄνδρας καλεῖται ν' ἀγαπᾷ τὴν γυναίκα του, ὅπως ἀγαπᾷ τὴν ἴδια του τὴ σάρκα. Ἡ γυναίκα εἶναι σάρκα του, καὶ ἐπομένως ὀφείλει νὰ τὴν περιποιεῖται ὡς νὰ εἶναι ὁ ἴδιος ὁ ἑαυτός του. Γι' αὐτὸ ἄλλωστε καὶ θὰ προτιμῆσῃ τὴν γυναίκα του ἀπὸ τοὺς γονεῖς του, ἐγκαταλείποντάς τους καὶ προσκολλώμενος σ' αὐτήν. Τὸ ἴδιο θὰ κάνει καὶ ἡ γυναίκα ἀνταποδίδοντας, σὲ βαθμὸ ἰσοτιμίας καὶ ἀμοιβαιότητος, τὴν σχέση τοῦ ἀνδρα τῆς πρὸς αὐτήν. Καὶ ἐπὶ πλέον ὀφείλει νὰ σέβεται καὶ νὰ ἐκτιμᾷ τὸν ἄνδρα τῆς. Αὐτὸ σημαίνει τὸ νὰ «φοβῆται». Ἄλλωστε, ὅπου ὑπάρχει ἀγάπη, δὲν ἔχει θέση ὁ φόβος, ἀφοῦ «ἡ ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον».

Ἡ Ἄγ. Γραφὴ προβάλλει τὴν πρωτοβουλία τῆς Εὐσας στὴ διάπραξις τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος, ἀλλὰ δὲν παραλείπει νὰ τονίσει καὶ τὴν ἀνεπιφύλακτη συγκατάθεσις τοῦ Ἀδάμ. Ἡ παράβασις ἐκείνη ἦταν ἡ πρώτη περίπτωσις τῆς πρὸ ἀποφασιστικῆς λειτουργίας τῆς αὐτεξουσιότητος καὶ τῆς ἐλευθερίας τῶν δύο ἀνθρώπων. Γι' αὐτὸ καὶ ἐξέπεσαν καὶ οἱ δύο. Καὶ μετὰ τὴν πτώση οἱ μεταξύ των σχέσεις διεταράχθησαν. Ὁ Ἄγ. Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος θὰ τονίσει ἐμφαντικῶς: ἡ γυναίκα (πρὸ γὰρ τῆς παρακοῆς ἡμίμιτος ἦν τῷ ἀνδρὶ) (PG 54, 594). Τώρα πλέον ἡ ὁμοτιμία ἐχάθη, ἀλλὰ μέσα στὴν Ἐκκλησία γυναίκα καὶ ἄνδρας σώζονται, καὶ ἐπανευρίσκουν τὸν χαμένο ἑαυτὸν τους. Μέσα στὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἡ ἰσοτιμία καὶ ὁμοτιμία τῶν δύο φύλων εἶναι κατάστασις πραγματικῆ.

**

(Συνεχίζεται.)

† Ὁ Δημητριάδος ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

ἀνωτέρω περιοχήν κατὰ τὸν Αὐγούστον τοῦ 1916 ἐκωλύθη ἢ εἰς Δράμην ἐπάνοδος τοῦ μέχρι τοῦ 1919, (ἐκρατεῖτο εἰς Θεσσαλονίκην διὰ τὰ ἐγνωσμένα βασιλόφρονα αὐτοῦ αἰσθήματα), ὁ ἴδιος συνεχῶς διαμαρτυρούμενος διὰ τὴν παρακώλυσιν ἐπάνοδου τοῦ εἰς τὴν Δράμην, ἐν καιρῷ μάλιστα τῶν βουλγαρικῶν θηριωδιῶν, χωρὶς οὐδέποτε νὰ διατυπωθῆ ἔναντίον του οὐδὲ ἐν γραπτὸν κατηγορητήριον ὑπὸ τῶν παρανόμως κρατούντων αὐτὸν μακρὰν τοῦ λατρεύοντος αὐτὸν ποιμνίου. Τέλος, τὸν Ἰούνιον τοῦ 1919, κατόπι ἐγκρίσεως τῆς Ἑλλην. Κυβερνήσεως καὶ ἀδείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀπήλθεν ἐκ Θεσσαλονίκης εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐκεῖθεν ἐπανήλθε πρὸς πνευματικὴν διακυβέρνησιν τῆς ἐπαρχίας του.

Ἔργα ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθέντα εἶναι τὰ κάτωθι:

1. Ἐπίτομος Χριστιανικὴ Ἠθικὴ μετὰ πολλῶν σημειώσεων, ἐν Σμύρνῃ 1819.

2. Ὑπομνήματα περὶ Ἐκκλησιαστικῶν διαρρυθμίσεων, ἀναγνωσθέντα ἐν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ Κωνσταντινουπόλεως καὶ δημοσιευθέντα εἰς τὸ ἐπίσημον ὄργανον αὐτῆς «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια» καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς ἰδιαιτερον φυλλάδιον ἐκδοθέντα. Κωνσταντινούπολις 1908.

3. Δραματικαὶ περιπέτειαι τῆς Δράμας καὶ ἀπελευθερώσεως αὐτῆς. Καβάλα 1913.

4. Τὸ ζήτημα τῶν Μικρασιατῶν καὶ Θρακῶν ὁμογενῶν προσφύγων, 1914.

5. Περὶ τοῦ νῦν Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου κ.λπ. Ἐκδοθὲν δις ἐν Δράμᾳ καὶ Ἀθήναις, Μάϊον καὶ Αὐγούστον 1916.

6. Εἰκοσιφοίνισσα Ἱερὰ Μονὴ Παγγαίου, Ἱστορία καὶ περιγραφή αὐτῆς, Ἐν Δράμᾳ 1916.

Περὶ αὐτοῦ ἔχομεν καὶ μίαν εἴδησιν ἐκ τινος ἐπιγραφῆς εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν Κοιμήσεως Θεοτόκου τῆς κόμης Πυλωρῶν: «ΙΣΤΟΡΙΘΗ Ο ΠΑΡΟΝ ΚΑΙ ΘΕΙΟΣ ΚΑΙ ΙΕΡΟΤΑΤΟΣ ΝΑΟΣ ΕΝ ΕΤΙ 1909 Μαρ: 2 ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΥΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΙΕΡΟΤΑΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ Κ: Κ: ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ ΕΦΗΜΕΡ. ΔΕ ΤΟΥ Κ: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Γ. ΓΡΙΒ-ΒΑ ΛΙΩΝΙΑ Η ΜΝΗΜΗ ΕΖΩΓΡΑΦΗΘΗ ΔΙΑ ΧΕΙΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΙ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΙΤΕΝΗ ἐκ Σαμαρίνης».

27. Αἰμιλιανὸς Α΄ Αλαζαρίδης (1910 - 1911).

Ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης Γρεβενῶν Αἰμιλιανὸς Αλαζαρίδης, κατήγετο ἐκ Περιμάτων τοῦ Ἰκονίου. Ἐγεννήθη τὸ ἔτος 1877 ὑπὸ εὐσεβῶν γονέων, τοῦ Χαραλάμπους καὶ τῆς Θεανοῦς οἱ ὁποῖοι ἐμερίμνησαν μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν νὰ μεταλαμπαδεύσουν τόσο ἐν τὸν Αἰμιλιανὸν ὅσον καὶ εἰς τὰ ὀκτὼ ἀκόμη παιδιὰ των, ὅτι ἦταν δυνατὸν νὰ χωρέσῃ εἰς τὰς ἀγνάς παιδικὰς των

φυχὰς ἀπὸ τὸν πλοῦτον τῆς ἐλληνικῆς σοφίας καὶ τὰ ἱερὰ διδάγματα τῆς χειμαζομένης Ὁρθοδοξίας.

Μετὰ τὰς λαμπρὰς σπουδὰς του εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Χάλκης καὶ καγονικὴν σειρὰν εὐδοκίμων ὑπηρεσιῶν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἀνήλθεν τὰς διαφόρους βαθμίδας τῆς ἐκκλησιαστικῆς Ἱεραρχίας. Ἐχειροτονήθη εἰς Κωνσταντινούπολιν κατ' ἀρχὰς διάκονος, ἐν συνεχείᾳ δὲ πρεσβύτερος. Ἀκολούθως προσελήφθη ὑπὸ τοῦ τότε Μητροπολίτου Κυζίκου Κωνσταντίνου Ἀλεξανδρίδου, ὑπηρετήσας παρ' αὐτῷ ὡς ἐφημέριος, καὶ ἐν συνεχείᾳ ὡς πρωτοσύγγελος τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης ἐπὶ Μητροπολίτου αὐτῆς Ἀλεξάνδρου Β' τοῦ μετέπειτα Νικομηδείας. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διακονίας του εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν τῶν Θεσσαλονικέων προσέφερεν σπουδαίας ὑπηρεσίας, καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁ εὐσεβὴς λαὸς «μετὰ καυχῆσεως καὶ δικαίας ὑπερηφανείας ἐτίμα καὶ ἐσέβετο αὐτὸν» (περιοδικὸν Ἱερὸς Πολύκαρπος Σμύρνης, 1911 σελ. 437).

Λόγω τῶν ἱκανοτήτων του τὸ Πατριαρχεῖον ἀμείβον αὐτὸν τὸν ἐκάλεσεν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ τὸν ἐτοποθέτησεν εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Τριάδος τοῦ Πέτραν, εἰς μίαν δηλαδὴ τῶν πλέον κατατμημένων Κοινοτήτων τῆς Κωνσταντινουπόλεως προκειμένου νὰ ὑπηρετήσῃ ὡς ἐφημέριος καὶ Ἱεροκήρυξ. Καὶ εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν ἀρκούντως εἰργάσθη, ὥστε μετ' οὐ πολὺ ἀπέκτησεν δικαίως τὴν φήμην «τοῦ καλοῦ ἀγαθοῦ ἱερέως καὶ εὐσεβοῦς καὶ γλυκυφθόγγου ἱεροκήρυκος». Πάντα ταῦτα τὰ χαρίσματα τοῦ Αἰμιλιανοῦ διέκρινεν ὁ Μητροπολίτης Πελαγονίας Ἰωακεῖμ Φορόπουλος, τοῦ ὁποίου ἢ ἐπισκοπικὴ ἔδρα εὐρίσκετο εἰς τὸ Μοναστήρι (Σκόπια) καὶ τὸν προσεκάλεσε νὰ ὑπηρετήσῃ παρ' αὐτῷ ὡς καθηγητῆς τῶν θρησκευτικῶν τοῦ ἐκεῖ Ἑλληνικοῦ Γυμνασίου. Ἐν συνεχείᾳ προσχειρίσθη εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ βοηθοῦ ἐπισκόπου Πελαγονίας ὑπὸ τὸν τίτλον Πέτρας. Πρωτοστάτησεν εἰς ὅλα τὰ ἐθνικὰ ζητήματα κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἀξύτητος τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγώνος. Εἰς τὰς 16 Μαΐου 1910 ἐξελέγη Μητροπολίτης Γρεβενῶν καὶ ὡς τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ Ἑλληὴν ἐκείνος Ἱεράρχης, τοῦ ὁποίου τὸν μαρτυρικὸν θάνατον ἐθρήνησε σύμπαν τὸ Ἔθνος, δούλον καὶ ἐλεύθερον.

Ἴδου πῶς περιγράφει ὁ ἴδιος τὰς πρώτας ἐντυπώσεις του ἐκ Γρεβενῶν, εἰς ἐπιστολὴν πρὸς τὸν θεῖον του Φίλιππα:

Ἐν Γρεβενοῖς τῇ 9ῃ Ἰουνίου 1910

Ἀγαπητέ μοι Θεῖε κ. Φίλιππα,

Τὴν παρούσαν γράφω εἰς ὑμᾶς παρακαλῶν ἵνα ἀναγνωσθῇ καὶ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν καὶ ὄλων τῶν συγγενῶν.

Ἐφθάσα αἰσιῶς τὸ Σάββατον ἑσπέρας 5 Ἰουνίου εἰς Γρεβενὰ καὶ μὲ ὑπεδέχθησαν πολλὴν καλὰ εἶχον τηλεγραφῆσιν ἀπὸ τῆν Κοζάνην. Εἰς τὸ Ῥωσικὸν ἄν

καὶ εἶχον πρότιν θείαν μὲ τὸ φαγητὸν δὲν εὐχαριστήθη· ἦτο πολὺ πλῆθος· ἀπὸ τὴν Κοζάνην ἕως εἰς τὰ Γρεβενὰ εἶναι 12 ὥραι μὲ ἄλογον ὑποφέραμεν. Ἦδη εἶμαι εὐχαριστημένος· οἱ χριστιανοὶ τῶν Γρεβενῶν καὶ τῶν χωρίων ὁλοκρῆν μὲ ἐπισκέπτονται καὶ εἶναι πολὺ φιλόξενοι καὶ καλοὶ· μᾶς φέρουν δῶρα φαγώσιμα.

Ἡ Μητρόπολις εἶναι εὐρύχωρος καὶ ἀρκετὰ καλή· ἡ τοποθεσία λαμπρά· ἔχομεν δύο κήπους ἀκαλλιέργητους, οἱ ὀφθαλμοὶ μας βλέπουν μόνον πρασινάδα· εἶναι κατάφυτος ὁ τόπος.

Ἔχομεν ἓνα ὑπάλληλον παρήγγειλα καὶ μίαν μάγειρον ἀπὸ τὴν Σιάτισταν· μετενόησα ποὺ δὲν παρέλαβα τὸν Ἀβραάμ· οἱ ὑπάλληλοι εἶναι ἀκριβοὶ ἐδῶ· σήμερον ἠγόρασα ἐν ἄλογον ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Μπουσίου ἀπὸ 14 λιρῶν, προσέλαβον δὲ καὶ ἱπποκόμον μὲ μισθὸν 151 γρ.

Μετενόησα πολὺ ποὺ δὲν παρέλαβον τὴν Δόμναν καὶ τὴν Ναταλίαν· πρέπει νὰ ἔλθουν καὶ νὰ μὴ ἀργήσουν νὰ ἔλθουν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην μὲ ἀμύλοιοινας θέσεως· ἐκεῖ νὰ μείνουν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ κ. Δογιοτιάτου, ἔπειτα σιδηροδρομικῶς εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ Σόροβιτς (τώρα Ἀμύνταιον) καὶ ἐκεῖ πλησίον τοῦ σταθμοῦ οἱ ἀδελφοὶ Χατζῆ (ἀνεψιοὶ τοῦ Χατζῆ Ντίνα) ἔχουν ξενοδοχεῖον· ἐκεῖ νὰ φιλοξενηθοῦν. Ἀπὸ τὴν Κοινιστανιούπολιν νὰ τηλεγραφήσουν εἰς ἐμὲ τὴν ἀναχώρησίν των διὰ νὰ στείλω ἀμέσως ἀνθρώπον εἰς Σόροβιτς πρὸς παραλαβὴν των. Θὰ στείλω δὲ εἰς Σόροβιτς τὸν ἱπποκόμον μου Μουράι ὅστις εἶναι πολὺ καλός. Ἀπὸ τὸ Σόροβιτς μὲ ἄμαξαν θὰ ἔλθουν εἰς Κοζάνην καὶ ἐκεῖθεν πάλιν μὲ ἄμαξαν εἰς Γρεβενὰ· ὁ ἄμαξιτὸς δρόμος εἶναι πολὺ καλός.

Ἡ δὲ μητέρα τί ἔγινε ἐν τῷ Νοσοκομείῳ· ἐθεραπεύθη τουλάχιστον· καθ' ἡμέραν πληρώνει ἐκεῖ 17 γρόσια· ἐὰν εἶναι ἀνάγκη νὰ καθήσῃ ἀκόμη νὰ πληρωθῆ παρακαλῶ, συνεννοηθῆτε μὲ τὴν Δόμναν, ἐὰν ὅμως δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ μείνῃ πλέον, νὰ σταλῆ μὲ τὴν Ἀννίκα εἰς τὸ χωριὸν τὸ γρηγορώτερον.

Τὸ δὲ ζήτημα τῆς ἀγορᾶς τῆς οἰκίας Μπέλλου παρακαλῶ καὶ πάλιν νὰ τελειώσῃ καὶ νὰ μὴ θραδύνη. Προσπαθήσατε, ἀναθέσατε εἰς τὸν κ. Χ. Γιάννην νὰ τὸ τελειώσῃ ἐκεῖνος· τὰ δ' ἐξοδά του νὰ σημειώσητε διὰ νὰ τὸν πληρώσωμεν, ἄλλωστε δι' ἐξοδα ἔχω ἀφήσῃ εἰς ὑμᾶς δέκα λίρας.

Δι' ὅλα αὐτὰ τὰ ζητήματα ἀνησυχῶ καὶ ἐπιθυμῶ νὰ τελειώσουν πλέον τὰ θέσάνά μου.

Τὰ κορίτσια νὰ ἔλθουν ἐδῶ θὰ καλοπεράσουν, θὰ εὐχαριστηθοῦν. Ἄν μποροῦν ν' ἀγοράσουν ἐν φίλιτρον διὰ τὸ νερό. Νὰ παραλάβουν μαζῆ των καὶ ἄγιον μῦρον ἀπὸ τὰ Πατριαρχεῖα. Σήμερον γράφω εἰς Πατριαρχεῖα εἰς τὸν κ. Ἀρμόδιον Χαμαδόπουλον ἢ τὸν ἐπόπιτον τῶν Σχολῶν κ. Σωφρόνιον Σταμούλην διὰ νὰ φροντίσῃ νὰ σταλῆ εἰς τὸ σπῆτι τὸ ἄγιον μῦρον.

Ἄμα ἔλθουν τὰ κορίτσια ἀμέσως θὰ ἐξέλθω εἰς περιοδείαν εἰς τὰ βλαχοχώρια. Ὁ Ἥλιος ἔστειλε τρία γράμματα παρακαλῶν νὰ τὸν πάρω μαζῆ, λέγει ἐν ἐναντία περιπτώσει θ' ἀποθάνῃ· ὁ καλόγηρος εἶναι πολὺ παράδοξος, ἀλλὰ ποῦ θὰ εὕρη κανεὶς ἄλλον καλλίτερον;

Ἐπὶ τούτοις ὀφείλω νὰ σᾶς εὐχαριστήσω διὰ τὴν λαμπρὰν φιλοξενίαν, τὴν ὁποίαν δὲν λησμονῶ. Ἰδιαιτέρως εὐχαριστῶ καὶ τὴν θείαν Ἀγλαίαν. Ἄλλὰ πρέπει πλέον νὰ φύγῃ ἕκαστος εἰς τὸ μέρος του.

Ἐπὶ τούτοις χαιρετῶ ὅλους καὶ ἀσπάζομαι καὶ εὐχομαι τὰ βέλτιστα. Ὑμέτερος ἀνεψιός.

† Ὁ Γρεβενῶν Αἰμιλιανός.

Ὁ εὐθαρσῆς καὶ γενναῖος φρουρὸς καὶ πρόμαχος τῶν δικαιωμάτων τοῦ Γένους, ἐπειδὴ ἀντετάχθη εἰς τὴν τουρκικὴν ἀπολυταρχίαν καὶ τὸν διὰ τῆς θείας ἐκτουρκισμὸν τοῦ ποιμνίου του, ἔπεσε θύμα ἀγρίων Τούρκων σωδινιστῶν, οἱ ὁποῖοι τὸν κατεκρεοῦργησαν μετὰ παρεύλεσιν ἐνός καὶ ἡμίσεος ἔτους ἀπὸ τῆς ἐνθρονίσεώς του εἰς τὴν Μητρόπολιν τῶν Γρεβενῶν, καθῆσον τὴν 1ην Ὀκτωβρίου 1911, ἡμέραν Σάββατον, μετὰ τὴν τέλεσιν τῆς θείας λειτουργίας εἰς τὸ μικρὸν χωριὸν Γκριντάδες (σήμερον εἰς τιμὴν του φέρει τὸ ὄνομα Δεσπότης), ἀναχωρήσας περὶ τὴν μεσημβρίαν ἐκεῖθεν πρὸς τὸ χωριὸν Σνίχοβον (σήμερον Αἰμιλιανός) συνοδεύμενος ὑπὸ τοῦ Διακόνου του Δημητρίου καὶ τινος ἀγωγιάτου ὀνόματι Ἀθανασίου Φασούλα, κατὰ τὴν διαδρομὴν ἐντὸς παρακειμένου δάσους τῆς περιοχῆς, ἔπεσαν εἰς ἐνέδραν τουρκικοῦ ἀποσπάσματος, ὅποτε οἱ δολοφόνου τοῦ Νεοτουρκικοῦ Κομιτάτου κυριολεκτικῶς τοὺς κατεσπάραξαν.

Τὸν χρονικὸν τῆς εἰδήσεως τοῦ ἐξαφανισμοῦ τοῦ Αἰμιλιανοῦ μετὰ τῶν συνοδῶν, κατ' ἀντιγραφὴν ἐκ τῶν Πρακτικῶν τῆς Δημογεροντίας, τῶν φυλασσαμένων εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Γρεβενῶν ἔχει ὡς κατωτέρω:

«Σήμερον τὴν 5 τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου τοῦ 1911 ἐπὶ τῇ ἐξαφανίσει τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου ἡμῶν κυρίου Αἰμιλιανοῦ, μετὰ τοῦ ἱεροδιακόνου του Δημητρίου καὶ τοῦ συνοδεύοντος αὐτοὺς Ἀθανασίου ἐκ Σνιχόβου ἐν ἄκρᾳ συγκινήσει καὶ λύπη σήμερον συνελθούσα ἡ σύνοδος (τῆς ἐφοροεπιτροπῆς τῆς ὀρθοδόξου Κοινότητος Γρεβενῶν) ἐν συνεδριάσει ἀπεφάσισεν ὁμοφώνως ἵνα ἐξέλθῃ ὁ Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος Οἰκονόμος Παπα - Γεώργιος (Σερβιοῦς) πρὸς ἀναζήτησιν καὶ ἀνεύρεσιν αὐτῶν ἐν συνοδείᾳ τῶν πολιτῶν καὶ τῶν κατοίκων τῶν περὶ τὸ χωριὸν καὶ πρὸς τοῦτο ἀνετέθη αὐτῷ ἵνα ἐπιδώσῃ δεκτικῶν πρὸς τὴν Σεβ. Κυβέρνησιν πρὸς λήψιν καὶ τῆς δεούσης ἀσφαλείας. Ἐφ' ᾧ ἐγένετο τὸ παρόν. (ἀκολουθοῦν 19 ὑπογραφαὶ Δημογερόντων καὶ τοῦ Οἰκονόμου Γεωργίου Παπα - Γεώργη Σερβιοῦ).

Εἶναι ἄξιον μνηεῖας νὰ σημειώσωμεν ἐνταῦθα τὴν δῆλωσιν τῆς ἡρωϊδος μητέρας τοῦ δολοφονηθέντος Αἰ-

ΤΙΜΗΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ 40 ΧΡΟΝΙΑ

ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΙΑΣ ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΥΤΙΑΛΗΝΗΣ κ. ΙΑΚΩΒΟΥ

Ἀπὸ 9 ἕως 11 Νοεμβρίου τιμήθηκε ὁ πρύτανης τῆς σεπτῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Σεβ. Μητροπολίτης Μυτιλήνης, Ἐρεσοῦ καὶ Πλωμαρίου κ. Ἰάκωβος (Κλεομβρότου), ὁ ἀπὸ Σιασίου καὶ Σιατιστῆς, μὲ τὴν εὐκαιρία συμπληρώσεως σαράντα χρόνων Ἀρχιερατείας του.

Οἱ τιμητικὲς ἐκδηλώσεις ἄρχισαν τὸ Σάββατο 9 Νοεμβρίου μὲ Πανηγυρικὸ Μέγα Ἐσπερινὸ στὴν Ἱ. Μ. Ἁγίου Ραφαήλ, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Τυρολόης καὶ Σερεντίου κ. Παντελεήμονος, Καθηγητοῦ τῆς Θεολογίας στὸ Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, ὁ ὁποῖος καὶ μίλησε.

Τὴν ἐπομένη, Κυριακῆ, ἔγινε Ἀρχιερατικὸ Συλλειτουργοῦ στὸν Ἱ. Ν. Ἁγίου Θεράπποντος Μυτιλήνης, μὲ τὴ συμμετοχὴ μελῶν τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἄλλων Ἀρχιερέων. Προεξήρχε, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Δημητρίου, ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικής κ. Ἰάκωβος. Συμμετείχαν οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Τριφυλίας κ. Στέφανος, Μεγάρων κ. Βαρθολομαῖος, Κιλκισίου κ. Ἀμβρόσιος, Διδυμοτείχου κ. Ἀγαθάγγελος, Σάμου κ. Παντελεήμων, Παραμυθίας κ. Τίτος, Γρεβενῶν κ. Σέργιος, Καλαδρύτων κ. Ἀμβρόσιος, Ζακύνθου κ. Παντελεήμων, Χίου κ. Διονύσιος, Νικοπόλεως κ. Μελέτιος, Ἱερισσοῦ κ. Νικόδημος, Σερρών κ. Μάξιμος, Μηθύμνης κ. Χρυσόστομος, Ν. Ἱερσῆς κ. Σίλας, Τυρολόης κ. Παντελεήμων καὶ Καρπάθου κ. Νεκτάριος.

Τὸν δεξιὸ Χορὸ διηύθυνε ὁ πρωτοψάλτης κ. Θεόδωρος Βασιλικὸς ἐνῶ τὸν ἀριστερὸ ἀποτελοῦσαν Ἱεροψάλτες τῆς Μυτιλήνης. Ἡ Θ. Λειτουργία μεταδόθηκε ἀπὸ τὸ ραδιόφωνο. Ὁ Σεβ. Μυτιλήνης ἀπὸ τὸ παρα-

θρόνιο ἀπήγγειλε τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως καὶ τὴν Κυριακῆ Προσευχή.

Τὸ θεῖο λόγο κήρυξε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μεγάρων καὶ Σαλαμίνας κ. Βαρθολομαῖος, εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

Σεπτὴ χορεία τῶν ἁγίων Ἱεραρχῶν,

Τίμιον Πρεσβυτέριον,

Εὐσεβεῖς Ἀρχοντες,

Λαὸ τοῦ Θεοῦ ἐκλεκτὲ καὶ εὐλογημένε,

Εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ πειράζοντος Αὐτὸν νομικοῦ «καὶ τίς ἐστὶ μου πλησίον», ὁ Κύριος ἀπήντησε μὲ τὴν ἀναγνωσθεῖσαν πρὸ δλίγου παραβολὴν, τὴν γνωστοτάτην εἰς πάντα χριστιανὸν παραβολὴν «τοῦ εὐσπλάγχχου Σαμαρείτου», ἣν καὶ κατέκλεισε μὲ ἐν ἀντίστροφον πρὸς τὸν νομικὸν ἐρώτημα «τίς οὖν τούτων τῶν τριῶν πλησίον δοκεῖ σοι γεγονέναι τοῦ ἐμπροσθέντος εἰς τοὺς ληστὰς;». Μὲ τὸ ἐρώτημα αὐτὸ ὁ Κύριος στρέφει τὴν προσοχὴν ἀπὸ τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγάπης (ποῖος πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς πλησίον) εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς ἀγάπης (ποῖος ἐνήργησεν ὡς πλησίον), καὶ οὕτω ποδηγετεῖ αὐτὸν ν' ἀναγνωρίσῃ ὅτι ὡς πλησίον ἐνήργησεν «ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ», καὶ οὕτως, ἐκὼν ἅκων, νὰ συνταχθῇ πρὸς τὴν διακηρυσσομένην ὑπὸ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ θέσιν «ὅτι δὲν ὑπάρχουν ὄρια εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ πλησίον, οὔτε περιορισμοὶ εἰς τὴν ἐντολήν τῆς ἀγάπης»¹.

1. Ι. Δ. Καραβιδοπούλου, Αἱ παραβολαὶ τοῦ Ἰησοῦ, Θεσσαλονικῆ 1970, σ. 143.

μιλιανοῦ, ἣ ὁποία ὑπερήφανος διὰ τὴν μαρτυρικὴν θυσίαν τοῦ υἱοῦ τῆς ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἐθνοῦς, τηλεγραφοῦσε πρὸς τὸν Πατριάρχη Ἰωακείμ τὸν Γ':

«Καίτοι ὁ φρικώδης φόνος τοῦ υἱοῦ μου Αἰμιλιανοῦ, Μητροπολίτου Γρεβενῶν, ἐβύθισεν εἰς ἄφατον πένθος τὴν οἰκογένειαν ἡμῶν, οὐχ ἥτιον ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἐδυσαίσθη ἐν τῇ ἐπιπέσει τῶν πνευματικῶν αὐτοῦ καθηκόντων, παρηγορούμενη, ὑποβάλλω μετὰ καιρῶν ψυχῆς τὰς θερμὰς εὐχαριστίας μου ἐπὶ ταῖς πατρικαῖς ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ δεήσεις καὶ τῇ ἀνεκδότῳ ἐπιμονῇ Αὐτῆς πρὸς ἀνακάλυψιν καὶ τιμωρίαν τῶν δολοφόνων τοῦ τέκνου μου».

Τὰ περὶ τοῦ ἐναυθῆ μνημονομένου Ἱεράρχου συμπληροῦμεν μὲ περικοπὴν ἀπὸ τὸν ἐπιμνημόσυνον λό-

γον τοῦ μετὰ ταῦτα Ἐθνομάρτυρος Χρυσοστόμου Σμύρνης, πρὸς τὸν Αἰμιλιανόν:

«Ὅταν ἀρχιερεῖς καίωσιν ἐαντοὺς ὡς λαμπάδας ἐνώπιον τοῦ εἰδώλου τῆς πατρίδος, ὁ δὲ μαρτυρικὸς θάνατός των γίνεταί ζωῆς καὶ δόξης ὑπόθεσις καὶ θεμέλιον ἀγιωτέρου βίου, τὸ μνημόσυνον των δὲν ἐξαγομνίζεταί μὲ δάκρυα καὶ θλίψιν, ἀλλὰ μὲ ὑπερηφάνειαν καὶ ἀγαλλίασιν. Ἡμῖν ἐξ ὅλων ἐχαρίσθη ὄχι μόνον τὸ εἰς Χριστὸν ὀρθῶς πιστεύειν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ Αὐτοῦ ἀγογγύσιως πάσχειν, γενναίως μαρτυρεῖν καὶ ἐνδόξως ἀποθνήσκειν».

(Συνεχίζεται.)

† Ὁ Γρεβενῶν ΣΕΡΓΙΟΣ

Τὴν πρωτάκουστον ταύτην διὰ τὴν ἐποχὴν Του θεσίν ἐπεσφράγισεν ὁ Κύριος Ἰησοῦς διὰ τῆς ὄλης Αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς ζωῆς, μάλιστα δὲ διὰ τῆς σταυρικῆς Αὐτοῦ θυσίας, δι' ἧς ἐξηγόρασεν ἡμᾶς ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου, ἀναδειχθεὶς οὕτως «ὁ πλησίον», δηλ. ὁ κατ' ἐξοχὴν, ὁ μοναδικὸς εἰς σωστικὴν ἐπέμβασιν «πλησίον» τοῦ πεπτωκότος ἀνθρώπου, τοῦ ἐμπεσόντος «εἰς τοὺς ληστὰς» τῆς ἁμαρτίας καὶ τῶν δαιμονικῶν δυνάμεων. Ὁ ἱερός Χρυσόστομος, τὴν παραβολὴν ταύτην σχολιάζων, ταῦτα λέγει εἰς τὴν ὁμιλίαν του «περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἀναθεματίζειν ζώντας ἢ τεθνηκότας»: «Ταῦτα τὰ ρήματα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ταῦτα καὶ διὰ τῶν οἰκείων ἔργων ἐλθὼν ἐπεδείξατο, οὐχ ὑπὲρ φίλων μόνον καὶ ἰδίων ἀποθανόντων, ἀλλ' ὑπὲρ ἐχθρῶν, ὑπὲρ τυράνων, ὑπὲρ γοήτων, ὑπὲρ μισούντων, ὑπὲρ τῶν σταυρωσάντων, οὐς πρὸ τῆς τοῦ κόσμου καταβολῆς ἤδει (δηλ. ἐγνώριζεν) ἐσομένους τοιοῦτους καὶ προειδὼς (δηλ. καίτοι προεγνώριζεν) ἐδημιούργησε νικήσας τὴν πρόγνωσιν τῆ ἀγαθότητι καὶ ὑπὲρ τούτων τὸ ἴδιον ἐξέχεεν αἷμα, ὑπὲρ τούτων τὴν σφαγὴν κατεδέξατο»².

2. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἀναθεματίζειν ζώντας ἢ τεθνηκότας, ἐν τῇ σειρᾷ «Ἑλληνες Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας», Ι. Χρυσοστόμου ἔργα, τ. 31, σ. 448.

Τὴν τοιαύτην πρὸς πάντα συνάνθρωπον ἀγάπην, τὴν ἔργῳ ἐκδηλουμένην, τὴν ὄντως χρηστὴν (χρήσιμον) καὶ σωστικὴν, ἀπαιτεῖ ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἀπὸ πάντων μαθητῆν «πορεύου, καὶ σὺ ποιεῖς ὁμοίως». Κατ' ἐξοχὴν ὅμως ἀπαιτεῖ αὐτὴν παρ' ἐκείνων, οἵτινες τὸν τόπον Αὐτοῦ ἐπέχουσι καὶ εἰκόνες Αὐτοῦ ὑπάρχουσι ἐν μιᾷ ἐκάστη τοπικῇ Ἐκκλησίᾳ³, τοὺς ἐπισκόπους λέγω, δι' οὓς Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος γράφει: «τῷ ἐπισκόπῳ ὑποτάσσεσθε ὡς τῷ Κυρίῳ»⁴, «πάντες τῷ ἐπισκόπῳ ἀκολουθεῖτε, ὡς ὁ Χριστὸς Ἰησοῦς τῷ Πατρὶ»⁵, «τῷ ἐπισκόπῳ προσέχετε, ἵνα καὶ ὁ Θεὸς ὑμῶν»⁶, «ἐνώθητε τῷ ἐπισκόπῳ, ὑποτασσόμενοι τῷ Θεῷ δι' αὐτοῦ ἐν Χριστῷ»⁷.

3. Βλ. Ι. Δ. Ζηζιούλα, Ἡ ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ θεῷ εὐχαριστίᾳ καὶ τῷ ἐπισκόπῳ κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους αἰῶνας, ἐν Ἀθήναις 1965, σ. 47-59. Περὶ τῆς θέσεως τῶν Ἐπισκόπων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ βλ. Ι. Καρμίρη, Ὁρθόδοξος Ἐκκλησιολογία, Ἀθήναι 1973, σ. 389-423.

4. Ἰγν. Τράλ. ΙΙ, ἐν Β.Ε.Π., τ. 2, σ. 298.

5. Ἰγν. Σμυρν. VIII, ἐνθ' ἄν. σ. 315.

6. Ἰγν. Πολυκ., VI, ἐνθ' ἄν. σ. 318.

7. Ἰγν. Μαγν., VI, ἐνθ' ἄν. σ. 295.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβος ἀντιφωνεῖ, ἔχων εἰς τὰ δεξιὰ αὐτοῦ τὸν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπον Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς κ. Ἰάκωβον.

Εἰς τὸν χώρον τῆς ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας, τῆς Μιάς, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας —διότι αὐτὴ εἶναι ἡ αὐτοσυνειδησία τῆς ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας περὶ τῆς ταυτότητός της—, μὲ τὴν ἔντονον προσκόλλησιν εἰς τὴν ὑγιᾶ παράδοσιν καὶ τὴν καθαρὰν πνευματικότητα, ὁ ἐπίσκοπος παρέμεινεν ἄτρωτος ἐκ τοῦ πειρασμοῦ τῆς ἐκκοσμικεύσεως, τοῦ μετασχηματισμοῦ του εἰς ἄρχοντα κοσμικὸν καὶ τῆς υποδουλώσεώς του εἰς τὸν εὐδαιμονισμόν. Ἦτο, εἶναι καὶ θὰ παραμένῃ, χάριτι Θεοῦ, ὁ προκαθήμενος τῆς ἀγάπης, ὁ δέκτης τῶν στεναγμῶν τοῦ ποιμνίου του, ὁ πλησίον παντὸς κακοπαθοῦς. Ὁ ἐπίσκοπος, ὡς τονίζει Ἀθανάσιος ὁ μέγας, δὲν ζῆ δι' ἑαυτόν, ζῆ διὰ τὸ ποιμνίον του. «Δεῖ γὰρ εἰδέναι τε καὶ μὴ ἀμφιβάλλειν, ὅτι πρὶν μὲν κατασταθῆς σεαυτῷ ἕξῃ, κατασταθεὶς δὲ οἷς κατεστάθῃς»⁸.

Ὁ ἐπίσκοπος γνωρίζει, ὅτι «καλὸν πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα», «καλὸν ἢ φιλοξενία», «καλὸν ἢ φιλαδελφία», «καλὸν ἢ φιλανθρωπία», «καλὸν ἢ μακροθυμία», «καλὸν ἢ πραότης», «καλὸν ὁ ζῆλος», «καλὸν ὑπωπιασμός (ὁ θασσανισμός δηλ.) σώματος», «καλὸν καὶ προσευχὴ καὶ ἀγρυπνία», «καλὸν ἀγγελία καὶ παρθενία», «καλὸν ἐγκράτεια», «καλὸν ἐρημία καὶ ἡσυχία», «καλὸν ἢ εὐτέλεια (ἢ λιτότης)», «καλὸν ἢ ταπεινοφροσύνη», «καλὸν ἢ ἀκτημοσύνη καὶ χρημάτων ὑπεροφία (δηλ. περιφρόνησις)», «καλὸν θεωρία καὶ καλὸν πράξις», διότι «τούτων ἕκαστον μία τις σωτηρίας ὁδὸς»⁹. Μετὰ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ὁμοῦς ἀναγνωρίζει «πρώτην τῶν ἐντολῶν καὶ μεγίστην, ὡς κεφάλαιον νόμου καὶ προφητῶν τὴν ἀγάπην», καὶ «ταύτης τὸ κράτιστον (τμήμα) φιλοπτώχιαν καὶ τὴν περὶ τὸ συγγενὲς εὐσπλαγγχίαν τε καὶ συμπάθειαν. Οὐδενὶ γὰρ οὕτω τῶν πάντων, ὡς ἐλέφ θεραπεύεται (ἐν. ὁ Θεός), ὅτι μηδὲ οἰκειότερον ἄλλο τούτου Θεῷ»¹⁰.

Ταῦτα πάντα διαμορφώνουν τὴν πολυδιάστατον τοῦ ὀρθοδόξου ἐπισκόπου αὐτοσυνειδησίαν, περὶ τῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ θέσεώς του καὶ διακονίας του. Ὁ ἐπίσκοπος ἦτο, εἶναι καὶ θὰ παραμένῃ «ὁ ἡγούμενος τῆς Εὐχαριστίας»¹¹. Τὸ ἔργον τοῦ ἐπισκόπου, τονίζει σύγχρονος διακεκριμένος ἐκκλησιαστικὸς ἱστορικός, ἦτο ἐξ ἀρχῆς λειτουργικόν, συνιστάμενον εἰς τὴν προσφορὰν τῆς Θ. Εὐχαριστίας¹². Παραλλήλως, ὁμοῦς, ὁ ἐπίσκοπος εἶναι καὶ ὁ ποιμὴν, ὅστις τὸ ἀπολωλὸς ἐκζητεῖ, τὸ ἀσθενὲς ἐνισχύει, τὸ ἰσχυρὸν φυλάσσει¹³. Ὁ

Ὁ Σεβ. κ. Ἰάκωβος ἀπκντᾶ εἰς τὴν προσφώνησιν τοῦ Σεβ. Ἀμερικῆς.

ἐπίσκοπος, τέλος, εἶναι καὶ ὁ διδάσκαλος τῆς Ἐκκλησίας, ὁ σιτοδότης «τῆς τοῦ λόγου τροφῆς», τῆς ἀγούσης «εἰς αὔξησιν πνευματικῆς ἡλικίας τὸν καλῶς τρεφόμενον»¹⁴.

Ἡ μέριμνα καὶ φροντίς, ὁμοῦς, τοῦ ἐπισκόπου δὲν περιορίζεται εἰς τὴν ἐπιμέλειαν ψυχῶν ἀθανάτων, ἀλλ' ἐκτείνεται εἰς τὸν ὅλον ἄνθρωπον καὶ καλύπτει ὅλον τὸ φάσμα τῶν βιοτικῶν ἀναγκῶν. Ἐν καιροῖς χαλεποῖς ἀναδεικνύεται καὶ σιτοδότης —οὐχὶ ἐν μεταφορικῇ ἐννοίᾳ, ἀλλ' ἐν τῇ κυρίᾳ τῆς λέξεως σημασίᾳ—, μιμητῆς καὶ ἐν τούτῳ γεγόμενος τοῦ φαεινοῦ τῆς Καππαδοκίας φωστῆρος, Βασιλείου τοῦ μεγάλου λέγω, ὅστις «Λόγω γὰρ τὰς τῶν ἐχόντων ἀποθήκας ἀνοίξας καὶ παραινέσει, ποιῆ τὸ τῆς Γραφῆς. Διαθρύπτει (διανέμει) πεινώσι τροφήν, καὶ χορτάζει πτωχοὺς ἄρτων, καὶ διατρέφει αὐτοὺς ἐν λιμῷ, καὶ ψυχὰς πεινώσας ἐμπλήσιν (πληροῖ) ἀγαθῶν»¹⁵. (Ἐπιτραπήτω μοι, γὰρ ὑπομνήσω εἰς τὴν ἀγάπην Σας τὴν εδεργετικὴν δράσιν τῶν ἐπισκόπων τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὸν λιμὸν τῆς Κατοχῆς). Ὅταν αἱ περιστάσεις ἀπαιτοῦσιν αὐτό, ὁ ἐπίσκοπος μεταβάλλεται καὶ εἰς νοσοκόμον καὶ λωθοκόμον, καὶ εἰς ξενοδόχον καὶ πτωχοκό-

8. Μεγάλου Ἀθανασίου, Ἐπιστολὴ πρὸς Δρακόντιον, ἐν Ε.Π.Ε., Μ. Ἀθανασίου ἔργα, τ. 11, σ. 218.

9. Γρηγορίου Θεολόγου, Λόγος ΙΔ' «περὶ φιλοπτώχιας», ἐν Ε.Π.Ε., Γρ. Θεολόγου ἔργα, τ. 5, σ. 240-246.

10. Γρηγορίου Θεολόγου, ἐνθ' ἄν., σ. 248.

11. Ι. Α. Ζηζιούλα, ἐνθ' ἄν., σ. 55.

12. Ἐνθ' ἄν., σ. 57.

13. Γρηγορίου Θεολόγου, Λόγος ΙΙ' «Εἰς τὴν χειροτονίαν Δοκρῶν. Ὁμιλία ἐκδοθεῖσα Εὐλαλίᾳ ἐπισκόπῳ», ἐν Ε.Π.Ε. Γρ. Θεολόγου ἔργα, τ. 1, σ. 326.

14. Γρηγορίου Θεολόγου, Λόγος ΜΙ' «Εἰς Μέγαν Βασιλεῖον Ἐπίσκοπον Καισαρείας Καππαδοκίας ἐπιτάφιος», ἐν Ε.Π.Ε., Γρ. Θεολόγου ἔργα, τ. 6, σ. 192.

μον, εἰς ὄρφανοτρόφον καὶ γηροκόμον, καὶ εἴ τι ἕτερον, ἵνα λυσιτελῶς διακοινηθῆσθε τοὺς ἐλαχίστους τοῦ Κυρίου τοῦ ἀδελφοῦς.

Ἐν τῇ ζωῇ τῆς πολυπαθοῦς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας οἱ κατ' αὐτῆς διωγμοὶ ἀποτελοῦν κατὰστασιν διαρκῆ, συνεχιζομένην, μετὰ τινων διαλειμμάτων ἀναφυγῆς, ἀπὸ τῶν Ρωμαίων αὐτοκρατόρων μέχρι καὶ τῆς σήμερον. Ἀρχόντες ἀλλογενεῖς καὶ ἀλλόθρησκοι, ἐνίοτε ὅμως καὶ ὁμογενεῖς, ἀλλὰ δυσσεβεῖς, ἐδίωξαν καὶ διώκουσι τὴν ἀγιωτάτην Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Διὸ καὶ ὁ ἐπίσκοπος ἐν τῇ Ὁρθόδοξῃ Ἐκκλησίᾳ δὲν εἶναι μόνον ὁ προκαθήμενος τῆς ἀγάπης, ἀλλ' ἐν ταύτῃ καὶ ὁ προκαθήμενος τῆς κακοπαθείας καὶ τῆς θυσίας. Ὑπείκων τῇ τοῦ Κυρίου ἐντολῇ «ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθεισιν ὑπὲρ τῶν προβάτων» (Ἰω. 10,11) καὶ τῷ Ἐκείνῳ παραδείγματι κατακολουθῶν, ὑπομένει ἀγογγύστως πᾶσαν κακοπάθειαν διὰ τὸ ποιμνιὸν του καὶ οὐχὶ σπανίως ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἄγεται. «Ἐξορίαι, φυγαί, δημεύσεις, ἐπιβουλαὶ φανεραὶ τε καὶ ἀφανεῖς»¹⁵, ἀποτελοῦσι τὴν ἄθλησιν τοῦ ἐπισκόπου εἰς τὴν θυσίαν, ἵνα, ὅταν ἡ στιγμή τῆς μεγάλης θυσίας ἐπιστῇ, μὴ διστάσῃ νὰ προσφέρῃ καὶ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ζωὴν. (Μάρτυρες τῆς ἀληθείας τῶν λόγων μου ἔστωσαν οἱ ὑπὸ τῶν Τούρκων δεινοῖς βασάνοις τελειωθέντες ἐκλεκτοὶ τῆς Ἰωνίδος γῆς ἐπίσκοποι).

Τῆς θεοφιλοῦς ταύτης ἐπισκοπικῆς ζωῆς καὶ διακονίας συνεχιστῆς ἔχει ἀναδειχθῆ, χάριτι Θεοῦ, καὶ ὁ ἄγγελος τῆς ἐν Μυτιλήνῃ Ἐκκλησίας, ὁ πολὺς Μητροπολίτης Ἰακώβος, κατὰ κόσμον Εὐάγγελος Κλεόμυθρος, ὑπὲρ οὗ γηθοσύνως προσφέρεται ἡ θεία αὐτῆ Εὐχαριστία, ἐν συναγωγῇ κλήρου τε ἀρχόντων καὶ λαοῦ, τῷ Θεῷ, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ὑπ' αὐτοῦ τεσσαρακονταετοῦς εὐκλεοῦς ἀρχιερατείας. Ὁ φόβος μὴ φωραθῶ παραβάτης τῆς Παυλείου ἐντολῆς «μὴ πρό καιροῦ τι κρίνετε, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ Κύριος, ὃς καὶ φωτίζει τὰ κρυπτὰ τοῦ σκότους καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν, καὶ τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται ἐκάστῳ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ» (Α' Κορ. 4,5) μὲ συνέχει καὶ καθίστησιν ἐμὲ διστακτικὸν νὰ ἐπαναλάβω περὶ τοῦ τιμωμένου σήμερον σεπτοῦ Ἱεράρχου τοῦς περὶ τοῦ Ἀθανασίου τοῦ μεγάλου ἐπιγραμματικούς λόγους Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου: «ὄρον ἐπισκοπῆς εἶναι τὸν ἐκείνου βίον καὶ τρόπον»¹⁷. Ἀδυνατῶ, ὅμως, νὰ μὴ καταθέσω σήμερον ἐνώπιον τῆς ἀγάπης Σας τὴν προσωπικὴν μου μαρτυρίαν, περὶ τῶν συναισθημάτων θαυμασμοῦ, ἅτινα ἐγεννῶντο ἐν τῇ καρδίᾳ μου, κατὰ τὴν παρακολούθησιν τῆς δράσεώς του ὡς Τοποτηρητοῦ τοῦ χηρεῦοντος Μητροπολιτικοῦ θρόνου τῆς γείτονος νήσου Χίου, ἐκ τῆς συνέσεως, τῆς μεθοδικότητος, τῆς πραότητος, τῆς ἐπιστήμης ἀληθῶς μεθ' ὧν ἤσκει τὴν Ἐκκλησιαστικὴν διοίκησιν καὶ τὴν

ποδηγέτησιν τῶν πιστῶν πρὸς τὴν ἐν Κυρίῳ σωτηρίαν. Ἦτο ὄντως «πολυειδῆς τὴν κυβέρνησιν» σοφὸς τὸν λόγον, σοφώτερος τὴν διάνοιαν...»¹⁸.

Εὐχεσθε, ἀδελφοί μου, ἵνα ἡ τοιαύτη θεοφιλῆς τῶν ἀγίας βιοτῆς ἐπισκόπων παράδοσις συνεχίζεται ἀδιαλείπτως ἐν τῇ ἀγίᾳ Ὁρθόδοξῃ ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ. Αὐτοὶ ἀποτελοῦσι τὸν «κόσμον» Αὐτῆς. Δι' αὐτῶν δὲ καὶ ὁ Χριστῶννος λαὸς ὀδηγεῖται εἰς τὴν Ἄνω Ἱερουσαλὴμ «τὴν πόλιν τὴν ἀγίαν» τὴν «ἔχουσαν τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ» (Ἀποκ. 21,10), ὧ πάσα δόξα, τιμὴ καὶ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

* * *

Στὸ τέλος τῆς Θ. Λειτουργίας ὁ Σεβ. Ἀμερικῆς προσφώνησε τὸν τιμῶμενο —ἐκ μέρους τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου— ἐξαίροντας τὴν προσφορά του καὶ τοῦ ἐπέδωσε ἐγκώλιο. Ὁ λευκὸς Γέροντας ἀντιφώνησε συγκινημένος. Ἀμέσως μετὰ φάληθηκε Τρισάγιο ὑπὲρ τῶν ψυχῶν τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε' καὶ τοῦ Οὐγγροβλαχίας Ἰγνατίου, οἱ προτομῆς τῶν ὁποίων θρίσκονται ἔξω ἀπὸ τὸ Ναό.

Ἡ συνέχεια στὸ Ἐκκλησιαστικὸ Βυζαντινὸ Μουσείο. Ἐπακολούθησε ξενάγησι καὶ δεξίωσις.

Τὸ ἐπίσημο γεῦμα —1 μ.μ.— παρατέθηκε στὸ γραφικὸ χωριὸ Παναγιούδα, 6 χιλιομ. ὄρεια τῆς Μυτιλήνης. Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια ἀντηλλάγησαν προσφωνήσεις μεταξὺ τῶν Σεβ. Ἀμερικῆς καὶ Μυτιλήνης.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας μέρας —6.30' μ.μ.— ἔλαβε χώρα πανηγυρικὴ ἐκδήλωσις στὸ Δημοτικὸ Θέατρο Μυτιλήνης. Κύριος ὁμιλητῆς ἦταν ὁ Καθηγητῆς τοῦ Α.Π.Θ. κ. Ἀθανάσιος Ἀγγελόπουλος μὲ θέμα «Ἡ προσωπικότης καὶ τὸ ἔργο τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μυτιλήνης κ. Ἰακώβου». Ἐπακολούθησε προβολὴ διαφανειῶν μὲ τίτλο «Τὸ χρονικὸν τῶν 40 χρόνων Ἀρχιερατείας τοῦ Μητροπολίτου Μυτιλήνης Ἰακώβου», σὲ κείμενα, φωτογραφία καὶ ἐπιμέλεια τοῦ κ. Γιάννη Ἀναγνωστοῦ. Τὸ τελευταῖο μέρος τῆς ἐκδήλωσις κάλυψαν ἐμπνευσμέναι προσφωνήσεις καὶ ἐπίδοση τιμητικῶν διακρίσεων ἀπὸ τοῦς: Μητροπολίτη Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὀρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Νικόδημο, πρόεδρο τῆς Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἑορτασμοῦ Νομάρχου Λέσθου· Στρατηγὸ — Στρατιωτικὸ Διοικητὴ Λέσθου· Δ) ντῆ τῆς Ἑλληνικῆς Ἀστυνομίας Λέσθου· Ἰ. Κληρο· Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Νικόδημο Παυλόπουλο, Ἡγούμενο Ἰ. Μ. Λειμῶνος (τροφοῦ τοῦ Ἁγίου Μυτιλήνης)· Δῆμο Μυτιλήνης· Δῆμο Πλωμαρίου· Κοινότητα Ἀληφαντῶν Λέσθου· Ἐπαγγελματικὸ - Βιοτεχνικὸ Ἐπιμελητήριον Μυτιλήνης· Ἐμπορικὸ Σύλλογον Μυτιλήνης· Ἱατρικὸ Σύλλογον Μυτιλήνης· Ὀμοσπονδία προσφυγικῶν σωματείων Ἑλλάδος· Ἐνωσις Σμυρναίων· Ἐνωσις Κυθωνιατῶν· Ἐστία Νέας Σμύρνης· Σύλλογον Σιατιστέων Ἀθηνῶν· Ἐπιστημονικὴ Ἐταιρεία παραδοσιακῶν σπουδῶν· Ἐταιρεία Λεσβιακῶν Μελετῶν· Χορωδία Μυτιλήνης· Φιλοτεχνικὸ Ὀμιλο Μυτιλήνης «Ὁ

15. Γρηγορίου Θεολόγου, ἔνθ' ἀν., σ. 190.

16. Γρηγορίου Θεολόγου, ἔνθ' ἀν., σ. 206.

17. Γρηγορίου Θεολόγου, Λόγος ΚΑ' «Εἰς τὸν Μέγαν Ἀθανάσιον», ἐν Ε.Π.Ε., Γρ. Θεολόγου ἔργα, τ. 6, σ. 694.

18. Ἐνθ' ἀν., σ. 92 καὶ 94.

Η ΕΚΛΟΓΗ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΤΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ, ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ ΚΑΙ ΚΙΤΡΟΥΣ

Τους Μητροπολίτες Καστοριάς, Άργολίδος και Κίτρους εξέλεξε ή Ίερά Σύνοδος τής Ίεραρχίας κατά τήν έκτακτη συνεδρία τής Δευτέρας, 18ης Νοεμβρίου 1985, προκειμένου νά πληρωθούν οι χηρεύουσες έδρες, μετά τήν πρός Κύριο έκδημία των άειμνήστων Ίεραρχών Γρηγορίου, Χρυσόστομου και Βαρνάβα.

Τό σχετικό χρονικό τής εκλογής έχει ως εξής:

Μετά τή Θεία Λειτουργία πού τέλεσε στο Συνοδικό παρεκκλήσιο των Ταξιάρχων ο νεώτερος τή τάξει Σεβ. Μητροπολίτης Έδέσσης, Πέλλης και Άλμωπίας κ. Χρυσόστομος, άρχισαν οι εργασίες τής Ίεράς Συνόδου με προσφωνήσεις πού άντάλλαξαν ο Μακ. Πρόεδρος Άρχιεπίσκοπος κ. Σεραφείμ κι ο Σεβ. Άντιπρόεδρος Σεβ. Μητροπολίτης Μυτιλήνης, Έρεσσού και Πλωμαρίου κ. Ίάκωβος. Άφου αποκλείσθηκε με ψηφοφορία ή πλήρωση των κενών μητροπολιτικών έδρων με μετάθεση και συμπληρώθηκε ο κατάλογος των εκλογίμων, έγιναν μέσα σε άντιόσφαιρα άδελφικής συμπνοίας και τάξεως οι εκλογές, πού άνέδειξαν τους τρεις νέους Μητροπολίτες.

Γιά τή Μητρόπολη Καστορίας έλαβαν στο τριπρόσωπο ο Άρχιμ. Γρηγόριος Παπουτσόπουλος 43, ο Άρχιμανδρίτης Παντελεήμων Καθρεπτιδής 35 και ο Άρχιμ. Θεόκλητος Πασσαλής 35. Στην τελική ψηφοφορία έλαβαν ο Άρχιμ. Γρηγόριος Παπουτσόπουλος 40 κι ο Άρχιμ. Παντελεήμων Καθρεπτιδής 27. Έξελέγη ο πρώτος.

Θεόφιλος» Σύλλογο γυναικών Λέσβου Χριστιανική πνευματική κίνηση Μυτιλήνης Έκπολιτιστικό Σύλλογο Μυτιλήνης «Η Έπάνω Σκάλα».

Τήν επομένη, έγινε πανηγυρική Θ. Λειτουργία στο Ί. Προσκύνημα Παναγίας Αγιάσου, συνεισουργούντων των Σεβ. Μητροπολιτών Ζακύνθου κ. Παντελεήμονος, Ήλείας κ. Γερμανού και Μηθύμνης κ. Χρυσόστομου. Τόν Θ. Λόγο εκήρυξε ο προεξάρχων Μητροπ. Ζακύνθου. Έπακολούθησε ξενάγηση στο λαογραφικό και βυζαντινό Μουσείο του Ί. Προσκυνηματος και δειξίωση στο Άρχονταρίκι.

Τό απόγευμα τής ίδιας ήμέρας ομάδα Ίεραρχών πραγματοποίησε προσκύνημα στον Ί. Ν. Ταξιάρχη στον Μανταμάδο (Μητρόπολη Μηθύμνης). Στη συνέχεια επισκέφθηκε τον επιχώριο Σεβ. Μηθύμνης κ. Χρυσόστομο στην έδρα του τήν Καλλονή. Άμέσως μετά, κατευθύνθηκε στην Ί. Μονή Λειμῶνος πού είναι ή Μο-

Γιά τή Μητρόπολη Άργολίδος έλαβαν στο τριπρόσωπο ο Θεοφ. Επίσκοπος Δωδώνης κ. Χρυσόστομος 36, ο Άρχιμ. Ίάκωβος Παχής 67 κι ο Άρχιμ. Χρυσόστομος Κορακίτης 16. Στην τελική ψηφοφορία έλαβαν ο Θεοφ. Επίσκοπος Δωδώνης 18 κι ο Άρχιμ. Ίάκωβος Παχής 56 (θρέθηκε και 1 λευκή). Έξελέγη ο δεύτερος.

Γιά τή Μητρόπολη Κίτρους έλαβαν στο τριπρόσωπο ο Άρχιμ. Άγαθόνικος Φατούρος 55, ο Άρχιμ. Άλέξανδρος Καλπακίδης 41 και ο Άρχιμ. Μακάριος Βαρλάς 18. Στην τελική ψηφοφορία έλαβαν ο Άρχιμ. Άγαθόνικος Φατούρος 40 και ο Άρχιμ. Άλέξανδρος Καλπακίδης 29. Έξελέγη ο πρώτος.

Μετά τις εκλογές επακολούθησαν τά μικρά και μεγάλη μηνύματα των εκλεγέντων Μητροπολιτών Καστορίας και Κίτρους, ενώ του Θεοφ. Άργολίδος έγινε τήν Τρίτη 19 Νοεμβρίου.

Α' Η ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΤΟΥ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

Η χειροτονία σε Επίσκοπο του έψηφισμένου Μητροπολίτου Καστοριάς κ. Γρηγορίου έγινε τήν Πέμπτη 21 Νοεμβρίου (έορτή των Εισοδίων τής Θεοτόκου) στον Καθεδρικό Ναό Πειραιώς, τήν Άγία Τριάδα.

Τής θ. Λειτουργίας προέστη ο Μακ. Άρχιεπίσκοπος Άθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Σεραφείμ, συμπα-

νή τής Μετανοίας του Σεβ. Μυτιλήνης. Τους υποδέχτηκε ο δραστήριος Ήγούμενος, Πανοσιολ. Άρχιμ. π. Νικόδημος Παυλόπουλος, ο οποίος και τους ξενάγησε στις ατελείωτες αίθουσες των Μουσείων και των Ίδρυμάτων τής Μονής. Οι άγιοι Άρχιερείς και οι λοιποί επισκέπτες, δέν έβρισκαν λόγους νά εκφράσουν τό θαυμασμό τους για τά έργα του Λειμῶνος. Στη συνέχεια παρατέθηκε επίσημο δείπνο στη μεγάλη Τράπεζα τής Μονής όπου ο Σεβ. Μηθύμνης και ο Ήγούμενος προσφώνησαν τον Άγιο Μυτιλήνης. Έκείνος με τή σειρά του άντιφώνησε με λόγια θερμά.

Τήν επομένη, 12) 11 τελέσθηκε Άρχιερατική Θ. Λειτουργία στον Ί. Ναό Άγ. Θεράποντος Μυτιλήνης υπέρ τής Νεότητος. Προέστη και μίλησε ο Σεβ. Σάμιου κ. Παντελεήμων.

ΜΑΝΩΛΗΣ ΜΕΛΙΝΟΣ

ραστατούμεγος ὑπὸ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Σύρου κ. Δωροθέου, Γυθείου κ. Σωτηρίου, Ὑδρας κ. Ἱεροθέου, Γόρτυνος κ. Θεοφίλου, Ν. Σμύρνης κ. Χρυσοστόμου, Σισαγίου κ. Ἀντωνίου, Μεσογαίας κ. Ἀγαθονίκου, Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθίμου, Δημητριάδος κ. Χριστοδούλου, Διδυμοτείχου κ. Ἀγαθαγγέλου, Σάμου κ. Παντελεήμονος, Παραμυθίας κ. Τίτου, Πειραιῶς κ. Καλλινίκου, Γρεβενῶν κ. Σεργίου, Χίου κ. Διονυσίου, Νικοπόλεως κ. Μελετίου, Μονεμβασίας κ. Εὐσταθίου, Ἱερισσοῦ κ. Νικοδήμου, Ἡλείας κ. Γερμανοῦ, Θήρας κ. Παντελεήμονος, Κεφαλληνίας κ. Σπυρίδωνος καὶ τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Ἀνδρούσης κ. Ἀγαστασίου, πολλῶν ἱερέων καὶ διακόνων, ἐνῶ εἰς τὸ Ἅγιον Βῆμα παρήσαν, συμπροσευχόμενοι, καὶ ἄλλοι Ἀρχιερεῖς.

Κατὰ τὴν χειροτονίαν προσφώνησε καταλλήλως τὸν χειροτονούμενον ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος καὶ ἀπάντησε ὁ Σεβ. Καστορίας κ. Γρηγόριος, εἰπὼν τὰ ἐπόμενα:

Μακαριώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα,

Σελτὴ τῶν Ἀγιωτάτων Ἱεραρχῶν Χορεία,

Σεβ. Ποιμενάρχα μου κ. Καλλίνικε,

Πολυδέσαστέ μοι Πνευματικὲ Πάτερ Ἅγιε Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Παντελεῆμον,

Σεβαστοὶ καὶ ἀγαπητοὶ μου συμπροσεβύτεροι καὶ ἐνλαβέστατο ποίμνιο τῆς Πειραιϊκῆς Ἐκκλησίας,

Ὑπὸ τοὺς ἱερούς θόλους τοῦ περικαλλοῦς τούτου Ναοῦ τῆς Παναγίας, Ζωοχηκῆς καὶ Ἀδαιορέτου Τριάδος εὐρισκόμενος, τὴν ἀγιωτάτην αὐτὴν ὥραν τῆς Θείας Λατρείας, ἐν ἀγαμῶν τῆς καθόδου τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἵνα, διὰ τῶν προσευχῶν πάντων Ὑμῶν, καταστήσῃ ἐμὲ τὸν ἁμαρτωλόν, μέτοχον τοῦ τρίτου βαθμοῦ τῆς Ἱερωσύνης, με συντετριμμένην καρδίαν δόξαν ἀναπέμπω καὶ ἕμνον εὐχαριστίας πρὸς τὸν φιλεύσπλαχρον Κύριον, τὸν ἐπιβλέποντα ἐπὶ τὸν ἡσυχίον καὶ ταπεινὸν καὶ ἱερόντα τοὺς λόγους Αὐτοῦ». Καὶ εἰς τοὺς μελωδικοὺς ἱερούς Ὑμνους, τοὺς ἀπὸ Ὁρθοῦν βαθέως» σήμερον δοξάζοντας τὴν ἐν τῷ Ναῷ εἴσοδον τῆς Ὑπεραγίας, Θεοτόκου, καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας, προσθέτω τὴν ἀσθενικὴν μου φωνὴν καὶ ὁμολογίαν «Ἐθαυμάστωσας ὄντως νῦν ἐπ' ἐμοί, Δέσποινα, τὰς εὐεργεσίας σου καὶ τὰ ἐλέη σου». Διότι, εἰς τῆς Κυρίας Θεοτόκου «τὴν πολλὴν καὶ ἄμετρον κηδεμονίαν» μόνον, δύναμαι νὰ ἀποδώσω τὸ χροσθός, διὲ ὁ Υἱὸς Αὐτῆς καὶ Θεὸς ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς «ἐπὶ τὴν ἐμὴν ταπεινώσει» ἐπέδλεψε, καὶ ἠδύοκησεν ἵνα, πῆφοις Κανονικαῖς τῆς Σελτῆς καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐκλεγῶ Μητροπολίτης τῆς Θεοσώστου καὶ Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καστορίας ἐν τῇ ὁποίᾳ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον με καθιστᾷ Ἐπίσκοπον, «ποιμαίνειν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ, ἣν περιεποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου Αἵματος» (Πράξ. κ' 28).

Ἐγώ, ὁ ἀσθενὴς καὶ ἀδύναμος, καλοῦμαι ἵνα ἀναλάβω τὴν διαποίμανσιν ἐνὸς πολυπληθοῦς λογικοῦ Ποιμνίου;

Ἐγώ, ὁ πάντων τῶν εὐλαβῶν Ἱερέων τῆς Πειραιϊκῆς Ἐκκλησίας ἕχοτος, νὰ γίνω Ἀρχιερεὺς «εἰς τὸ προσφέρειν δῶρα τε καὶ θυσίας» ἀναιμάκτους, «εἰς τὸ ἰλάσκεσθαι τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ»; (Ἐβρ. ἡ' 3, 6' 17).

«Καταπλήσσει μου τὸν νοῦν καὶ ἐξιστᾷ τὸν λογισμὸν» ἢ διαπίστωσις, «ὅτι καὶ σήμερον, ὁ «ἀεὶ ὢν ὡσαύτως ὢν» Κύριος, ἐκλέγει «τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου, ἵνα τοὺς σοφοὺς καταισχύνῃ, καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐκλέγει ὁ Θεὸς ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρὰ, καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐκλέγει ὁ Θεὸς καὶ τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ, ὅπως μὴ κωχῆσθαι πάσα σὰρξ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ» (Α' Κορ. α' 27-29).

Διό, παρὰ τὴν ἐπιχορηγομένην εἰς τὴν μειωτικὰ μου ὑψίστην τιμὴν καὶ εὐλογίαν, τὴν στιγμὴν ταύτην, δὲν ἀφίσταμαι τῆς συναισθήσεως τῶν ἀδυναμιῶν μου καὶ δὲν «φρονῶ παρ' ὃ δεῖ με φρονεῖν». Ἀλλὰ πέποιθα, ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον με ἐπισιάζει, «οὐ διὰ τὰς δικαιοσύνας μου (οὐ γὰρ ἐποίησα ἀγαθὸν τι ἐπὶ τῆς γῆς), ἀλλὰ διὰ τὰ ἐλέη καὶ τοὺς οἰκτιρμοὺς» τοὺς ὁποίους πάντοτε ἐκχέει πλουσίως διὰ τῆς Ἐκκλησίας Αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Αὐτοῦ ὁ Κύριος. Καὶ ἂν ὁ μέγας τῶν ἔθνων ἀπόστολος Παῦλος διεκλήρουτε διὲ εἶναι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων, «ὅς οὐκ ἦν ἱκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος», δὲν διστάζω νὰ ὁμολογήσω καὶ ἐγὼ τὸν αὐτὸν λόγον, προσθέτω «ὅτι, παρὰ ταῦτα, «ἠλεήθην, ἵνα ἐν ἐμοὶ πρῶτω ἐνδείξῃται Ἰησοῦς Χριστὸς τὴν πᾶσαν μακροθυμίαν» καὶ ἵνα με διδάξῃ διὰ πολλοσὴν εἰς τὴν ζωὴν μου φορὰν, ὅτι «ἡ δύναμις Αὐτοῦ ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται».

Ἐξηγηθῆτε, παρακαλῶ, Ἅγιοι Πατέρες, ὅπως ἡ πανοθενουργὸς αὐτὴ δύναμις τοῦ Κυρίου με ἐνισχύει εἰς τὴν νέαν μου ἐκκλησιαστικὴν διακονίαν καὶ τὸν προκείμενον πνευματικὸν ἀγῶνα.

Ὑμεῖς καλλίτερον ἐμοῦ γνωρίζετε, διὲ ἡ ἐπὶ γῆς στρατευομένη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἀεὶποτε διεξάγει μάχας σκληρὰς, εἰρηνικὰς καὶ νικηφόρους. «Πολεμουμένη δέ, πάντοτε νικᾷ» κατὰ τὸν Ἱερόν Χρυσόστομον, καὶ «χειμαζομένη οὐ καταποντίζεται». Τεθμελιωμένη ἐπὶ τὴν πέτραν τῆς Πίστεως τῆς τοῦ θείου Πέτρου ὁμολογίας, περὶ τῆς Θεότητος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, οὐδέποτε οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον πρόκειται νὰ κλονισθῇ, «καὶ πάλαι ἄδου οὐ κατισχύουσιν αὐτῆς». Διότι ἐναντίον τοῦ σκοτοῦ καὶ τῆς ἁμαρτίας ἡ Ἐκκλησία μάχεται οὐσσομος, διὰ πάντων τῶν μελῶν Αὐτῆς, τῶν τε κληρικῶν καὶ τῶν λαϊκῶν, ὑπὸ τὴν ἀσφαλῆ πάντοτε καθοδηγήσιν τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἱεραρχῶν. Οὐ μόνον τῶν ἐπὶ σοφίᾳ καὶ ἐξαιρέτῳ ἀρετῇ καὶ λαμπρότητι βίου διακρινόμενων, ἐν οἷς καὶ οἱ τὸν Μακαριώτατον Προκαθῆ-

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καστορίας

κ. Γ ρ η γ ό ρ ι ο ς.

μενον τῆς Ἐκκλησίας σήμερον περιστοιχίζοντες, ἀλλὰ καὶ «οἱ περιζέμενοι ἀσθένειαν», ὡς ὁ τὴν στιγμήν ταύτην χειροτονούμενος. Οἴτινες, τῆς τὰ ἐλλείποντα ἀναπληρούσης θείας Χάριτος πληρούμενοι, καὶ ὡς ὁ κισσὸς ἐπὶ τὴν Πέτραν τῆς τοῦ Χριστοῦ Πίστεως ἀναρριχόμενοι, καθίστανται, Χάριτι Θεοῦ, τῆς Ἐκκλησίας κόσμημα. Τῆς οἰκουμένης φωστῆρες. Τῶν πιστῶν ὑπόδειγμα. Τῶν ἀσεβῶν ἔλεγχος. Τοῦ γήρατος σήριγμα. Τῆς νεότητος παιδαγωγοὶ καὶ ἐμπνευσταί. Τῶν ὀλιγοψύχων παρηγορία. Τῶν πεπλανημένων χειραγωγοί. Τῶν ὀρφανῶν προστάται. Τῶν πτωχῶν καὶ ἀσθενούντων συναντιλήπτορες. Τῶν πειραζομένων συμπολεμισταί, ἐνὶ δὲ λόγῳ, τῆς λογικῆς ποίμνης τοῦ Χριστοῦ Ποιμένες.

Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ καὶ ἐγνωμονῶ τὴν Σεπτὴν Ἱεραρχίαν, τὴν ἐκλεξαμένην τὴν μειριότητά μου ἵνα κατασταθῶ Μητροπολίτης τῆς Ἱερᾶς καὶ ἱστορικῆς Μητροπόλεως Καστορίας, τῆς ὁποίας τὰ ἱερὰ Βυζαντινὰ Μνημεῖα διασώζουσι καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας διακηρύττουσι τὴν πίστιν καὶ τὴν εὐσέβειαν τῶν προγόνων. Εὐχηθῆτε πάντες ἵνα τὸ Πανάγιον καὶ τελεταρχικὸν Πνεῦμα μὲ ἀναδείξῃ ἄξιον Ποιμένα τοῦ εὐγενοῦς αὐτοῦ λαοῦ. Διαδεχόμενος τὸν ἀείμνηστον καὶ, παραδόξως, ὁμώνυμόν μοι Μητροπολίτην Καστορίας Κυρὸν Γρηγόριον, συναισθάνομαι καὶ τὴν τιμὴν ἀλλὰ

καὶ τὸ βάρος τοῦ χρέους νὰ συνεχίσω τὸ ἔργον καὶ νὰ μιμηθῶ τὸν θίον ἄξιον καὶ ἁγίον Προκατόχον, ὡς τοῦ νῦν θεοφιλῶς διαποιμαίνοντος τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Ἀπικῆς Σεβασμιωτάτου κυρίου Δωροθέου, ἡ τοῦ ἐν μακαριστοῖς πρωτοεργάτου καὶ ἐμπνευστοῦ τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος Μητροπολίτου Καστορίας Γεωμανοῦ Καραβαγγέλη. Ἡ ἱστορία καὶ ἡ ἀκριβὴ γεωγραφικὴ θέσις τῆς Ἱεραρχίας, ἐκκλησιαστικῶς καὶ ἐθνικῶς νευραλγικὴ, ἀπαιτοῦν λεπτὴν ποιμαντικὴν διάκρισιν καὶ ὑψηλὸν αἶσθημα αὐστηρᾶς Ὀρθοδόξου ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἐθνικῆς εὐθύνης.

Εὐχαριστῶ Ὑμᾶς, Μακαριώτατε, καὶ τοὺς περιστοιχίζοντας τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα πολυσεβάσιους μοι Ἁγίους Ἱεράρχας, διότι ἐδέχθητε νὰ τελεταρχήσητε εἰς τὸ τελούμενον τὴν ὥραν ταύτην διπλοῦν Ἱερὸν Μυστήριον, καὶ δὴ ἐν τῷ Καθεδρικῷ τούτῳ Ναῷ τοῦ Πειραιῶς, χαρίζοντες εἰς τὴν Ἱεραρχίαν ταύτην ἐξαιρετικὴν τιμὴν καὶ εὐλογίαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀμέριστον στοργὴν καὶ ἐμπιστοσύνην, μὲ τὴν ὁποίαν μὲ περιεβάλλετε κατὰ τὴν ἐπαιετῆ ὑπηρεσίαν μου παρὰ τῆ Ἱερᾶ Συνόδου.

Εὐχαριστῶ τὸν Σεβασμιώτατον Ποιμενάρχη μου Ἁγίον Μητροπολίτην Πειραιῶς κ. Καλλίνικον, διὰ τὴν ἀγάπην καὶ ἀνοχὴν καὶ κατανόησιν, τὴν ὁποίαν ἐπέδειξε εἰς τὴν ταπεινότητά μου, παρέχων εἰς ἐμὲ τὴν δυνατὴν ἐλευθέρωσιν καὶ ἀνεμπόδιστον προσφορᾶς τῆς διακονίας μου ἐν τῇ ἀδιαιρέτῳ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ, ὅπου μοῦ ἐζητεῖτο ἡ προσφορὰ αὕτη καὶ ἐκτός τῆς Μητροπόλεως Πειραιῶς.

Εὐχαριστῶ τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Σάμου καὶ Ἱκαρίας πνευματικόν μου Γέροντα καὶ Πατέρα Παντελεήμονα, διότι μὲ ἀπέραντον ἀνοχὴν καὶ ὑπομονὴν μὲ ἐγαλούχησε πνευματικῶς ἀπὸ τῆς ἡλικίας τῶν 14 μου ἐτῶν. Συμπαρεσιάθη εἰς τοὺς χρόνους τῆς δοκιμασίας μου. Συνεργάτησε ὑψηλὰ τὸ ἠθικόν μου. Ἀνέπτυξε τὰ ἰδανικά μου. Μὲ προώθησε εἰς τὰς σπουδὰς. Μοῦ ἐκαλλιέργησε ἐκκλησιαστικὸν φρόνημα. Μὲ ἐχειραγώγησε εἰς τὴν μοναχικὴν μου ἀφιέρωσιν καὶ εἰς τὴν ἱερατικὴν μου σταδιοδρομίαν, μέχρι σήμερον. Ἐλπίζω δὲ διὰ πολλῶ μᾶλλον ἀπὸ σήμερον θὰ μοῦ συμπαρίσταται εἰς τὴν, πλέον ὑπεύθυνον, Ἀρχιερατικὴν μου πορείαν.

Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ εὐχαριστήσω προσέτι τὸν ἀφανῆ εὐεργέτην καὶ σὺλον τῆς πνευματικῆς μου συγκροτήσεως, τὸν Γυμνασιάρχην μου κ. Ἐμμανουὴλ Μπαχλιτζανάκη, καὶ πάντας τοὺς Διδασκάλους ἀπὸ τῶν παιδικῶν μέχρι τῶν πανεπιστημιακῶν μου χρόνων, ἀλλὰ καὶ πάντας ὄσους συνετέλεσαν εἰς τὴν ἐν Χριστῷ πρόοδόν μου.

Ἐξαιρέτως, αὐτὴν τὴν ἱερὰν στιγμήν, νὰ ἐκφράσω τὸν ἀπειρον σεβασμόν, τὴν ἐγνωμοσύνην καὶ νύκην ἀγάπην μου πρὸς τὴν πολυπαθῆ μητέρα μου καὶ τὴν μοναδικὴν ἀδελφὴν μου, τὰς ὁποίας μοῦ ἔδωκεν ὁ Κύριος ὡς δύο φύλακας ἀγγέλους, ἵνα συμμετέχουν εἰς τὴν χαρὰν καὶ εἰς τὰς θλίψεις μου, καὶ συνταλα-

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑ

Πάντοτε, αλλά κυρίως στην εποχή μας ή εργασία είναι μιὰ ανάγκη, αλλά και ένα πρόβλημα. Γι' αυτό είναι χρήσιμο νὰ εξετάσουμε ποιό είναι τὸ νόημα και ή σημασία τῆς ἐργασίας ἀπὸ ἔποψη χριστιανική.

Ἐπάρχουν δύο λαθεμένες ἀντιλήψεις ὡς πρὸς τὴν σημασία τῆς ἐργασίας: Ἡ ὑποτίμηση τῆς ἐργασίας και ή υπερτίμηση τῆς ἐργασίας.

Και πρῶτα ή ὑποτίμηση τῆς ἐργασίας.

Εἶναι ἀνακριβές νὰ νομίζουμε ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς διδάσκει ὅτι ή ἐργασία εἶναι μιὰ ποινή, μιὰ κατάρρα τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπο, ὅταν τοῦ εἶπε: «ἐν ἰδρώτι τοῦ προσώπου σου φαγῆ τὸν ἄρτον σου» (Γέν. γ' 19). Πρέπει νὰ θυμηθοῦμε ὅτι σύμφωνα με τὴν Ἀγ. Γραφή ὁ Θεὸς πρὶν ἀπὸ τὴν πτώση ἔδωσε ἐντολή πρὸς τοὺς πρωτοπλάστους: «ἐργάζεσθαι και φυλάσσειν» τὸν πα-

ράδεισο. Ἐπομένως ή ἐργασία καθ' ἑαυτὴν δὲν εἶναι ποινή, ἀλλὰ ἐντολή τοῦ Θεοῦ. Μετὰ τὴν πτώση συνδέθηκε με ἰδρώτα, κόπους και ἀποτυχίες.

Ἀφοῦ, λοιπόν, ή ἐργασία εἶναι ἐντολή Θεοῦ, δὲν πρέπει νὰ ὑποτιμᾶται. Ἡ ὑποτίμηση τῆς ἐργασίας εἶναι προχριστιανική και ὄχι χριστιανική ἀντίληψη. Γιὰ τὴν ἀρχαία ἑλληνική σκέψη ἀξία εἶχε ή «θεωρία», ή ἐνασχόληση με τὸ πνεῦμα. Ἀντίθετα ή «πράξις», ή ἐργασία και μάλιστα ή χειρωνακτική ἦταν μιὰ ἀνάγκη, ποὺ ταίριαζε στὴν περιφρονημένη μάζα, στὰ κατώτερα στρώματα. Ἦδη οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ εἶχαν ἐπιηρεασθεῖ ἀπὸ ἀνάλογες σκέψεις. Ἀμελοῦσαν, ὀρισμένοι, τὴν ἐργασία τους με τὸ πρόσχημα ὅτι ἀνέμεναν τὴν ἔλευση τοῦ Κυρίου. Ἦσαν οἱ «μηδὲν ἐργαζόμενοι, ἀλλὰ περιεργαζόμενοι». Αὐτοὺς τοὺς παρατηρεῖ με αὐστηρότητα ὁ Ἀπ. Παῦλος ἀπευθύγοντάς τους τό: «εἴ τις

ποροῦνται και συναγωνίζονται εἰς τὴν πορείαν μου. Ἐδχηθήτε, παρακαλῶ, ὑπερ ὑγείας και μακροημερευσεως αὐτῶν. Ἐῤχομαι τοιοῦτους συμπαροσάτιας νὰ ἔχουν ὅλοι οἱ νέοι οἱ πρὸς τὴν Ἱερουσόνην θαδίζοντες.

Ἐδλαβῶς θὰ σιγέρω τὴν μνήμη πρὸς τὴν ἱερὰν μορφήν τοῦ ἐν οὐρανοῖς ἀναπανομένου Μητροπολίτου Ναυπάκτου κυροῦ Δαμασκηνοῦ, τοῦ χειροτονήσαντός με εἰς Διάκονον και Πρεσβύτερον, και τοῦ ἀειμνήσιον πρώτου Μητροπολίτου Πειραιῶς κυροῦ Χρυσοστόμου, ὑπὸ τὰς Ἀγιοπατερικὰς πτέρυγας και κατενδύσεις τοῦ ὁποῖου ἐπιτερεύθη τὸ ἥμισυ τοῦ ἱερατικοῦ μου βίου. Ὁσαύτως εἰς τὴν ἱερατικὴν μορφήν τοῦ ἀ' πνευματικοῦ μου πατρὸς Ἱερομονάχου Θεοφυλάκτου Κρητικοῦ, ἐκ Τήνου, και τῶν κεκοιμημένων διδασκάλων μου. Ἐξαιρέτως ἀναμιμνήσκομαι τοῦ σεβαστοῦ, πιστοῦ, πρᾶου και ταπεινοῦ πατρὸς μου Κωνσταντίνου, τοῦ ὁποῖου ή μακαρία ψυχὴ πιστεύω ὅτι ἀγάλλεται τὴν σιγμὴν ταύτην.

Τέλος, θὰ ἤθελα νὰ εὐχαριστήσω σύμφωνα τὸν ἀγαπητόν μου εὐσεβῆ Πειραιῶκὸν λαόν, ἀνάμεσα εἰς τὸν ὁποῖον ἔζησα ἀπὸ 14 ἐτῶν, τὸν ὁποῖον προσεπάθησα νὰ ὑπηρετήσω πνευματικῶς, ὡς ταπεινὸς λευτίης, ἐπὶ 21 ἔτη, συμμετέχων εἰς τὴν χαρὰν και τὸν πόνον του, προσφέρων εἰς αὐτὸν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, κατὰ τὴν δοθεῖσάν μοι Χάριν τοῦ Κυρίου και ἐντολήν τῆς Ἐκκλησίας. Τὸν ἠγάπησα ἀδιακρίτως. Και δὲν ἐνθυμοῦμαι ὅτι ὑπῆρξε κανεὶς, ὁ ὁποῖος νὰ ἠρνήθη τὴν ἀγάπην του και τὸν σεβασμόν του πρὸς τὴν μετριότητά μου. Ὁφείλω πάντως νὰ ζητήσω συγγνώμην. αὐτὴν τὴν σιγμὴν, ἐάν τινα ἐν ἀγνοία μου ἐλύπησα. Και νὰ παρακαλέσω νὰ εὐχηθοῦν πάντες, νὰ ἀξιωθῶ νὰ τελειώσω και τὴν Ἀρχιερατικὴν μου ζωὴν, τὴν ὁποῖαν ἰώρα ἀρχίζω, τοῦλάχιστον με τόσον ἀγαθὴν ἐν Κυρίῳ συνείδησιν, με ὅσην τερματίζω τὴν ἱερατικὴν μου ὑπηρεσίαν.

Μακαριώτατε Πάτερ,

«Ἐλύθηεν ή ὥρα». Και πάλιν τῆς Ὑπερευλογημένης Θεοτόκου τὴν σκέπην ἐπικαλούμενος, παραδίδομαι εἰς τὰς τιμὰς χειρὸς τῆς Ὑμετέρας Μακαριώτητος, ἵνα με σφραγίσῃτε διὰ τῆς σφραγίδος τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, τοῦ ὁποῖου τὴν ἐπιφοίτησιν θὰ ζητήσετε, και κατασταθῶ, ὁ ἁμαρτωλὸς, Ἀρχιερεὺς τοῦ Ὑψίστου.

Κύριε Ἰησοῦ, δέξου τὴν τελευταίαν προσφορὰν τῆς ζωῆς μου, παρορῶν τὰς ἁμαρτίας μου, και σῶσόν με, ὡς φιλάνθρωπος. Ἀμήν.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

Ὁ Μητροπολίτης Καστορίας κ. Γρηγόριος (Παπουτσόπουλος) γεννήθηκε τὸ 1933 στὴν Ἐρμούπολη Σύρου, τέκνο τοῦ Κωνσταντίνου και τῆς Εἰρήνης. Τὰ γυμνασιακὰ μαθήματα παρακολούθησε στὸν Πειραιά και τὴν ἱερὰ ἐπιστήμη τῆς Θεολογίας σπούδασε στὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν. Ἐκάρη μοναχὸς στὶς 22 Σεπτεμβρίου 1964 και χειροτονήθηκε διάκονος στὶς 11 Ὀκτωβρίου και πρεσβύτερος στὶς 13 Δεκεμβρίου τοῦ ἴδιου χρόνου. Ὑπηρέτησε ὡς ἐφημερεύων Ἱεροκλήρυξ στὴν Ἱ. Μητρόπολη Πειραιῶς μέχρι τὴν ἡμέρα τῆς ἐκλογῆς του σὲ Μητροπολίτη Καστορίας. Παράλληλως ὑπηρέτησε ὡς Γραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου, ἀπὸ τὸ 1978, ἐνῶ ἀπὸ τὸ 1979 ἐκτελοῦσε και χρέη ἡγουμένου τῆς Ἱ. Μονῆς Ζωοδ. Πηγῆς Πόρου. Κατὰ τὸ χρονικὸ διάστημα 1982 - 1984 ὑπηρέτησε και ὡς ὑπεύθυνος στὸ Θεολογικὸ Οἰκτροφεῖο τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Ἀσχολήθηκε με θέματα νεότητος και οἰκογενειακοῦ προσανατολισμοῦ. Διακρίνεται γιὰ τὸ ἦθος, τὴν προσήλωσή του στὶς ὀρθόδοξες και ἔθνικες παραδόσεις και τὸν ἔνθεο ζῆλο του.

(Συνεχίζεται.)

Ε. Π. Α.

οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μηδὲ ἐσθιέτω» (Β' Θεσ. γ' 10, 11). Ἀργότερα καὶ οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας φέρουν τὴν ἰσορροπία στὸ θέμα τονίζοντας τὴν ἀξία τῆς ἐργασίας. Ὁ Γρηγόριος Θεολόγος ἀν καὶ ἀπὸ τοὺς πῶς «θεωρητικούς», ἐν τούτοις τονίζει «ἀρίστη ἢ θεωρία, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐργασία ἐπίσης».

Συνέπεια τῆς ὑποτιμῆσεως τῆς ἐργασίας εἶναι ἡ ἀποφυγὴ τῆς ἐργασίας, ἡ ὀκνηρία. Ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος «ἐκ κατασκευῆς» εἶναι ἐνεργητικὸς ὄν, ἡ ὀκνηρία εἶναι κάτι ἀφύσικο. Ἀχρηστεύει τὶς φυσικὲς δυνατότητες τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ὀκνηρὸς ἄνθρωπος ἀποφεύγει κάθε προσπάθεια. Δὲν δημιουργεῖ. Ἀφήνει ἀναξιοποιήστες τὶς δυνατότητές του. Ζεῖ παρασιτικά. Γίνεται μειονεκτικὸς. Ἡ χριστιανικὴ παράδοση θλέπει τὴν ὀκνηρία ὡς θανάσιμο ἁμάρτημα, πὺ ἐκδηλώνεται ὡς ἀμέλεια, ἀδιαφορία, ραθυμία, ἀναισθησία, ἀπονάρκωση. Ἐκδηλώνεται σὲ κάθε μορφή δραστηριότητας: Σὰν νωθρότητα στὶς σπουδές, ὡς ἀμέλεια στὸ ἐπάγγελμα καὶ στὴν ἐκτέλεση τῶν καθηκόντων, πὺ αὐτὸ μᾶς ἐπιβάλλει. Σὰν σωματικὴ ὀκνηρία σὲ χειρωνακτικὴ ἐργασία. Τέλος ἐκδηλώνεται ὡς ραθυμία στὴν θρησκευτικὴ ζωὴ. Εἰδικὰ ἡ θρησκευτικὴ ὀκνηρία χαρακτηρίζεται ὡς «ἀκηδεΐα». Εἶναι ἓνα εἶδος πνευματικῆς ναρκώσεως, πὺ ἐμποδίζει κάθε δραστηριότητα, πὺ ἀποβλέπει στὸν ἁγιασμό, κάθε ἐσωτερικὴ προσπάθεια, κάθε ἐντατικὴ προσευχὴ, κάθε κοπιαστικὴ ἀσκηση καὶ τελικὰ καταλήγει νὰ ὡδηγεῖ τὸν ἄνθρωπο στὴν ἀδιαφορία καὶ τὴν ψυχρότητα.

Στὴν ἐποχὴ μας ὅμως γίνεται τὸ ἀντίθετο λάθος συνήθως. Σὲ μιὰ κοινωνία καταναλωτικὴ οἱ οικονομικὲς ἀξίες, ἡ παραγωγικότητα θεωροῦνται ὡς ὕψιστες ἀξίες. Ἔτσι καὶ ἡ ἐργασία ὑπερεκτιμᾶται. Στὴν στάση αὐτὴ κρύβεται ἡ αἰώνια νοσταλγία τοῦ ἀνθρώπου: Τὸ «ἔσθεσε ὡς θεοί». Κατὰ κάποιον τρόπο θέλει μὲ τὴν ὑπερβολικὴ ἐργασία νὰ ἐκθρονίσει τὸν Θεό. Φαίνεται περιέργου καὶ ὅμως εἶναι ἀληθινό. Ὅχι μόνο γιατί ὁ ὑπερ-απασχολημένος ἄνθρωπος δὲν ἔχει χῶρο στὴν καρδιά του καὶ χρόνον στὴ ζωὴ του γιὰ τὸν Θεό. Ἀλλὰ καὶ γιὰ ἓνα ἄλλο λόγο, πὺ ἰσχύει στὴν τεχνοκρατούμενη ἐποχὴ μας. Ἔνας διάστημας διανοητής, ὁ Spengler γράφει: Στὴν μηχανὴ κρύβεται ὁ διάβολος! Βέβαια εἶναι ὑπερβολὴ νὰ ἰσχυρισθῶμε ὅτι ἡ μηχανὴ εἶναι κάτι διαβολικό. Ὅμως εἶναι βέβαιον ὅτι πολλοὶ ὄρθαν στὴ μηχανὴ ἓνα ὄπλο ἐγάντια στὴν πίστη στὸ Θεό. Ἡ κοσμοθεωρία τῆς ἐποχῆς τῆς πυρηνικῆς διασπάσεως δὲν ἔχει γιὰ τὸν Θεό καμμιά θέση. Ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος δὲν ὀρίζει κανένα Θεὸ στὸς ἀντιδραστήρες του, οὔτε ὅταν παρατηρεῖ τὸ σύμπαν μὲ τὰ τηλεσκόπια του. Ὁ Θεὸς δὲν φαίνεται οὔτε ἀνάμεσα στὰ κινούμενα ἠλεκτρόνια, οὔτε στὰ κινούμενα σήματα τοῦ διαστήματος. Ἀνακαλύφθηκαν νέες δυνάμεις στὴ φύση, πὺ ἡ ἐπιστήμη μᾶς ἔδειξε πῶς μπορούμε νὰ τὶς χρησιμοποιήσουμε μὲ τὴν πίεση ἐνὸς κουμπιῦ στὸν πίνακα τοῦ ἠλεκτρονικοῦ ὑπολογιστῆ. Ἔχουμε στὰ χέρια μας δυνάμεις, πὺ στὴν περιορισμένη διάνοιά μας φαίνονται τόσο μεγάλες, ὅσο ἐκεῖνες, πὺ ἀπέδιδαν κάποτε στὸ Θεό. Γιὰ πολλοὺς εἶναι αὐτὲς σχεδὸν θεϊκὲς δυνάμεις, πὺ τὶς δια-

χειρίζεται ὁ ἄνθρωπος. Κι ἔτσι μὲ ἓνα καινούριο τρόπο ἀκούμε καὶ σήμερον τὰ λόγια τοῦ ὄφραως, πὺ ψιθύρισε στὸς πρωτοπλάστους: «ἔσθεσε ὡς θεοί».

Αὐτὴ ὅμως ἡ τεχνοκρατικὴ, μηχανοκρατικὴ ἀντιληψὴ κρύβει ἓνα θανάσιμο κίνδυνον. Δὲν ἐκθρονίζει μόνο τὸν Θεό, ἀλλὰ ἀφαιρεῖ καὶ τὴν εὐγένεια τοῦ ἀνθρώπου προσώπου. Ὁ ἄνθρωπος γίνεται ἐξάρτημα τῆς μηχανῆς. Καταντᾶ τελικὰ ἓνας ἀριθμὸς σὲ μιὰ κάρτα ἐνὸς ἠλεκτρονικοῦ ὑπολογιστῆ. Ἐκτιμᾶται ἀνάλογα μὲ τὴν ἐργασία, πὺ προσφέρει. Γίνεται «ἀνθρώπινο ὕλικό». Φθάνομε στὸ σημεῖο νὰ διακρίνουμε: χρήσιμο ἀνθρώπινο ὕλικό καὶ ἀχρηστο ἀνθρώπινο ὕλικό. Ἄρα ἀπορριπτό ἀνθρώπινο ὕλικό. Μὲ ὅλες τὶς θλιβερὲς ἐπιπτώσεις, πὺ αὐτὸ ἔχει. Ἐκεῖ ὡδηγεῖ ἡ ὑπερεκτίμηση τῆς ἐργασίας. Στὴν ἀπανθρωποποίηση τοῦ ἀνθρώπου, πὺ ἐκτιμᾶται ὡς ἐξάρτημα τῆς παραγωγικῆς μηχανῆς.

Ὅστε καὶ ἡ ὑποτίμηση καὶ ἡ ὑπερτίμηση τῆς ἐργασίας εἶναι ἀντιλήψεις λαθασμένες μὲ συνέπειες θλιβερὲς γιὰ τὸν ἄνθρωπο.

Ποιές, λοιπόν, εἶναι οἱ βασικὲς κατευθύνσεις, γιὰ νὰ δώσουμε ἓνα νόημα στὴν ἐργασία μας; Ποιὸ εἶναι τὸ νόημα τῆς ἐργασίας ἐξ ἐπόψεως χριστιανικῆς;

Θὰ διατυπώσουμε τρεῖς προτάσεις μιᾶς θεολογίας τῆς ἐργασίας:

1. Ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴν ἐργασία του, ὠθούμενος ἀπὸ τὴν ἀνάγκη τῆς δημιουργικότητος καὶ ἀξιοποιῶντας τὶς δυνατότητές του γίνεται συνεργὸς τοῦ Θεοῦ στὸ ἔργο τῆς Δημιουργίας. Ὁ Θεὸς δημιούργησε τὸν κόσμον, ἀλλὰ καὶ δημιουργεῖ συνεχῶς καὶ «δι' ἡμῶν». Εἴμαστε συνεργοὶ Του στὸ ἔργο τῆς δημιουργίας. Δὲν εἶναι σωστὸ π.χ. ὅτι ἓνα δάσος εἶναι ἔργο τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ μιὰ πόλη ὄχι. Πολὺ περισσότερο ἡ πόλη εἶναι ἔργο τοῦ Θεοῦ γιατί σ' αὐτὴν ἐκφράζεται τὸ ὕψιστον δημιουργημα τοῦ Θεοῦ, ὁ ἄνθρωπος. Ἐὰν ἔτσι βλέπουμε τὴν ἐργασία μας, ὡς συνεργασία μὲ τὸν Θεό, τότε καὶ ὁ πολιτισμὸς, πὺ δημιουργοῦμε, δὲν θὰ ἀποκόπτεται ἀπὸ τὸν Θεό, ὁπότε μὲ ὀρισμένες ἐκφάνσεις του ἀποκτᾶ μιὰ δαιμονικὴ κυριαρχία ἐπάνω μας, ἀλλὰ θὰ ἐξαγιασθεῖ καὶ θὰ γίνεται ἓνας πραγματικὰ ἀνθρώπινος καὶ ἰσορροπημένος πολιτισμὸς. Πολιτισμὸς, πὺ δὲν θὰ ἐγκυμονεῖ κινδύνους, ἀλλὰ πραγματικὴ εὐημερία.

2. Ἡ δεῦτερη πρόταση εἶναι ὅτι ἡ ἐργασία μας εἶναι —πρέπει νὰ εἶναι— μιὰ πρακτικοποίηση τῆς ἐντολῆς τῆς ἀγάπης. Γιατί μὲ τὴν ἐργασία μας ἐρχόμαστε σὲ ἐπικοινωνία καὶ ἐπαφή μὲ τοὺς ἀνθρώπους, συνεργαζόμεστε μ' αὐτοὺς καὶ ἐγνωμάστε. Ἄς σκεφθοῦμε κάτι ἀπλό: πόσοι ἄνθρωποι ἐργάστηκαν καὶ συνέβαλαν, γιὰ νὰ ἔχουμε ἓνα σπίτι. Καὶ ἀκόμη πόσοι ἄνθρωποι θὰ δοθηθοῦν ἀπὸ τὴν ἐργασία, πὺ ἔμεινε κάνομα. Ἔτσι, λοιπόν, ἡ ἐργασία γίνεται ἓνας τρόπος καὶ ἓνα μέσον πρακτικοποιήσεως τῆς ἀγάπης. Ἀγάπης μέσα στὴν οἰκογένεια, ὅπου ὁ ἓνας ἐργάζεται γιὰ τὸν ἄλλο. Ἀγάπης μέσα στὸ ἐπαγγελματικὸ περιβάλλον, μὲ καλλιέργεια μιᾶς ἀτμόσφαιρας συνεργασίας, πὺ τόσο

διευκολύνει τὴν ζωὴ μας καὶ προάγει τὴν ἀποδοτικότητα τῆς ἐργασίας μας. Ἀγάπης ἀκόμη, πού μέσῳ τοῦ ἐπαγγέλματός μας θὰ ἀκτινοβολεῖ στὸ εὐρύτερο κοινωνικὸ περιβάλλον καὶ συναισθήσεως εὐθύνης γιὰ τὸ κοινωνικὸ σύνολο. Ἔτσι ἡ ἐργασία μας γίνεται ἐφαρμογὴ τῆς ἐντολῆς τῆς ἀγάπης στὴν καθημερινὴ ζωὴ.

3. Καὶ μιὰ τρίτη πρόταση εἶναι ὅτι μὲ τὴν ἐργασία μας ἐφαρμόζομε τὴν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ: «κατακυριεύσατε τῆς γῆς» μὲ ἀπώτερο σκοπὸ τὴν δόξα τοῦ Θεοῦ. Ὁ Δημιουργὸς δηλ. ἐνέκρυψε μέσα στὴ φύση ὀρισμένες δυνάμεις καὶ δυνατότητες. Αὐτὲς τὲς δυνάμεις τὲς ἀνακαλύπτομε μὲ τὴν ἐργασία μας —μὲ τὴν ἐπιστημονικὴ ἔρευνα—, τὲς ἀξιοποιοῦμε μὲ τὲς τεχνολογικὲς ἐφαρμογὲς καὶ ἔτσι πλουτίζομε τὴ ζωὴ μας. Ἡ πρόοδος σὲ εὐμάρεια, οἱ ἀνάσεις, οἱ δυνατότητες, πού προσφέρει ἡ τεχνολογία, ἡ διαρκῶς ἀξαναπόνητη ἐξανθρώπιση τῆς ἐργασίας μὲ τοὺς καλλίτερους ὅρους καὶ συνθήκες ἐργασίας εἶναι, ἀπὸ μιὰ ἀποψη, ἕνα εἶδος λυτρώσεως τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ Θεὸς εἶναι μὲ τὸ μέρος τῆς χαρᾶς, τῆς υγείας, τῆς ἀποδεσμεύσεως ἀπὸ φορτία. Καὶ ἀνάμεσα στὰ θαύματα τοῦ Κυρίου ὑπάρχουν θεραπείες, ἀκοπή διατροφῆ, ἀνετο φάρμακα. Ὅταν, λοιπόν, ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ τεχνολογία θεραπεύουν, διατρέφουν, δημιουργοῦν συνθήκες ἀνετής διαδιδάσεως, πραγματοποιοῦν κάτι σύμφωνο μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Καὶ δοξάζεται, λοιπόν, ὁ Θεὸς μὲ τὴν ἐργασία καὶ τὰ ἐπιτεύγματα τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ ἀκόμη μὲ τὴν ἐργασία τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν ἔρευνα ἀποκαλύπτονται τὰ θαυμάσια τῆς δημιουργίας καὶ δοξάζεται ὁ Θεὸς «ἐν τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ». Ἔτσι ἡ ἐργασία μας ἀποδλέπει τελικὰ διὰ τῆς «κατακυριεύσεως» τῆς φύσεως καὶ τοῦ πλουτισμοῦ τῆς ζωῆς μας στὴν δόξα τοῦ Θεοῦ.

Ναί, ἀλλὰ ὑπάρχει ἕνα «ἀλλά». Βέβαια, νὰ μὴ ὑποτιμᾶμε οὔτε νὰ υπερτιμᾶμε τὴν ἐργασία, ἀλλὰ νὰ τὴν βλέπομε ὡς μιὰ συνεργασία μὲ τὸν Θεὸ πρὸς πρακτικοποίηση τῆς ἀγάπης, πού θὰ ἀποδλέπει στὴ δόξα τοῦ Θεοῦ. «Ἀλλὰ ἡ δική μου ἐργασία», μπορεῖ νὰ πεῖ κανεὶς προβάλλοντας μιὰν ἔνσταση, «εἶναι μιὰ ἐργασία κοπιαστικὴ, μιὰ σκληριὰ πληκτικὴ, χωρὶς ἐπιτυχία, χωρὶς νόημα. Μιὰ ἐργασία, πού δὲν ἔχουν ἐφαρμογὴ σ' αὐτὴν οἱ τρεῖς αὐτὲς προτάσεις. Ὁχι, ἡ δική μου ἐργασία εἶναι χωρὶς περιεχόμενο. Ἔνας ἀπλὸς βιοπορισμός».

Καὶ ποιὸς δὲν ἔχει τέτοιες στιγμὲς στὴ ζωὴ του... Στιγμὲς, πού ἡ ἐργασία μας, εἴτε ὑψηλὴ, εἴτε ἀπλὴ εἶναι, μᾶς φαίνεται ὡς μιὰ ρουτίνα χωρὶς περιεχόμε-

νο. Αὐτὲς τὲς στιγμὲς ἂς στρέψομε τὸ βλέμμα μας πρὸς τὸν Σταυρό, πού ἔχομε τυχόν πάνω στὸν τοῖχο τοῦ ἐργαστηρίου ἢ τοῦ γραφείου μας καὶ ἂς σκεπτόμαστε ὅτι ἡ ἐργασία μας εἶναι κάποτε ἕνας ἀπὸ τοὺς σταυρούς, πού καλούμεθα ὡς χριστιανοὶ νὰ σηκώνομε. Εἶναι κατὰ κάποιο τρόπο μιὰ συμμετοχὴ μας στὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ. Εἶναι ἡ ἐργασία μας σήμερα, ὀρισμένες φορές, ἕνα μὲ σύγχρονη μορφή μαρτύριο. Ἐὰν ἔτσι ἀντιμετωπίζομε τὴν ἐργασία μας, τότε ἀποκτᾶ αὐτὴ καὶ ἕνα λυτρωτικὸ νόημα καὶ περιεχόμενο.

Πλησίασε ἕνας διαβάτης μερικὸς λατόμος, πού ἔσπαζαν πέτρες καὶ ρώτησε τὸν πρῶτο: πῶς πάει ἡ ἐργασία; «Σκληριὰ, κούραση, ἰδρώταξ» ἦταν ἡ ἀπάντηση. Προχώρησε κι ἔκανε στὸ δεύτερο τὴν ἴδια ἐρώτηση. «Κουράζομαι, ἀλλὰ συντηρῶ ἔντιμα τὴν οἰκογένειά μου. Καὶ ὅταν τὸ δράδυ γυρίζω κουρασμένος στὸ σπίτι βλέπω τὰ γελαστὰ πρόσωπα τῶν παιδιῶν μου καὶ εὐφραίνομαι. Αὐτὸς ὁ κόπος ἐξασφαλίζει μιὰ ἀνετή καὶ ἀξιοπρεπῆ ζωὴ στὴν οἰκογένειά μου». Καὶ ἕνας τρίτος λατόμος στὴν ἴδια ἐρώτηση ἀπάντησε: «Σκεφθῆτε ὅτι μ' αὐτὲς τὲς πέτρες θὰ κτισθεῖ ὁ καθεδρικός ναὸς τῆς πόλεως μέσα στὸν ὁποῖο θὰ ἤχοῦν συνεχῶς δοξολογίες πρὸς τὸ Θεό. Καὶ ἐγὼ θὰ ξέρω ὅτι συνεργάστηκα, γιὰ νὰ δοξάζεται ὁ Θεὸς μέσα σ' αὐτὸν τὸν ναό, πού πολλὰς πέτρες του σμιλεύτηκαν ἀπ' τὰ χέρια μου».

Ὁ ἄνθρωπος δίνει νόημα στὴν ἐργασία του. Καὶ εἶναι δυνατόν, ὅταν αὐτὸς ἔχει μιὰ πνευματικὴ καλλιέργεια, νὰ δίνει νόημα καὶ στὴν πιὸ ἀπλὴ ἐργασία. Ἀντίθετα καὶ ἡ ἱερώτερη ἐργασία χάνει τὸ νόημά της, ὅταν δὲν ὑπάρχει τὸ ἀνάλογο πνευματικὸ ἔρμα σ' αὐτόν, πού τὴν κάνει. Ἄς καλλιεργοῦμε, λοιπόν, τὸν ἑαυτό μας, ὥστε νὰ βλέπομε τὴν ἐργασία μας ὡς μιὰ δημιουργικὴ συνεργασία μὲ τὸν Θεό, πρὸς πρακτικοποίηση τῆς ἀγάπης μὲ ἀπώτερο σκοπὸ τὴν δόξα τοῦ Θεοῦ, «εὐχαριστοῦντες μὲν —ὅπως λέει ὁ Μ. Βασίλειος— τῷ δεδωκότι καὶ δυνάμιν χειρῶν πρὸς ἔργα, καὶ σοφίαν διανοίας πρὸς ἀνάληψιν τῆς ἐπιστήμης, καὶ τὴν ὕλην χαρισμένων, τὴν τε ἐν τοῖς ἐργαλείοις, καὶ τὴν ὑποκειμένην ταῖς τέχναις, ἄσπερ ἂν τύχωμεν ἐργαζόμενοι· προσευχόμενοι δὲ κατευθυνθῆναι τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ἡμῶν πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς πρὸς Θεὸν εὐαρεσθήσεως».

Ἀρχιμ. ΠΑΝΤΕΛ. ΚΑΘΡΕΠΤΙΑΔΗΣ

Ἱεροκλήρου Καθεδρικοῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΙΚΟΥ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ *

Η ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΟΡΑΜΑΤΙΣΜΟΙ

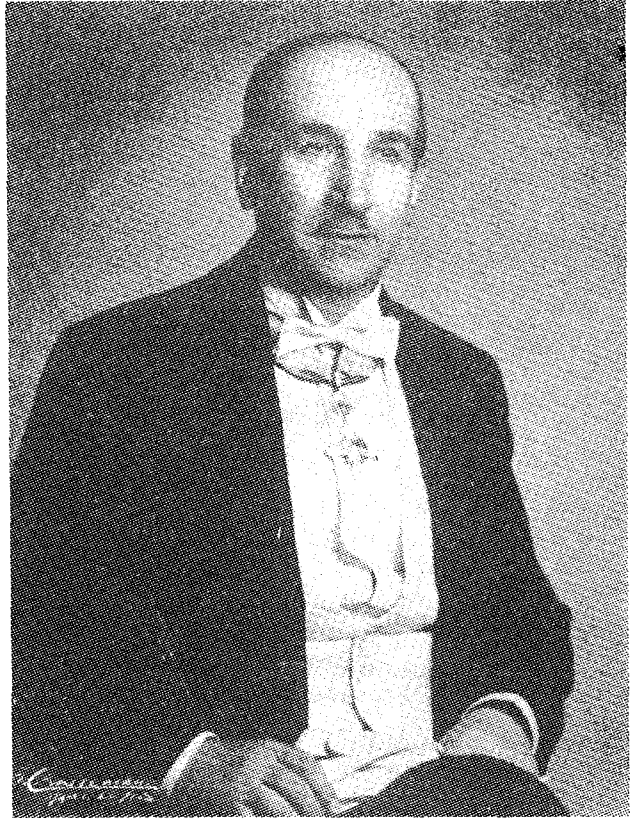
ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΒΕΛΛΑ

Ὁ διαδεχθεὶς τὸν Χρυσόστομο Παπαδόπουλο Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Χρυσάνθος Φιλιππίδης (1938 - 1941) συνέχισε μὲ τὸ ἴδιο ἐνδιαφέρον τὴν ὑπὲρ τοῦ οἰκοτροφείου μέριμνα. Εὐτύχησε νὰ ἴδῃ τελειοποιημένο τὸ κτίριο, ἀλλὰ λόγῳ τοῦ πολέμου δὲν κατόρθωσε νὰ τὸ λειτουργήσῃ διότι ἐν τῷ μεταξύ μετατράπηκε σὲ Στρατιωτικὸ Νοσοκομεῖο καὶ φιλοξένησε τοὺς τραυματίες τοῦ Ἀλβανικοῦ ἔπους.

Ἐπὶ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Δαμασκηνοῦ (1941 - 1949) ἐξακολούθησε νὰ λειτουργεῖ ὡς Στρατιωτικὸ Νοσοκομεῖο μέχρι τοῦ ἔτους 1950. Καμμιά σκέψη κατὰ τὸ διάστημα τοῦ πολέμου καὶ τοῦ ἀδελφοκτόνου ἐμφυλίου παραγωγῆς δὲν ὑπῆρχε γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου, ἐφ' ὅσον τὸ κτίριό του εἶχε παραχωρηθεῖ γιὰ τὴν θεραπεία ἐθνικῶν ἀναγκῶν. Παράλληλα ὁμως ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία μὲ τὴν πρωτοβουλία τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ καὶ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ Καθηγητοῦ Βασιλείου Βέλλα μὲ σκοπὸ τὴν ἐξυπηρέτηση τῶν ἀπόρων φοιτητῶν τῆς Θεολογίας μετέβαλε καὶ εὐπρέπισε ἓνα ὑπόγειο διαμέρισμα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πετράκη, ὅπου ἐστέγασε τὸ Θεολογικὸ Οἰκοτροφεῖο καὶ τὴ Σχολὴ Ἱεροκηρύκων - Ἐξομολόγων. Ἡ «ἱερὴ ἐκείνη κατακόμβη» δέχθηκε 10 φοιτητὰς τῆς Θεολογίας μὲ Διευθυντὴ τὸν Μητροπολίτη Ἡλίας Γερμανοῦ (Ἀκαδημαϊκὸ ἔτος 1948 - 49).

Σὲ ἔκθεση πεπραγμένων του πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Δαμασκηνὸ ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας Καθηγητὴς Βασίλειος Βέλλας περιγράφει τὰ γενικὰ πλαίσια στὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ κινηθεῖ τὸ Θεολογικὸ Οἰκοτροφεῖο ὡς ἐξῆς:

«Τὸ Θεολογικὸν Οἰκοτροφεῖον ἐθεωρήθη κεφαλαῖος σημασίας ὥστε ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία παρὰ τὴν στενότητα τοῦ χώρου προέβη κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς τὴν ἰδρυσιν αὐτοῦ ἐν τῇ Μονῇ Πετράκη, συμπεριλαβοῦσα κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος ἐν αὐτῷ δέκα φοιτητὰς, κατὰ τὸ πλεῖστον πρωτοετείς, εἰς οὓς παρέσχε στέγην, θέρμανσιν, φωτισμὸν καὶ πρωϊνὸν ρόφημα. Ἐνα παλαιὸν ὄνειρον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ἐλάμβανε τώρα σάρκα καὶ ὄστα. Οἱ τρόφιμοι τοῦ οἰκοτροφείου τούτου συμμετεῖχον μετὰ τῶν ἄλλων μαθητῶν τῆς Σχολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς ἐσωτερικῆς ζωῆς, συμπροσευχόμενοι κατὰ τὰς ὥρας τῆς κοινῆς προσευχῆς καὶ λαμβάνοντες μέρος εἰς τὴν

Ὁ μεγάλος πρωτοεργάτης καὶ ἀναδιοργανωτὴς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καθηγητὴς Βασίλειος Βέλλας (1902-1969).

μελέτην τῆς Ἀγ. Γραφῆς ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ Οἰκονόμου τῆς Σχολῆς. Ὅταν πλέον διορισθῇ ὁ μόνιμος Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς, ὑφ' ὃν θὰ ὑπαχθῇ καὶ τὸ Θεολογικὸν Οἰκοτροφεῖον, τότε δύναται νὰ δημιουργηθῇ καὶ κατάλληλος ἀτμόσφαιρα καὶ ν' ἀναπτυχθῇ πλουσίως μία πνευματικὴ ἐργασία ἐν τῷ Οἰκοτροφείῳ. Ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία ἐλπίζει κατὰ τὸ προσεχές ἔτος τοῦλάχιστον νὰ διπλασιάσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν Φοιτητῶν καὶ νὰ παράσχῃ εἰς αὐτοὺς περισσοτέρας εὐκολίας. Θὰ ἠδύνατο ἐξ ὁλοκλήρου ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία ν' ἀναλάβῃ καὶ τὴν διατροφήν τῶν Φοιτητῶν, ἐὰν ἤθελε ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐνταῦθα τὸ μετὰ τόσης ἐπιτυχίας δοκιμασθὲν μέτρον ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τῆς Χάλκης, καθ' ὃ ἐκάστη Μητρόπολις συνεισέφερε ποσοστὸν τι ὑπὲρ τῆς συντηρήσεως τῆς Σχολῆς. Εἰς τὸ Θεολογικὸν Οἰκοτροφεῖον ἡ Ἐκκλησία ὀφείλει νὰ δώσῃ μεγίστην προσοχὴν καὶ σημασίαν καὶ νὰ δημιουργήσῃ ἐν αὐτῷ τὸ περιβάλλον ἐκεῖνο τὸ Ἐκκλησιαστικόν, τὸ ὁποῖον θὰ προδιαθέσῃ ὡς ἄριστα τοὺς νέους πρὸς ἀνάληψιν τῆς Ἐκκλησ. Διακονίας. Ἐξ αὐτοῦ ἡ Ἐκκλη-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 645 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 22 τεύχους.

σία θ' αποκτήσει και θα διαχωρίσει τα στελέχη της, άτινα θα προωθήσει περαιτέρω εις την Σχολήν της 'Αποστολικής Διακονίας και εκείθεν, έφ' όσον αί άνάγκαι τό επιβάλλουν και αί δυνατότητες επιτρέπουν, εις Σχολάς του έξωτερικού προς ειδικεύειν εις τούς κλάδους, τούς αναφερομένους άμεσώτατα εις τας 'Εκκλησι. Διακονίας.

»'Αλλά τό Θεολογικόν Οικότροφειόν, διά να αποδώσει πλήρως εις την 'Εκκλησίαν τούς αναμενομένους καρπούς πρέπει να δέχεται φοιτητάς, οί όποιοι έκτός του άκραιού χαρακτηρος των όφειλουν να έχουν την ζωηράν έφεσιν και τόν ιερόν ζήλον να έξυτηρητήσουν καθ' οίονδηποτε τρόπον την 'Εκκλησίαν του Λόγου. Τουτό έξαρτάται, νομίζω, κατά μέγιστον μέρος έξ αυτών των 'Ιεραρχών. 'Εάν έκαστος 'Ιεράρχης εκ των νέων της έπαρχίας αυτού και ίδια εκ των μαθητών των Κατηχητικών Σχολείων επιλέγη τούς καταλλήλους νέους και προωθη και αποστέλλη αυτούς εις τό Θεολογικόν Οικότροφειόν διά την Θεολογικήν Σχολήν του Πανεπιστημίου, θα είναι δυνατόν έντός όλίγου να αποκτήσωμεν άρκετά στελέχη έν τη 'Εκκλησία. Οί νέοι ούτοι έρχόμενοι εις 'Αθήνας θα παραλαμβάνονται άμα τη εισαγωγή των εις την Θεολογικήν Σχολήν του Πανεπιστημίου εις τό Θεολογικόν Οικότροφειόν, μηδέν δαπανώντες, και θα προωθούνται περαιτέρω εις την Σχολήν της 'Αποστολικής Διακονίας, οί δε ικανώτεροι τούτων εις Σχολάς του 'Εξωτερικού. Ούτω θα σχηματίζεται μία κλίμαξ προωθήσεως των νέων υπό της 'Εκκλησίας από των μαθητικών άκόμη χρόνων. 'Ο τρόπος ούτος είναι, νομίζω, ό ασφαλέςτερος και ό θετικώτερος προς άπόδοσιν άποτελεσμάτων. Δέν είναι δε δύσκολον να εφαρμοσθή, άρκεί έκαστος 'Ιεράρχης να δείξει ένδιαφέρον διά την έπιλογήν και άποστολήν των νέων και να ενισχυθή τό Θεολογικόν Οικότροφειόν οικονομικώς καθ' όν τρόπον άνωτέρω διεγράφη, καθ' όσον ή 'Αποστολική Διακονία, τό γε νύν έχον, είναι άδύνατον ν' αναλάβη τά τεράστια τούτου έξοδα. Μέριμνα της 'Αποστολικής Διακονίας άδιάλειπτος θα είναι να διοργανώσει κατά τόν τελειότερον τρόπον την ζωήν των έν τώ Οικότροφείω διαμενόντων φοιτητών. Είμαι άπολύτως βέβαιος ότι έντός έλαχίστου χρόνου θα δρέψωμεν εύχίμους τούς καρπούς της τοιαύτης προσπάθειας. 'Εκ της άναστροφής και άνταλλαγής γνωμών επί του σημείου τούτου μετά πολλών 'Ιεραρχών έχω διαπιστώσει ότι ή ιδέα αύτη έχει ώριμάσει και έφθασε πλέον τό πλήρωμα του χρόνου. 'Ανάλογόν τι προς τά άνωτέρω διαγραφόμενα δύναται να γίνη υπό της 'Αποστολικής Διακονίας και έν Θεσσαλονίκη διά την εκεί υπάρχουσαν Θεολογικήν Σχολήν» (βλ. Β. Βέλλας, 'Εκθεσις των Πεπραγμένων της 'Αποστολικής Διακονίας της 'Εκκλησίας της 'Ελλάδος [1η 'Απριλίου 1948 - 30 'Ιουνίου 1949], 'Αθήναι 1949, σ. 8, 9 και 10).

'Ο καθηγητής Βασίλειος Βέλλας εργάσθηκε όσον όλίγοι για τό Θεολογικό Οικότροφείο, τό όποιο κατά κοινή όμολογία υπήρξε καρπός των προσωπικών του μόχθων και της ένδελεχούς και ζηλωτικής προσπάθειας

του (βλ. Α. Χαστούπη, Βασίλειος Μ. Βέλλας [Βιογραφία - Συγγραφική δράση], 'Αθήναι 1978, σ. 9, 'Ανάτυπον εκ της έπιστημονικής έπετηρίδος της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου 'Αθηνών, τόμος ΚΒ').

Ο ΑΘΗΝΩΝ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

ΚΑΙ Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟΥ

Με την άνοδο στον 'Αρχιεπισκοπικό θρόνο του από 'Ιωαννίνων Σπυριδώνος Βλάχου (1949 - 1956) τό Θεολογικό Οικότροφείο έγνώρισε την πιό λαμπρή του περίοδο. Χρησιμοποιώντας προς όλες τις κατευθύνσεις τό κύρος του ένήργησε κεραυνοβόλα και κατώρθωσε να άπελευθερώσει ένα όροφο του κτιρίου, τό όποιο ύστερα από κατάλληλες έπισκευές δέχθηκε τόν Δεκέμβριο του 1950 40 φοιτητάς της Θεολογίας και τη Σχολή 'Ιεροκηρύκων και 'Εξομολόγων. 'Ετσι για πρώτη φορά τό Θεολογικό Οικότροφείο δέχθηκε τούς τροφίμους του και άρχισε τη λειτουργία του στο κτίριο έκείνο, πού ή μέριμνα και ή άνύστακτη φροντίδα του 'Αρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου είχε θεμελιώσει.

'Ο 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνών Σπυριδών (1949 - 1956) έπί των ήμερών του όποίου τό Θεολογικό Οικότροφείο έγνώρισε την πιό λαμπρή του περίοδο.

ΟΙ ΝΕΟΙ ΚΑΙ Η ΕΥΘΥΝΗ ΜΑΣ

Άς σημειωθεί εϋθύς άμέσως ότι όσα άκολουθοϋν δέν άποτελοϋν σέ καμμιά περίπτωση ψυχολογικο - παιδαγωγική ή κοινωνιολογική άνάλυση του θέματος των σχέσεων των ώριμων και των νέων, αλλά άπλή περιγραφική του θεώρηση και μάλιστα επιγραμματική. Η ταπεινή αυτή προσπάθεια έγινε στα πλαίσια μιας όμιλίας¹ και τώρα, με την εύκαιρία της ανακήρυξης υπό του Ο.Η.Ε. του 1985 ως έτους νεότητας², δημοσιεύεται ως άυτοτελής μικρή μελέτη, που στοχεύει όχι μόνο να ύπογραμμίσει το μέγεθος της εϋθύνης και το χρέος της αγάπης όλων μας για τους νέους, μα και να δοηθήσει σε μια θετική έπαγατοποθέτηση ή μας (όπου χρειάζεται) μελετώντας και αντιμετωπίζοντας τα προβλήματα τους με περισσότερο ρεαλισμό και θαυότερη κατανόηση.

1. Έκφωνήθηκε στη Δικαίδειο Σχολή Λαοϋ Πατρών στις 18.3.1984.

2. Είναι άυτονόητο ότι για την ποιμαίνουσα Έκκλησία έχει ιδιαίτερη σημασία το γεγονός ότι ο Ο.Η.Ε. ανακήρυξε το 1985 ως «Διεθνές Έτος Νεότητας», άφου οι Νέοι είναι τα παιδιά της έκείνα που ιδιαίτερα όφείλει να προσέχει και με τα όποια πρέπει να έχει πάντα χρέος διάλογο. Διάλογο μεστό, προσγειωμένο, γεμάτο αγάπη και κατανόηση.

Πρώτος Διευθυντής διορίστηκε ό Άρχιμανδρίτης Βαρνάβας Τζωρτζάτος (ό μετέπειτα Μητροπολίτης Κί-

Ό άείμνηστος Μητροπολίτης Κίτρος κυρός Βαρνάβας, πρώτος Διευθυντής του Οικοτροφείου (1950).

Στο σημείο αυτό και πριν προχωρήσουμε στη διατύπωση των σκέψεών μας πάνω στο θέμα, θεωρούμε χρήσιμη μια διευκρίνιση: Λέγοντας νεανική ήλικία θα έννοοϋμε το χρονικό εκείνο διάστημα της ζωής του ανθρώπου που αρχίζει από 12 - 14 έτων και τελειώνει με τη νεότητα 20 - 26 έτων. "Όσο για τους ώριμους αυτοί προφανώς είναι όλοι εκείνοι που πέρασαν τη φάση της νεότητας³. "Άλλωστε είναι γνωστό πως διάφοροι παιδαγωγοί και κοινωνιολόγοι ύποστηρίζουν ότι σήμερα το επίπεδο ώριμανσης είναι ύψηλοτερο από άλλοτε, δεδομένου ότι ή περίοδος της προεφηβικής ήλικίας σμικρύνθηκε ενώ της εφηβικής έπιμηκύνθηκε. Στα πλαίσια ένός τέτοιου ρυθμού ώριμανσης ύπολογίζουν ότι περίπου το 2.000 μ.Χ. ό σημερινός εφηβός θα είναι ώριμος. Έξ άλλου ποιός μπορεί να ισχυρισθεί σοβαρά ότι ύπάρχουν άμετακίνητα χρονικά όρια ανάμεσα στα διάφορα στάδια της ήλικίας του ανθρώπου όταν ή καθημερινή πρακτική δείχνει ότι, σε άρκετές περιπτώσεις έχομε άντιστροφή με τις ήλικίες

3. Έκτενέστερη αναφορά στο θέμα των περιόδων της ζωής του ανθρώπου όλ. Άλεξ. Β. Κόσμοπουλου, Ψυχολογία και Όδηγητική της Παιδικής και Νεανικής ήλικίας. Ηάτρα 1980, σελ. 9-10.

τρος), ό όποίος κατά την όλιγόμηνη παραμονή του έθεσε τις βάσεις για την εϋρυθμη λειτουργία του νεοπαγοϋς αυτού ιδρύματος. Παράλληλα ό Άρχιεπίσκοπος Σπυριδών κινήθηκε δραστήρια για την άπόδοση και των ύπολοίπων όρόφων. Άψηφώντας τις άντιδράσεις και τα δημοσιογραφικά σχόλια προχώρησε άκάθεκτος στο έργο του, έως ότου έλαβε την έπίσημη διαβεβαίωση από τους κρατούντες, ότι και το ύπόλοιπο τμήμα του κτιρίου θα παραδίδετο στην Έκκλησία έντος του 1950. Τόν Οκτώβριο του 1950 έληξαν οι περιπέτειες του Θεολογικού Οικοτροφείου και άνοιξε τις πύλες του για να δεχθεί 90 φοιτητάς της Θεολογίας. Ό αγωνιστής Άρχιεπίσκοπος από τότε με πατρικό ένδιαφέρον παρακολουθοϋσε την πορεία του Οικοτροφείου και δέν παρέλειπε συχνά να έπισκέπτεται τους οικοτρόφους. Με την τοποθέτηση του μέχρι τότε Διευθυντοϋ Άρχιμ. Βαρνάβα Τζωρτζάτου σε άλλη θέση στον όργανισμό της Άποστολικής Διακονίας διορίστηκε μόνιμος Διευθυντής του Οικοτροφείου ό Μητροπολίτης πρ. Άήμου Βασίλειος Άτέσης (15 Σεπτεμβρίου 1950).

«Ό νέος βλαστός και ή μεγάλη έλπίδα της Έκκλησίας», όπως χαρακτήρισε το Οικοτροφείο ό Άρχιεπίσκοπος Σπυριδών, πολύ σύντομα άρχισε να άποδίδει εϋκλειές καρπούς.

(Συνεχίζεται)

Άρχιμ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ι. ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ
Διευθυντής Ύπηρεσιών Άποστολικής Διακονίας

συμπεριφορά. Έχουμε, δηλαδή, νέους να διαθέτουν αξιοζήλευτη ώριμότητα και ώριμους, που δείχνουν άπελπιστική πολλές φορές άνωριμότητα και μάλιστα σε κρίσιμες στιγμές τής ζωής τους!

Μετά και άπ' τή διευκρινιστική αυτή παρένθεση μπαίνουμε στην προβληματική του θέματος. Θα επιχειρήσουμε να δώσουμε μιá κάποια σύντομη αλλά και, όσο μπορούμε, περιεκτικότερη άπάντηση στα έξι ής πέντε (5) βασικά, κατά τή γνώμη μας, έρωτήματα:

1. Ποιά είναι σήμερα τά πτό καυτά προβλήματα των νέων;
2. Ποιά είναι ή έννοια τής αναστροφής γενικά και ειδικότερα τής αναστροφής και επικοινωνίας των νέων με τους ώριμους;
3. Ποιές είναι οι βασικές ψυχικές λειτουργίες των νέων κατά τήν αναστροφή τους με τους ώριμους;
4. Τί είναι τó λεγόμενο «χάσμα» των γενεών και ποιά τά σημαντικότερα αίτιά του;
5. Ποιά, κατά κάποιο τρόπο, πρέπει να είναι ή δεοντολογία των σχέσεων των ώριμων με τους νέους και αντίστροφα;

Α'

Περνώντας στο πρώτο (1ο) έρωτήμα, ποιά, δηλαδή, είναι τά πιό καυτά προβλήματα των νέων, όφείλομε να σημειώσουμε άμέσως, ότι πρόκειται για κ υ κ έ ω ν α προβλημάτων. Άκόμα και ή άπαρίθμησή τους είναι δύσκολη. Πάντως εκείνο που δέν πρέπει να ξεχνούμε είναι ότι αυτά τά προβλήματα συνδέονται:

α) Με τήν ανακάλυψη του έγώ και τις σωματικές μεταβολές των νέων.

β) Με τή θαυμαία δημιουργία ένός σχεδίου ζωής τους, και

γ) Με τήν αύξηση και τήν προσαρμογή τους μέσα σε κάθε χώρο ζωής. Τήν ένταξή τους μέσα στην κοινωνία⁴.

Στεκόμαστε, λοιπόν, μόνο σε τρία (3) βασικά, κατά τή γνώμη μας, σημεία, μιá και ό χρόνος δέ μας αφήνει να έπεκταθούμε σε περισσότερα.

α) Τό σεξουαλικό πρόβλημα. Είναι θέματα πρόβλημα των νέων κάθε έποχής και κάθε γεωγραφικού χώρου. Όμως, σήμερα οι νέοι μας άναπνέουν μιá πανσεξουαλική άτμόσφαιρα που καλ-

λιεργεί σκόπιμα τó έμπορικό κύκλωμα του κινηματογράφου και του τύπου⁵. Αυτή ή άτμόσφαιρα όχι μόνο δέ βοηθάει τους νέους μας στην αντιμετώπιση του προβλήματος, αλλά αντίθετα τους σπρώχνει σε «λύσεις» που δέν είναι λύσεις, αλλά νέα προβλήματα. Έκείνο που άποτελεί κοινή όμολογία των ειδικών που μελετούν σοβαρά τó θέμα είναι τó γεγονός, ότι λ ε ί π ε ι ή ύπεύθυνη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση. Οι νέοι μας φάχγοντας να θρούν άπάντηση στο πρόβλημά τους συζητούν ή με τους συνομηλίκούς τους, που ξέρουν τó πολύ όσα και εκείνοι ή με άλλα άνεύθυνα πρόσωπα, πάντως όχι με τους γονείς και τους δασκάλους τους, τους «φύσει» και «θέσει» παιδαγωγούς τους. Τό θέμα έχει ξεφύγει από τά χέρια των γονιών, των δασκάλων, τής Έκκλησίας, ή όποια με τόλη και θάρρος και φυσικά με κατάλληλα δικά της πρόσωπα μπορεί ν' άγγίξει τó πρόβλημα για να βοηθήσει ύπεύθυνα τους νέους. Είναι χαρακτηριστική μιá έρευνα που έγινε στην Άμερική άνάμεσα σε 944 σπουδαστές. Αυτοί ρωτήθηκαν από που έμαθαν τά θέματα τής σεξουαλικής άγωγής τους και τó 91,5ο) ο δήλωσε ότι τάμαθε από άλλους παράγοντες και όχι από τους γονείς. Στο έρωτήμα αν αισθάνονται καλά και άνετα με τις πληροφορίες που πήραν τó 79ο) ο άπάντησε άρνητικά γιατί δέν είχε ένημερωθεί σοβαρά και ύπεύθυνα πάνω στο σεξουαλικό πρόβλημα⁶.

Θά μπορούσαμε ν' αναφέρουμε πληθώρα στοιχείων πάνω στο θέμα. Σταματούμε όμως έδώ για να υπογραμμίσουμε ότι:

Οι γονείς και κάθε άλλος φορέας, ιδιαίτερα δέ τó Σχολείο, πρέπει να συνειδητοποιήσει ότι δέ μπορεί να άγνοεί ή να κάνει ότι άγνοεί τó σεξουαλικό πρόβλημα που έχουν ν' αντιμετώπισουν οι νέοι. Αυτό θά σημαίνει ότι συναισθάνεται τήν ύποχρέωσή του να δ ο υ λ έ ψ ε ι α ύ τ ό ς (ό ύπεύθυνος φορέας) με αύξημένο αίσθημα εύθύνης άπέναντι στους νέους πάνω στον σεξουαλικό τους προβληματισμό και όχι να άδρανήσει και έτσι να αφήσει να φύγει τó θέμα άπ' τά χέρια του. Δέν άρκει όμως να θέλει μόνο. Πρέπει και να ξέρει. Πρέπει να είναι ένήμερος, ψύχραιμος και έτοιμος για ένα τέτοιο διάλογο με τους νέους. Κατά κάποιο τηλεγραφικό τρόπο σημειώνομε έδώ πέντε (5) βασικές προϋποθέσεις για ένα έπιτυχημένο σεξουαλικό διάλογο με τó νέο άνθρωπο.

1. Να μήν προκαλούμε έμεις συζήτηση αν ό νέος μας και μάλιστα τó παιδί δέν είναι ώριμο να τή δεχτεί. Τήν πρωτοβουλία του διαλόγου άς τήν αφήνομε στα παιδιά. Τό 80ο) ο, ίσως και παραπάνω, παίρνει αυτή τήν πρωτοβουλία, αν —φυσικά— δέν είναι μπλοκα-

5. Βλ. Άλεξ. Κοσμοπόλου, Ψυχολογία... 8. π., σελ. 30.

6. Βλ. Μαρίας Χουρδάκη, Οίκογενειακή Ψυχολογία, Άθήνα 1982, σελ. 178.

4. Είναι τά λεγόμενα «χαρακτηριστικά» τής έφηβικής ηλικίας κατά τον SPRANGER. Βλ. Άλεξ. Κοσμοπόλου, Ψυχολογία... 8. π., σελ. 39.

ΠΕΡΙ ΤΑΣ ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΑΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΘΕΟΛΟΓΩΝ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ ΕΝ ΟΨΕΙ ΤΗΣ Ζ' ΑΝΑΛΟΓΟΥ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΣ

ΕΝ ΚΑΒΑΛΑ 3-11 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1984*

Παρατηρήσεις και προτάσεις:

Αι εισηγήσεις επί των διαφόρων θεμάτων έδωσαν άφορμήν εις μακράς και γονίμους συζητήσεις κατά τας όποιās διεπιστώθη, πλην ελαχίστων εξαιρέσεων, συμφωνία τής διδασκαλίας των δύο Έκκλησιών επί του θέματος του Συνεδρίου.

Ώσαύτως αι ημέραι και αι εργασίαι τής συναντήσεως ταύτης έδωσαν τήν ευκαιρίαν ανταλλαγής γνωμών και αδελφικών αισθημάτων.

Θά ήδύνατο μόνον να λεχθή ότι, εις τό πρόγραμμα δέν συμπεριλαμβάνετο και εισήγησις περί τής του

άνθρώπου διδασκαλίας τής Κ. Διαθήκης διότι τούτο υπήρξε πυκνόν και δέν άφηνε περιθώριον χρόνον δι' ευρύτερας συζητήσεις και περισσότεραν γνωριμίαν μεταξυ των δύο ομάδων.

Η σκέψις τής Μητρος Έκκλησίας όπως, κατά τήν συνάντησιν ταύτην, εις τά μέλη τής Πατριαρχικής αντιπροσωπείας προστεθώσιν και κληρικοί θεολόγοι του Ρωσικοϋ εν Παρισίοις Θεολογικοϋ Ίνστιτούτου («ό Άγιος Σέργιος»), υπήρξεν επιτυχής και έπροξένησεν, ως ειμεθα βέβαιοι, μεγάλην ικανοποίησιν εις αυτούς.

Η άποστολή του Πατριαρχικοϋ τηλεγραφήματος, άναγνωσθέντος κατά τήν δευτέραν ήμέραν των εργασιών, έχαιρετίσθη με ικανοποίησιν και σεβασμόν από όλους τους Συνέδρους, ή παράθεσις δε Δείπνου εκ

* Συνέχεια εκ τής σελ. 534 του ύπ' άριθ. 9 τεύχους.

ρισμένα τά παιδιά από τό συναίσθημα τής ένοχής πάνω στο θέμα.

2. Να ποϋμε άμέσως στο παιδί ότι πρόκειται για ένοστικο. Να δώσουμε άπ' τήν αρχή να συνειδητοποιήσει ό νέος ότι πρόκειται για ένα μ ό ν ι ο πρόβληματισμό.

3. Να του δείξουμε άπ' τήν αρχή πώς τό να συζητάει τό σεξουαλικό πρόβλημα μαζί μας δέν είναι κακό. Η άπάντηση π.χ. «τί πράγματα είναι αυτά, κοίταξε τά μαθήματά σου» δέν λύνει τό πρόβλημα.

4. Να του λέμε πάντα τήν αλήθεια, ή δε άπάντηση που θά του δίγουμε στα έρωτήματα και στις άπορίες του να είναι στα μέτρα του, και

5. Να του δώσουμε να καταλάβει ότι ό γάμος λύνει τό σεξουαλικό πρόβλημα, άποτελεί όμως και εθθύνη άφου είναι ύπόθεση ζωής.

Τέλος, έμεις οι ώριμοι άς έχουμε πάντοτε ύπόψη μας ότι ή σεξουαλική άγωγή δέν είναι μιá άπλή ένημέρωση αλλά μιá μακρόχρονη διαδίκασία, μιá κοπιαστική ή πορεία άπωσθήποτε επικίνδυνη προπαντός για τήν εποχή μας κατά τήν όποία τόση σύγχυση δυστυχώς επικρατεί, άφου πληθωρικά και άνεύθυνα προσφέρεται ή σεξουαλική «δια-

παιδαγωγή» σε μικρούς και μεγάλους άπ' όλα τά μέσα μαζικής ένημέρωσης'.

Στό σημείο αυτό θεωρούμε χρήσιμο να υπενθυμίσομε πόσο άρνητικά, δυστυχώς, λειτουργήσε ή άπρόσεκτη και χωρίς μέτρο σεξουαλική διαπαιδαγωγή σε όρισμένες χώρες του πλανήτη μας, όπως π.χ. στη Σουηδία⁸.

(Συνεχίζεται)

Πρεσβ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΚΙΑΔΑΡΕΨΗΣ

Διευθυντής Έκκλησιαστικοϋ Λυκείου Πατρών

7. Ίδιαιτερα σημαντικός στο θέμα τής σεξουαλικής διαπαιδαγωγής είναι όπωσδήποτε ό ρόλος των γονέων. Σχετικά βλ. Άλεξ. Β. Κοσμοπούλου: 1) 'Ο ρόλος του πατρος εις τήν ανάπτυξιν τής προσωπικότητος του έφήβου, β' έκδ., Άθήναι 1972, σελ. 27-28 και 32 και 2) του ίδιου, 'Ο ρόλος τής μητέρας στην ανάπτυξη τής έφηβικής προσωπικότητος, Πατρις 1976. Άκόμα βλ. Μαρίας Χουρδάκη, β. π. σελ. 177 κ.έξ. Ίπίσης ιδιαιτερα βλ. τον από κάθε άποψη αξιόλογο τόμο τής ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΕΥΓΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΕΝΕΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ, σεξουαλική διαπαιδαγωγή, Άθήναι 1981.

8. Βλ. και περιοδικό «ΚΟΙΝΩΝΙΑ», έτος 1982, σελ. 346 και 351 κ.έξ., όπου ό καθηγητής Κων. Φράγκος καταχωρεί ενδιαφέροντα στοιχεία σχετικά με τό θέμα του συνηθιστοϋ σεξουαλικού μοντέλου διαπαιδαγωγής.

μέρους τῆς ἡμετέρας ἀντιπροσωπείας (καὶ δι' ἐξόδων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γερμανίας) κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμέραν ἐν τῷ Ξενοδοχείῳ «Intercontinental», ἔδωσε τὴν εὐκαιρίαν εἰς ἐγκαρδίους καὶ εὐλαβεῖς προπόμενους ὑπὲρ τοῦ σεπτοῦ προσώπου τῆς Υ.Θ. Παναγιότητος.

Κατὰ τὴν καταληκτικὴν συνεδρίασιν, τὸ ἐσπέρας τῆς 5ης Ὀκτωβρίου, οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Λουθηρανικῆς Ἐκκλησίας προσεφέρθησαν ὅπως φιλοξενήσασιν τὴν προσεχῆ συνάντησιν ἐν Γερμανίᾳ καὶ δὴ ἐν τῇ πλησίον τῆς Βόννης Εὐαγγελικῆ Ἀκαδημίᾳ τοῦ Friedenwald (Φρίντενβαλντ) κατὰ τὸ 1975.

Ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς προσεχοῦς ταύτης Συναντήσεως, καίτοι προετάθησαν διάφορα θέματα, ὡς «Θεῖα Εὐχαριστία», «ἡ κατὰ Χριστὸν ζωὴ ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ» κ.λ.π. οὐδὲν ἀπεφασίσθη, συμφωνηθέντος ὅπως κατὰ τὴν ἀνοιξιν τοῦ 1974 συναντηθῶσιν τὰ μέλη Κοινῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ὑποβάλωσι προτάσεις εἰς τὸ Σεπτὸν Πατριαρχεῖον, εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ὁποίου καὶ παραμένει ἡ ὅλη πρωτοβουλία τῶν συναντήσεων τούτων. Ἐτονίσθη δὲ ὅπως διὰ τὸ μέλλον τὰ κείμενα τῶν εισηγήσεων ἀποστέλλονται εἰς τοὺς συνέδρους δύο τοῦλάχιστον μῆνας πρὸ τῆς συζητήσεως τούτων καὶ, εἰ δυνατόν, καλῶς μεταφρασμένα.

Κατὰ τὴν ἰδίαν συνεδρίαν ἀπεφασίσθη ἐπίσης ὅπως τὰ κείμενα τῶν γενομένων εισηγήσεων, τὰ Πρακτικά καὶ τὸ Ἀνακοινωθέν, μεταφρασθῶσιν μερὶ μὲν μικτῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἀποσταλῶσιν ἐν καιρῷ πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον⁹.

Ταῦτα ἐκ τῶν ἐν τῇ Ἐκθέσει περιεχομένων. Ἔχομεν ἐπὶ πλέον νὰ παρατηρήσωμεν τὰ ἑξῆς:

Εἰς τὸ ἐκδοθὲν κοινὸν ἐπὶ τῶν συνομιλιῶν ἀνακοινωθέν τῶν δύο Ἀντιπροσωπειῶν ἐτονίσθη ὅτι «διεπιστώθη μεγάλη συμφωνία εἰς πολλὰ σημεῖα, ἰδίως ὡς πρὸς τὰ προβλήματα τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ὑπὸ τοῦ Προτεσταντισμοῦ ἔντονος ὑπογράμμισις τῆς πραγματικότητος τῆς ἁμαρτίας καὶ ὁ ὑπὸ τῆς Ὁρθοδοξίας ἰδιαίτερος τονισμὸς τῆς πραγματικότητος τοῦ νέου ἐν Χριστῷ ἀνθρώπου δὲν ἐθεωρήθησαν γενικῶς ὡς μεσότοιχον χωρίζον τὰς δύο Ἐκκλησίας».

Ἀμφότεραι αἱ ἀντιπροσωπεῖαι ἐτόνισαν τέλος ὁμοφώνως τὴν ἀναγκαιότητα τῆς συνεχίσεως τῶν διμερῶν συνομιλιῶν, ἀπεφασίσθη δὲ ὅπως ἡ προσεχὴς συνάντησις λάβῃ χώραν τὸ 1975 ἐν Γερμανίᾳ.

Τέλος χρήσιμον εἶναι νὰ προστεθῶσι σκέψεις τινὲς τοῦ Θεοδώρου Νικολάου¹⁰ περὶ τῆς ὑπὸ ἐξέτασιν συναντήσεως.

«Αἰσθητὴ ὑπῆρξεν ἡ ἔλλειψις ἀνακοινώσεων ἀναφερομένων εἰς τὴν περὶ ἀνθρώπου διδασκαλίαν τῆς

Καινῆς Διαθήκης καὶ τῶν λατίνων Πατέρων καὶ Ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων.

Μεθ' ἐκάστην εἰσηγήσιν ἠκολούθησε ζωηρὰ καὶ λίαν καρποφόρος συζήτησις· ἐτέθησαν ἐκατέρωθεν ἐρωτήσεις καὶ ἐδόθησαν διευκρινιστικαὶ ἀπαντήσεις. Κοινὴ καὶ εὐχάριστος ἦτο ἡ διαπίστωσις, ὅτι εἰς ὄρισμένα σημεῖα αἱ διαφοραὶ ἦσαν φαινομενικαί, ἡ δὲ ἀνάλυσις τῶν ὁδηγῶν εἰς τὴν ἐν πολλοῖς κοινὴν βάσιν καὶ ἀλήθειαν.

Τὰ διαφορετικὰ σημεῖα ἀφετηρίας, τὰ ὁποῖα ἤγαγον ἐν μὲν τῷ Προτεσταντισμῷ εἰς ὑπεροτιισμόν τῆς πραγματικότητος τῆς ἁμαρτίας, ἐν δὲ τῇ Ὁρθοδοξίᾳ τὴν ἔξαρσιν τῆς καινῆς κτίσεως, δὲν ἔγιναν αἰσθητὰ ὡς ἀνεξάλειπτος διαχωριστικὴ γραμμὴ μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν.

Ἐκάστην δὲ προῖταν καὶ ἐσπέραν ἐπραγματοποιεῖτο κοινὴ προσευχὴ, ἡ ὁποία, ὅπως ἐτόνισεν ὁ εἰς τῶν Προέδρων τῆς συσκέψεως, δὲν ἀπετέλει τὸ ἐξωτερικὸν πλαίσιον, ἀλλὰ τὴν πηγὴν τῶν θεολογικῶν συζητήσεων».

ΣΤ' Ἡ Δ' Θεολογικὴ Συνάντησις.

Ἡ τετάρτη θεολογικὴ Συνάντησις μεταξύ θεολόγων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας τῆς Γερμανίας ἔλαβε χώραν εἰς τὴν Evangelischen Sozialakademie ἐν Friedenwald Βόννης τῆς Δυτικῆς Γερμανίας ἀπὸ τῆς 8ης-10ης Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1975 μὲ κύριον θέμα «Ἡ Θεῖα Εὐχαριστία», ἡ ἐπὶ λέξει εἰπεῖν «Ἡ ἐπίκλησις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐν τῇ Εὐχαριστίᾳ — Die Anrufung des Heiligen Geistes im Abendmahl».

Τὴν ἀντιπροσωπεῖαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Σεβ. Μητρ. Γερμανίας κ. Εἰρηναίου ἀπετέλουν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητρ. Τρανουπόλεως κ. Δαμασκηνὸς Παπανδρέου καὶ Καλαβρίας κ. Αἰμιλιανὸς Τιμιᾶδης, οἱ Θεοφιλέστατοι Ἐπισκ. Ἐλενουπόλεως Δρ. Ἀθανάσιος Παπᾶς καὶ Ἐλαίας κ. Αὐγουστίνος Λαμπαρδάκης, οἱ Καθηγηταὶ κ. Κωνσταντίνος Ἀνδρονίκωφ, κ. Βασίλειος Ἀναγνωστόπουλος, ὁ Θεολόγος Δρ. Θεόδωρος Νικολάου, ὁ Πανοσιολ. Καθηγ. κ. Χρυσόστομος Ζαφείρης, ὁ Καθηγ. Δρ. Ἰωάννης Ζηζιούλας καὶ ὁ Θεολόγος Δρ. Ἀθανάσιος Μπασδέκης.

Τὴν ἀντιπροσωπεῖαν τῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας τῆς Γερμανίας ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ἐπισκόπου Dr. H. Kunst ἀπετέλουν οἱ Πρόεδρος Dr. A. Wischmann, Πρόεδρος Dr. Th. Schober, Ἐπίσκοπος Dr. E. Eichele, Καθηγηταὶ Dr. H. Geisser, Dr. F. Heyer, Dr. L. Perlitt, Dr. W. Schneemelcher, Dr. R. Stupperich, Ἐκκλησιαστικοὶ Σύμβουλοι Dr. H. Krüger, W. Gundert, Dr. Chr. Felmy καὶ K. H. Hess.

Ἐνταῦθα παρατίθεται ἡ Ἐκθεσις τοῦ Σεβ. Μητρ. Γερμανίας κ. Εἰρηναίου, ἥτις ἀναφαίρεται εἰς τὸ θέμα καὶ τὰ γενόμενα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συν-

9. Ἀριθμ. Πρωτ. 873 καὶ ἡμερομ. 6ης Νοεμβρίου 1973.

10. ΝΙΚΟΛΑΟΥ Θεόδωρου, Ὁ ἄνθρωπος κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ὁρθοδόξου καὶ τῆς Λουθηρανικῆς Ἐκκλησίας, Γρηγόριος Παλαμᾶς 57 (Μάρτιος-Ἀπρίλιος 1974) τεύχος 640 σσ. 122-134.

αντήσεως. Ἡ ἔκθεσις μεταξύ τῶν ἄλλων ἀναφέρει:¹¹

«Τὸ θέμα τῆς συναντήσεως ἦτο «Ἡ Θεία Ἐδ-
χαριστία», ἐπὶ τοῦ ὁποίου καὶ ἐγένοντο αἱ κάτωθι
εἰσηγήσεις.

α) Ἀπὸ Ὁρθοδόξου πλευρᾶς:

1) Ἡ ἐπίκλησις εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς Λειτουργίας (ἀγγλιστί) ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καλαβρίας κ. Αἰμιλιανοῦ.

2) Ἡ Θεία Ἐδχαριστία κατὰ τὰ συγγράμματα Νικολάου τοῦ Καβάσιλα (γαλλιστί) ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Κωνσταντίνου Ἀνδρονικόφ, Καθηγητοῦ ἐν τῷ Ρωσικῷ Ἰνστιτούτῳ Παρισίων.

3) Ἡ Θεία Ἐδχαριστία εἰς τὴν σύγχρονον Ὁρθόδοξον Θεολογίαν (ἀγγλιστί) ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Ἰωάννου Ζηζιούλα, ὅστις λόγῳ ἀσθενείας του ἔλαβε μέρος μόνον κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ Συνεδρίου.

β) Ἀπὸ Λουθηρανικῆς πλευρᾶς ἐγένοντο αἱ ἐπόμεναι εἰσηγήσεις:

1) Ἡ Θεία Ἐδχαριστία κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον (γερμανιστί) ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ Δρ. Σράγκε (Schrage).

2) Ἡ ἐπίκλησις εἰς τοὺς Ἑλληνας Πατέρας (γερμανιστί) ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ Δρ. Σνέεμελχερ Schneemelcher).

3) Ἡ Θεία Ἐδχαριστία κατὰ τὰ Δογματικὰ Βιβλία τῆς Λουθηρανικῆς Ἐκκλησίας (γερμανιστί) ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ Δρ. Γκάισσερ (Geisser).

Ὅλαι αἱ εἰσηγήσεις εἶχον καλῶς προετοιμασθῆ καὶ προσέφερον πλούσιον ὄλικόν διὰ τὰς συζητήσεις, ἀλλ' ἡ βραχύτης τοῦ χρόνου δὲν επέτρεψε νὰ γίνων αὐταὶ εἰς οἶον βαθμὸν θὰ ἐχρειάζετο καὶ τοῦτο ἐτο-
νίσθη ὑφ' ὄλων τῶν συνέδρων.

Σημειοῦμεν ὁμῶς μεθ' ἱκανοποιήσεως ὅτι, εἰς τὰς συζητήσεις τῶν Λουθηρανῶν ὑπῆρχε καθαρὰ ἢ προσπάθεια ἐξευρέσεως κοινῶν σημείων Ὁρθοδόξου καὶ Λουθηρανικῆς διδασκαλίας ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, ἐγένετο δὲ καὶ εὐρυτάτη χρῆσις πατερικῶν κειμένων ὑπ' αὐτῶν.

Πλὴν τῶν εἰσηγήσεων ἐγένοντο καθημερινῶς, πρωτὶ καὶ ἑσπέρας, ἐναλλάξ Ἀκολουθίαι εἰς τὸ Παρεκκλήσιον τῆς Ἀκαδημίας, κατὰ τὰς ὁποίας, εἰς συντόμους ὁμιλίας, ἐθίγετο καὶ πάλιν τὸ θέμα τῆς Θείας Ἐδχαριστίας.

Παρατηρήσεις καὶ προτάσεις.

α) Γενικῆ ἦτο ἡ ἐντύπωσις ὅτι ἡ τετάρτη αὕτη Θεολογικῆ Συνάντησις μεταξὺ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ Ἐδαγγελικῆς Ἐκκλησίας ἦτο, ἐν σχέσει μετὰς προηγουμένας, ἀρτιωτέρα καὶ ἐσημείωσε πρό-
οδον.

β) Ἀπὸ τῆς Λουθηρανικῆς πλευρᾶς μάλιστα ἐγένετο ἡ πρότασις ὅπως διατυπωθοῦν καὶ θέσεις ἐπὶ τῶν σημείων ἐπὶ τῶν ὁποίων προσεγγίζομεν, ἀλλ' ἡμεῖς ἠρηθήμεν τοῦτο διὰ τὴν παρούσαν τοῦλάχιστον συνάντησιν. Προσωπικῶς ὁμῶς κρίνομεν ὅτι, τοῦτο εἶναι χρήσιμον καὶ ζητοῦμεν ἐπ' αὐτοῦ τὴν γνώμην τῆς Μητροῦς Ἐκκλησίας, τοῦλάχιστον διὰ τὰς προσεχέεις συναντήσεις.

γ) Ὅσον ἀφορᾷ τὴν μέθοδον ἐργασίας παρετηρήθη, ὅτι διὰ τὰς ἐπομένας συναντήσεις τὰ ὑπὸ συζήτησιν θέματα πρέπει νὰ εἶναι καθωρισμένα μετὰ μεγαλυτέραν σαφήνειαν, ν' ἀνταλλάσσονται τὰ κείμενα αὐτῶν ἐνωρίτερον καὶ νὰ ἔχωμεν ὀλιγωτέρας εἰσηγήσεις καὶ περισσότερον χρόνον διὰ συζητήσεις καὶ συμπεράσματα.

δ) Κατὰ τὰς συζητήσεις ὁ Καθηγητὴς κ. Ἀναγνωστόπουλος διορθῶν τὸν κ. W. Schneemelcher εἶπεν ὅτι, δὲν πρέπει νὰ χρησιμοποιοῦμεν τὸν ὄρον Διάλογος καὶ ἐξήγησε τοὺς λόγους, τοῦτο ὁμῶς φαίνεται ὅτι δὲν ἤρρεσεν εἰς τοὺς Ἐδαγγελικοὺς.

ε) Διὰ τὸν χρόνον καὶ τὸν τόπον τῆς προσεχοῦς συναντήσεως τῶν ἀντιπροσωπειῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ ἡμῶν Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἐδαγγελικῆς Ἐκκλησίας τῆς Γερμανίας, δὲν συνεζητήσαμεν, γνωστοῦ ὄντος, ὅτι τοῦτο γίνεται κατὰ διετίαν καὶ ὀργανοῦται ἐναλλάξ ὑπὸ τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης Ἐκκλησίας. Ἡ προσεχὴς ἄρα συνάντησις πρέπει νὰ ὀργανωθῆ μερίμνη ἡμῶν.

Ὡς θέματα διὰ τὴν ἐπομένην συνάντησιν προε-
τάθησαν τὰ ἀκόλουθα:

α) Θεία Ἐδχαριστία καὶ Ἱερωσύνη.

β) Δικαίωσις, Χάρις καὶ Θέωσις.

γ) Τὰ Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν ζωὴν τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου.

Τὰ πρακτικὰ τῶν συζητήσεων ἐκροτήθησαν εἰς μαγνητοταινίαν, τὴν ὁποίαν θὰ ἐπεξεργασθοῦν ἀπὸ κοινοῦ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἐδαγγελικῆς καὶ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας καὶ θ' ἀποσταλοῦν ἐν καιρῷ.

(Συνεχίζεται.)

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΚΑΛΑΪΤΖΗΣ

Πατριαρχικὸς Διάκονος

11. Ἀριθμ. Πρωτ. 176 καὶ ἡμερομ. 16ης Μαρτίου 1976.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Γενική Συνέλευσις

τῶν Ἐνοριακῶν Φιλοπτώχων Ταμείων
τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Κατὰ τὴν πρόσφατον Γενικὴν Συνέλευσιν τῶν Ἐνοριακῶν Φιλοπτώχων Ταμείων τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, μετὰ τὴν ὁμιλίαν τοῦ Καθηγητοῦ Ἐδαγγέλου Θεοδώρου με θέμα «Διακονία ἀγάπης» καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἀπολογισμῶν τοῦ ἀπορῦθως πραγματοποιουμένου πολυπύχου καὶ πολυδιαστάτου λαμπροῦ προνοιακοῦ ἔργου, ὅπερ εἶναι συνητημένον πρὸς τὴν ἐπὶ τοῦ πρωτοπρεσβυτέρου πατρὸς Κωνσταντίνου Ἀνδρουλάκη διευθυνομένην Ὑπηρεσίαν τῆς Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης, ὁ προεδρεύσας τῆς Συνελεύσεως Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ, πρὸ τῆς λήξεως τῶν ἐργασιῶν ταύτης, ἐν συντόμῳ ὁμιλίᾳ του, ἐκτιδὼς τῶν ἄλλων, ὑπέδειξε τὴν κατεύθυνσιν, πρὸς τὴν ὅποιαν πρέπει νὰ δραστηριοποιηθῶν τὰ Ἐνοριακὰ Φιλόπτωχα Ταμεία.

Συμφώνως πρὸς τὰ ὑποδειχθέντα ὑπὸ τοῦ Μακαριώτατου, πρέπει τὰ Ἐνοριακὰ Κέντρα Ἀγάπης ἀπ' ἐνὸς μὲ τὴν ὁργάνωσιν ἐιδικῶν μηχανισμῶν ἐξακριβώσεως καὶ ἀπομονώσων τὰς δωσῶσας καὶ κραζούσας περιπτώσεις τῆς δυστυχίας καὶ τῆς πενίας καὶ ἀπ' ἑτέρου νὰ καθιστοῦν ταύτας γνωστὰς εἰς τοὺς εὐπορωτέρους καὶ πλεόν εὐτυχοῦντας καὶ νὰ κινητοποιοῦν αὐτούς, ἵνα ἔρχονται ἀρωγοὶ πρὸς τοὺς — σχετικῶς ὀλίγους — πάσχοντας. Τοιοῦτοτρόπως αἱ ἐνορίαι θὰ δύνανται νὰ ἀντιμετωπίζων πολλὰς περιπτώσεις κοινωνικῆς δυστυχίας.

Ἡ ὑπόδειξις αὕτη τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία ἀσφαλῶς εἶναι χρησίμη καὶ διὰ τὸ προνοιακὸν ἔργον πασῶν τῶν Ἱ. Μητροπόλεων, ὑπενθυμίζει τοὺς λόγους Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου: «Εἰ δέκα ἄνδρες μόνον (ἐκ τῶν εὐπόρων) οὕτως ἠθέλησαν ἀγαθίσκειν, οὐδεὶς ἂν ἦν πένης».

Θαυμασία καὶ εὐτυχῆς πρωτοβουλία.

Ὁρθῶς ὁ Τύπος ἐξήρσε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ἐξαιρητὴ τὸ γεγονός, ὅτι ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἐορτασμῶν ἴσους τῆς συμπληρώσεως 2300 ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Θεσσαλονίκης, ὅσον καὶ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς πόλεως, τῆς μνήμης τοῦ ἁγίου Δημητρίου καὶ τῆς ἐπετείου τῆς 28ης Ὀκτωβρίου, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμων εἶχε τὴν πρωτοβουλίαν νὰ ζητήσῃ ἐκ τῆς Ἱ. Κοινότητος τοῦ ἁγίου Ὁρους τὴν εἰς τὴν Συμπρωτεύουσαν μεταφορὰν τῆς ἐν

τῷ Ἱ. Ναῷ τοῦ Πρωτάτου τοῦ Ἀγ. Ὁρους φυλασσομένης Εἰκόνας τῆς Θεοτόκου («Ἀξιὸν Ἔστι»). Ἡ σεπιτὴ αὕτη Εἰκὼν, συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ Πρωτοεπιστάτου καὶ τῶν μελῶν τῆς Ἱ. Κοινότητος τοῦ ἁγ. Ὁρους, ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου τῆς Ἀθωνιάδος Θεοφ. Ἐπισκόπου Ροδοσιόλου κ. Χρυσοστόμου καὶ ἄλλων Ἀγιορειτῶν, μετεφέρθη δι' ἀντιπροσπικτικῶν καὶ ἔτχεν ἐν Θεσσαλονίκῃ πρωτοφανοῦς ὑποδοχῆς μετὰ τιμῶν Ἀρχηγοῦ Κράτους παρισταμένων πλήθους Ἀρχιερέων, τῶν Ἀρχῶν καὶ ἑκατοντάδων χιλιάδων λαοῦ.

Ἡ θαυμασία καὶ εὐτυχῆς πρωτοβουλία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου ἔδωκεν ἀφορμὴν ἀπ' ἐνὸς εἰς τὸ νὰ συνειδητοποιηθῶν καὶ ἀναζωπυρηθῶν οἱ στενότατοι πνευματικοὶ δεσμοί, οἱ ὅποιοι συνδέουν τὴν Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν τῆς Θεσσαλονίκης μετὰ τοῦ Ἀγίου Ὁρους, καὶ ἀπ' ἑτέρου εἰς τὸ νὰ ἀναβλύσουν τὰ νάματα τῆς πηγαιῆς εὐσεβείας τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ. Ἐν κυριολεξίᾳ ἑκατομμύρια Ἑλλήνων ὑπέστησαν θυσίας εἴτε διὰ τὸ προσέλθουν ἐξ ὅλης τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν ὑποδοχὴν τῆς Ἱ. Εἰκόνας, εἴτε διὰ τὸ προσκυνήσουν καὶ ἀσπασθῶν ταύτην, εἴτε διὰ τὸ μετὰσχον θαυμασίαν λιτανειῶν, ἀγρυπνιῶν καὶ λυτρωτικῶν συνάξεων, εἰς τὰς ὁποίας Προεξάρχων ἦτο ὁ ἀναζωπυρήσας τὴν λειτουργικὴν παράδοσιν τῆς Συμπρωτεύουσης Ἅγιος Θεσσαλονίκης.

Ἐκεῖνο, τὸ ὅποῖον ἐνεποίησε ἰδιαίτερον ἐντύπωσιν καὶ εἶναι ἄξιον νὰ ἐξαρθῇ ἰδιαίτερος, εἶναι τὸ γεγονός ὅτι ἐν μέσω τῶν ὑποδεχθέντων καὶ προσκυνησάντων τὴν Ἱ. Εἰκόνα («Ἀξιὸν Ἔστι»), πολλὰ ἑκατοντάδες χιλιάδων ἦσαν νέοι, ἐκδηλοῦντες τὴν πρὸς αὐτὴν θαθεῖαν ἐδλάθειάν των. Πρόκειται τῷ ὄντι περὶ εὐχαρίστου καὶ ἐλπιδοφόρου διαπιστώσεως, ἡ ὁποία δεικνύει ὅτι κατόπιν καταλλήλου πυροδοτήσεως εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ ἀνάφλεξις τῆς πηγαιῆς εὐσεβείας τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ καὶ τῆς ἐμφύτου ροπῆς τῶν νέων πρὸς τὴν σφαίραν τοῦ ὄντως Ὀντος καὶ τῶν ἀνωτέρων πνευματικῶν ἀξιών.

Ἐκδηλώσεις πρὸς τιμὴν τοῦ

Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς.

Αἱ τιμαί, αἱ ὁποῖαι προσφάτως ἐπεδαριεεύθησαν εἰς τὸν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπον Ἀμερικῆς κ. Ἰάκωβον ἴσους ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ὅσον καὶ ὑπὸ τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ Ἰδρυματός Πατερικῶν Μελετῶν, ἀποτελοῦν συνέχειαν πολλῶν λαμπρῶν ἐκδηλώσεων, γινομένων συνεχῶς ἐν Ἀμερικῇ πρὸς τιμὴν τοῦ διακεκοιμένου Ὁρθοδόξου Ἑλληνοῦ Ἱεράρχου, ὅστις εἶναι ὁ μέγας πνευματικὸς Ἡγέτης τῶν Ὁρθοδόξων Ἑλλήνων τῆς Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς. Ἐκ

τῶν ἐν Ἀμερικῇ ἐκδηλώσεων ἔστω ὡς δεῖγμα καὶ τὸ τιμητικὸν Δεῖπνον, ὅπερ ὠργανώθη προσφάτως ἐν Βοστώνῃ ὑπὸ τῆς Ὁμογενείας τῆς Ἀμερικῆς ἐξ ἀφορμῆς τῶν Ὀνομασθητῶν τοῦ Σεβασμιωτάτου.

Πᾶσαι αἱ γενόμεναι εἰς τὸν Ἅγιον Ἀμερικῆς τιμητικαὶ διακρίσεις (ἀναρίθμητα πανεπιστημιακὰ διπλώματα ἐπιτίμιον διδάκτορος, χρυσᾶ μετάλλια, τιμητικαὶ περιγραφαὶ κ.τ.λ.) ὑπογραμμίζον ὅ,τι κατ' ἐπανάληψιν ἔχουν ἐξάρει περὶ τῆς προσωπικότητος αὐτοῦ πολλαὶ σελίδες τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» καὶ ὅ,τι προέβαλεν ὁ αἰδεσ. π. Γεώργιος Πούλος εἰς τὸ πλουσιώτατον εἰκονογραφημένον βιβλίον του «Πνοὴ Θεοῦ», ὅπερ παρουσιάζει πινῆς τῆς ζωῆς καὶ σταδιοδρομίας τοῦ χαρισματικοῦ Ἱεράρχου. Ἡ ἑλληνικὴ μετάφρασις τοῦ βιβλίου τούτου, γενομένη ὑπὸ τοῦ διακεκριμένου Διευθυντοῦ τοῦ «Ὁρθοδόξου Παρατηρητοῦ» κ. Π. Γαζουλέα καὶ ἐκδοθεῖσα πρὸ τινῶν ἐβδομάδων ὑπὸ τῆς «Ἑλληνικῆς Ἐυρωεκδοτικῆς», ἐπεδόθη εἰς τὸν Σεβασμιώτατον εἰς εἰδικὴν τελετῇ, γενομένην ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν, ὁργανωθείσαν ἐν τοῖς χρονικοῖς πλαισίοις τῶν ἐν Ἑλλάδι μνημονευθεισῶν τιμητικῶν ἐκδηλώσεων.

Ἐνδεχόμεθα ὀλοφύχως, ὅπως ὁ φλογερὸς Ἱεράρχης συνεχίσῃ ἐπὶ πολλὰ ἔτη τὴν ἀνακαινιστικὴν δρᾶσίν του πρὸς δόξαν τῆς Ὁρθοδοξίας, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ἐπὶ τῇ τεσσαρακονταετηρίδι.

Ὁφείλονται συγχαρητήρια καὶ εὐχαριστίαι εἰς τὴν ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἱεροσού κ. Νικοδήμου Διοργανωτικὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ἐν Μυτιλήνῃ ἑορτασμοῦ τῆς συμπληρώσεως τεσσαρακονταετοῦς ὅλης ἀρχιερατικῆς διακονίας τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μυτιλήνης κ. Ἰακώβου. Κατὰ τὸν ἑορτασμὸν τούτου, τοῦ ὁποῦ Χρονικὸν δημοσιεύεται ἐν ἄλλῃ σελίδι τοῦ παρόντος τεύχους τῆς «Ἐκκλησίας», παρίστατο πλήθος Ἀρχιερέων, ἐν οἷς καὶ ὁ προσεξάρχων τοῦ ἱστορικοῦ τούτου ἑορτασμοῦ, ἐκπρόσωπος τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχίου κ. Δημητρίου τοῦ Α', Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Γέρον Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς κ. Ἰακώβος.

Ὁ ὅλος ἑορτασμός, περιλαβὼν πολλὰς ἐκδηλώσεις, ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὸ νὰ ἐξαρθῇ ἡ προσωπικότης τοῦ Ἁγίου Μυτιλήνης, ὅστις διεκρίθη διὰ τὴν θανμασίαν καὶ πεφωτισμένην ποιμαντικὴν, κοινωνικὴν, πολιτιστικὴν, συγγραφικὴν καὶ καθ' ὅλον ἀνακαινιστικὴν δρᾶσίν του. Ὡς εἰπόντες ὁ Ἅγιος Ἀμερικῆς πρόκειται περὶ «ἐνὸς ἐκ τῶν πλέον τιμημένων Ἱεραρχῶν, πὺν ἐγγνώρισεν ἡ ἐποχὴ μας», διακριθέντος διὰ «πεντηκονταπενταετη φωτεινῇ ἐν λόγοις καὶ ἔργοις ἱερατικῇ καὶ ἀρχιερατικῇ δραστηριότητι, τῆς ὁποίας τὰ τεσσαράκοντα ἔτη ὑπῆρξαν ἕνας πολύμοχος, ἀλλὰ καλλίνικος ἀγὼν, ὅπως θὰ ἠδύνατο νὰ χαρακτηρισθῇ ἡ ἀγωνιστικὴ ἀρχιερατεία καὶ μαχη-

τικὴ διακονία εἰς τὰς δύο ἀκριτικὰς ἐπάλξεις: τὴν τοῦ Σισανίου καὶ Σιατίτης καὶ τὴν τῆς Λέσβου ἢ Μυτιλήνης». Ὡς δὲ χαρακτηριστικῶς προσέθεσεν ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Ἰακώβος, ὁ Πάνσεπιος Οἰκουμενικὸς Θρόνος «περὶ πολλοῦ ἔχει ἱεράρχας τοῦ ἡθους καὶ τοῦ σθένους καὶ τοῦ πνεύματος τῆς αὐτοῦ Σεβασμιώτητος τοῦ Ἰακώβου Κλεομβρότου, ὁ ὁποῖος ἐστὶν ἀπάντοτε ἀγωνιῶν καὶ ἀγωνιζόμενος διὰ τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν σιάντην τῶν ἐμπεπιστευμένων αὐτῷ Χριστιανῶν, ὡς καὶ διὰ τὴν θεωράσιόν των διὰ μιᾶς πίστεως ἀκαταγωνίστου, τοῦ τύπου τῆς πίστεως, πὺν ἱκανώνει τοὺς πιστοὺς νὰ καταγωνίζονται ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας ἀλλοτριὰς καὶ νὰ ἐργάζονται ἔργα δικαιοσύνης καὶ εὐποιίας χωρὶς νὰ ἐκκακοῦν» (Β' Κορ. δ', 1).

Θεοφιλῆς ἐπισκοπικὴ ζωὴ.

Ἐν συνεχείᾳ πρέπει νὰ ἐπισημάνωμεν καὶ ὅ,τι περὶ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μυτιλήνης κ. Ἰακώβου εἰπόντες ἐν τῇ δημοσιευομένῃ εἰς ἄλλην σελίδα τοῦ παρόντος τεύχους σχετικῇ ὁμιλίᾳ του ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μεγάρων καὶ Σαλαμίνας κ. Βαρθολομαῖος. Οὗτος, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Ὁ ἐπίσκοπος ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ δὲν εἶναι μόνον ὁ προκαθήμενος τῆς ἀγάπης, ἀλλ' ἐν ταυτῷ καὶ ὁ προκαθήμενος τῆς κακοπαθείας καὶ τῆς θυσίας... Τῆς θεοφιλοῦς ταύτης ἐπισκοπικῆς ζωῆς καὶ διακονίας συνεχιστῆς ἔχει ἀναδειχθῆ, χάριτι Θεοῦ, καὶ ὁ ἄγγελος τῆς ἐν Μυτιλήνῃ Ἐκκλησίας, ὁ πολὺς Μητροπολίτης Ἰακώβος..., ὑπὲρ οὗ γηθοσύνης προσηφεται ἡ θεία αὐτῆ εὐχαριστία... Ἀδυνατῶ νὰ μὴ καταθέσω σήμερον ἐνώπιον τῆς ἀγάπης Σας τὴν προσωπικὴν μου μαρτυρίαν, περὶ τῶν συναισθημάτων θανμασμοῦ... ἐκ τῆς συνέσεως, τῆς μεθοδικότητος, τῆς πραότητος, τῆς ἐπισιτήμης ἀληθῶς, μεθ' ὧν ἡσκει τὴν Ἐκκλησιαστικὴν διοίκησιν καὶ τὴν ποδηγέτησιν τῶν πιστῶν πρὸς τὴν ἐν Κυρίῳ σωτηρίαν. Ἦτο ὄντως «πολυειδῆς τὴν κυβέρνησιν» σοφῶς τὸν λόγον, σοφώτερος τὴν διάνοιαν...» (Γρηγόριος Θεολόγος).

Ὅθεν, κατὰ τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Μεγάρων, πρέπει νὰ εὐχόμεθα, «ἵνα ἡ τοιαύτη θεοφιλῆς τῶν ἀγίας διωτῆς ἐπισκόπων παράδοσις συνεχίζεται ἀδιαλείπτως ἐν τῇ ἀγίᾳ Ὁρθοδόξῳ ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ».

Ἡ «Ἐκκλησία» εὐχεται, ὅπως τὸ ἰδεῶδες τοῦτο πραγματώσων καὶ οἱ τρεῖς προσφάτως ἐκλεγέντες ὑπὸ τῆς Σεπτιῆς Ἱεραρχίας καὶ ἤδη χειροτονηθέντες νέοι ἐκλεκτοὶ Μητροπολίται τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Μήνυμα καὶ ψήφισμα

ὑπὲρ τῶν Βορειοηπειρωτῶν.

Κατὰ τὴν διάρκειαν εἰδικῆς ἐκδηλώσεως ὑπὲρ τῶν δεινοπαθόντων Βορειοηπειρωτῶν Ἑλλήνων, ὁργανωθείσης ὑπὸ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μεγάρων καὶ Σαλαμίνας, ὁ Ἱ. Κληρὸς καὶ ὁ Λαὸς ταύτης ἐνέκρι-

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Διορισμός μελών των Συνοδικών
Ἐπιτροπών.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 19ης Νοεμβρίου 1985 ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προέβη εἰς τὴν συγκρότησιν τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, ὡς κάτωθι:

1. Σ. Ε. ἐπὶ τῆς Ἀρχιγραμματείας:
Α' Τακτικά: 1. Σεβ. Μεσηνίας. 2. Σεβ. Μαντινείας, Β' Ἀναπληρωματικά: 1. Σεβ. Φθιώτιδος, 2. Σεβ. Σύρου. 3. Σεβ. Ἐλασσώνος.

2. Σ. Ε. ἐπὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς τέχνης καὶ μουσικῆς: 1. Σεβ. Μεσογαίας. 2. Σεβ. Καρπενησίου. 3. Σεβ. Χίου. 4. Τὸ Συνοδικὸν μέλος. 5. Γεώργιος Ἀντουράκης. 6. Π. Β. Πάσχος. 7. Γρηγόριος Στάθης. Β' Ἀναπληρωματικά: 1. Σεβ. Γυθείου. 2. Σεβ. Θεσσαλιώτιδος. 3. Σεβ. Βερροίας. 4. Σίμων Καρῶς. 5. Ἐμμ. Χατζημάρκος. 6. Σπυρίδιον Περιστέρης.

3. Σ. Ε. ἐπὶ τῆς Θείας Λατρείας καὶ Ποιμαντικοῦ ἔργου: 1. Σεβ. Νεαπόλεως. 2. Σεβ. Ν. Κρήνης. 3. Σεβ. Κερκύρας. 4. Τὸ Συνοδικὸν μέλος. 5. Ἰω. Κορνάρης. 6. Ἦλ. Βουλγαράκης. 7. Ἀλεξ. Σταυρόπουλος. Β' Ἀναπληρωματικά: 1. Σεβ. Καισαριανῆς. 2. Σεβ. Σάμου. 3. Σεβ. Κεφαλληνίας. 4. Ἰω. Φουντούλης. 5. Ἐμμ. Κωνσταντινίδης. 6. Γεώργιος Πατρῶνος.

4. Σ. Ε. ἐπὶ τῶν Νομοκανονικῶν:
Α' Τακτικά: 1. Σεβ. Πατρῶν. 2. Σεβ. Φιλίππων. 3. Σεβ. Μεγάρων. 4. Τὸ Συνοδικὸν μέλος. 5. Νικ. Μητσόπουλος. 6. Παναγ. Μπούμης. 7. Παναγ. Χρηστιάκης. Β' Ἀναπληρωματικά: 1. Σεβ. Πειραιῶς. 2. Σεβ. Διδυμοτείχου. 3. Σεβ. Ἡλείας. 4. Κων. Σκουτέρης. 5. Μάρκος Ὀρφανός. 6. Ἐμμ. Κωνσταντινίδης.

5. Σ. Ε. ἐπὶ τοῦ μοναχικοῦ θείου:
Α' Τακτικά: 1. Σεβ. Αἰτωλοακαρνανίας. 2. Σεβ. Πει-

ραιῶς. 3. Σεβ. Τρίκκης. 4. Τὸ Συνοδικὸν μέλος. 5. Ἠλίας Μουτσούλας. 6. Στυλ. Παπαδόπουλος. 7. Κ. Μουρατίδης. Β' Ἀναπληρωματικά: 1. Σεβ. Φωκίδος. 2. Σεβ. Θεσσαλονίκης. 3. Σεβ. Λαγκαδά. 4. Χρ. Ἀργυράκοπουλος. 5. Δ. Γόνης. 6. Νικόλαος Χαρίσης.

6. Σ. Ε. ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς τῆς νεότητος καὶ κατηχητικῶν σχολείων:
Α' Τακτικά: 1. Σεβ. Ἀλεξανδρουπόλεως. 2. Σεβ. Σπάρτης. 3. Σεβ. Ναυπάκτου. 4. Τὸ Συνοδικὸν μέλος. 5. Γεώργιος Γρατσέας. 6. Στυλιανὸς Ράμφος. 7. Μιχ. Μακράκης. Β' Ἀναπληρωματικά: 1. Σεβ. Κιλκισίου. 2. Σεβ. Θήρας. 3. Σεβ. Μηθύμνης. 4. Κίμων Παπαχριστόπουλος. 5. Ἰω. Κιτσαράς. 6. Κων. Γρηγοριάδης.

7. Σ. Ε. ἐπὶ τῶν Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων:
Α' Τακτικά: 1. Σεβ. Κορινθίου. 2. Σεβ. Δημητριάδος. 3. Σεβ. Νικοπόλεως. 4. Τὸ Συνοδικὸν μέλος. 5. Βλ. Φειδᾶς. 6. Ἰω. Καρμίρης. 7. Κων. Σκουτέρης. Β' Ἀναπληρωματικά: 1. Σεβ. Χίου. 2. Σεβ. Ζακύνθου. 3. Σεβ. Κερκύρας. 4. Ἰω. Καλογήρου. 5. Θεόδ. Ζήσης. 6. Χρ. Βούλαρης. 7. Ἀριστ. Πανώτης.

8. Σ. Ε. ἐπὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδύσεως:
Α' Τακτικά: 1. Σεβ. Θηβῶν. 2. Σεβ. Κεφαλληνίας. 3. Σεβ. Ἐδέσσης. 4. Τὸ Συνοδικὸν μέλος. 5. Εὐ. Θεοδώρου. 6. Ἀνδ. Φυτράκης. 7. Μάρκος Σιώτης. Β' Ἀναπληρωματικά: 1. Σεβ. Ἱερισσοῦ. 2. Σεβ. Ἡλείας. 3. Σεβ. Ἐλευθερουπόλεως. 4. Ἀρχιμ. Κων. Παπαδάκης. 5. Δημ. Ράπανος. 6. Γεώργιος Λεβεντίδης.

9. Σ. Ε. ἐπὶ τοῦ Τύπου, Διαφωτίσεως καὶ Δημοσίῳν Σχέσεων:
Α' Τακτικά: 1. Σεβ. Ν. Σμύρνης. 2. Σεβ. Ζακύνθου. 3. Σεβ. Σερρών. 4. Τὸ Συνοδικὸν μέλος. 5. Ἰωάννης Χατζηφώτης. 6. Γεώργιος Πρίντζιπας. 7. Ἀθανάσιος Παπαθεοδώροπουλος. Β' Ἀναπληρωματικά: 1. Σεβ. Καρυστίας. 2. Σεβ. Καισαριανῆς. 3. Δημ. Κακαβελάκης. 4. Δημ. Φερούσης. 5. Εὐάγγελος Λέκκος.

10. Σ. Ε. ἐπὶ τῶν αἰρέσεων:
Α' Τακτικά: 1. Σεβ. Ὑδρας. 2. Σεβ. Σισανίου. 3. Πρεσβ. Ἀ. Ἀ-

ναν ψήφισμα, διὰ τοῦ ὁποῖου ζητεῖται ἡ ἄμεσος ἐφαρμογὴ καὶ ἐν Ἀλβανίᾳ τῶν ὅρων τῆς Διακηρύξεως τοῦ Ὄργανισμοῦ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν «γιά τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα, τὴν ἐλεύθερον ἐπαφὴ τῶν Βορειοηπειρωτῶν Ἑλλήνων μὲ τοὺς συγγενεῖς τους στὴν Ἑλλάδα καὶ ἀντίστροφα, τὸν σεβασμὸ πρὸς τὶς θρησκευτικὰς παραδόσεις τῶν Ὀρθοδόξων ἀδελφῶν μας, ποὺ ζοῦν στὴν Ἀλβανία, καὶ τὴν ἀποφυλάκιση τῶν κρατουμένων γιὰ λόγους θρησκευτικῶς».

Χαρακτηριστικὸν ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι καὶ τὸ περιεχόμενον τοῦ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐκδηλώσεως ἀναγνωσθέντος σχετικοῦ μηνύματος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ ὡς Προέδρου τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Βορειοηπειρωτικοῦ Ἀγῶνος.

Οὕτως, ἐκπὸς τῶν ἄλλων, ὁ Μακαριώτατος ἐτό-

νισεν, ὅτι «εἶναι ἀδιανόητον φθίνοντος τοῦ 20οῦ αἰῶνος κάτοικοι τῆς εὐρωπαϊκῆς ἡπείρου νὰ διαβιοῦν ὑφ' ἂς οἱ Βορειοηπειρωτῶν Ἕλληνες διάγουν συνθήκας ἐμποδιζόμενοι εἰς τὴν ἀσκῆσιν τῶν στοιχειωδῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν καθηκόντων. Ὅταν ἡ Σοβιετικὴ Ἐνωση πρὸ ὀλίγων μηνῶν παρεχώρησε μεγίστην ἱερὰν Μοῆν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον Μόσχας διὰ νὰ διαμορφωθῇ εἰς διοικητικὸν κέντρον τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, ὁ καιατρεγμὸς τῶν Ὀρθοδόξων Ἑλλήνων ὑπὸ τοῦ ἀλβανικοῦ καθεστώτος εἶναι ἀπαράδεκτος».

Ἄς ἐλλίσωμεν ὅτι κατὰ τὰς διαπραγματεύσεις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως μετὰ τοῦ ἀλβανικοῦ κράτους περὶ τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν σχέσεων τῶν δύο χωρῶν θὰ ληφθοῦν σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν τὰ εἰς βάρος τῆς Ἀλβανίας συνεχῶς καταγγελλόμενα.

λεβιζόπουλος. 4. Τὸ Συνοδικὸν μέλος. 5. Π. Κυριακόπουλος. 6. Κων. Θεοδωρόπουλος. 7. Ἄντων. Παπαντωνίου. Β' Ἀναπληρωματικά: 1. Σεβ. Δρυϊνουπόλεως. 2. Σεβ. Καρυστίας. 3. Ἄρχιμ. Ἀθ. Σφουγγατάκης. 4. Νικ. Κορακιανίτης. 5. Μιχ. Μακράκης. 6. Ἰω. Δρούλιας.

11. Σ. Ε. ἐπὶ τῆς εὐποιίας καὶ Κοινωνικῆς Προνοίας: Α' Τακτικά: 1. Σεβ. Νικαίας. 2. Σεβ. Γυθείου. 3. Σεβ. Μαρωνας. 4. Τὸ Συνοδικὸν μέλος. 5. Νικόλαος Φράγκος. 6. Κωνσταντῖνος Πούλιος. 7. Ἄντων. Παπαντωνίου. Β' Ἀναπληρωματικά: 1. Σεβ. Θεσσαλιώτιδος. 2. Σεβ. Γρεβενῶν. 3. Σεβ. Κυθήρων. 4. Κυριάκος Κουτρομπής. 5. Κωνσταντῖνος Φιλιππίδης.

12. Σ. Ε. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν: Α' Τακτικά: 1. Σεβ. Καισαριανῆς. 2. Σεβ. Λαρίσης. 3. Σεβ. Ζακύνθου. 4. Τὸ Συνοδικὸν μέλος. 5. Ἰάσων Χατζηδίνης. 6. Ν. Ἀθανασάκος. Β' Ἀναπληρωματικά: 1. Σεβ. Μαντινείας. 2. Σεβ. Κιλκισίου. 3. Σεβ. Σπάρτης. 4. Γεώρ. Σκουρογιάννης. 5. Ἀνδρέας Κούρτης. 6. Χαρ. Σεπεντζής.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἄριθμ. } Πρωτ. 3202
 Διεκπ. 1699

Ἀθήνησι τῇ 10-10-1985

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2413

Π ρ ὶ σ

Τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας
 τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΘΕΜΑ: Περιφορὰ Δίσκου δι' ἐνίσχυσιν Ἐκκλησιῶν
 Σερβίας καὶ Πολωνίας.

Σεβασμιώτατοι Ἄγιοι Ἀδελφοί,

Ἐπειδὴ πολλάκις κατὰ τὸν τελευταῖον καιρὸν τῆ περι ἡμᾶς Ἱερᾷ Συνόδῳ ὑπεβλήθησαν αἰτήματα δι' οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν πρὸς κάλυψιν συγκεκριμένων ὑλικῶν ἀναγκῶν τῶν ἀγιοτάτων ὁμοδόξων ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν Σερβίας καὶ Πολωνίας, ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὴν Συνεδριᾶν Αὐτῆς τῆς 6.9.1985, ἐμελέτησε τὸ θέμα καὶ ἀπεφάσισεν ἵνα ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν συνδράμη εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν ὡς ἄνω ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν, διὰ τῆς περιαγωγῆς σχετικοῦ δίσκου. Αἱ ἀνάγκαι δὲ τῶν Ἐκκλησιῶν τούτων, ὡς ἐξετέθησαν εἰς τὴν Ἱεράν Σύνοδον, ἔχουσιν οὕτως:

α) Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Σερβίας αἰτεῖται, διὰ τοῦ Κοσμητοροῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Βελιγραδίου, ἐνίσχυσιν τινα πρὸς ἀρτίωσιν τοῦ ἔργου ἀνοικοδομησῆς νέου κτιρίου τῆς Σχολῆς.

β) Ἀγιογράφους τοῦ ἐν Χαϊνούφκα - Πολωνίας ἀνοικοδομηθέντος Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίας Τριάδος διὰ τῆς πατρῶας Βυζαντινῆς ἀγιογραφίας, προσκαλουμένων πρὸς τοῦτο, Ἄγιογράφων ἐξ Ἁγίου Ὁρους, συγκαταθέσει τοῦ Σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Ἄγαπητοὶ ἀδελφοί εἶναι ἐξόχως συγκινητικὸν καὶ παρήγορον, ὅτι οἱ ὁμόδοξοι ἀδελφοί ἡμῶν ἀγωνίζονται δι' ἔργα ἄξια θαυμασμοῦ καὶ ἐπαινοῦ, ὡς τὰ ἐν τοῖς πρόσθεν διαληφθέντα.

Κατὰ ταῦτα, ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὴν εἰρημένην Αὐτῆς Συνεδριᾶν, ἀπεφάσισεν τὴν περιαγωγὴν δίσκου, πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν Σερβίας καὶ Πολωνίας, μετὰ τὴν πρότασιν ὅπως ὁ ἐν λόγῳ δίσκος περιαχθῆ τὴν ἡμέραν τῆς ἐορτῆς τῶν Χριστοῦ γεννῶν ἢ Θεοφανείων ἢ ἐν ἑτέρᾳ ἐορτῇ κατὰ τὴν ποιμαντορικὴν ὑμῶν, ὡς οἰκείου ἱεράρχου, διακρίσιν.

† Ὁ Ἀθηνῶν κ. Σεραφεῖμ, Πρόεδρος

† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως κ. Θεόφιλος

† Ὁ Νέας Σμύρνης κ. Χρυσόστομος

† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ. Γεώργιος

† Ὁ Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Ἀγαθόνικος

† Ὁ Μεγάρων καὶ Σαλαμίνος κ. Βαρθολομαῖος

† Ὁ Δημητριάδος κ. Χριστόδουλος

† Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Παντελεῖμω

† Ὁ Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου κ. Τίτος

† Ὁ Γρεβενῶν κ. Σέργιος

† Ὁ Χίου, Ψαρρῶν καὶ Οἰνουσσῶν κ. Διονύσιος

† Ὁ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Μελέτιος

† Ὁ Ἱερισσοῦ, Ἄγ. Ὁρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Νικόδημος

Ὁ Ἀρχιεπιγραμματεὺς

Ἄρχιμ. Ἰάκωθος Παπαθανασίου - Γκίνης

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Σεραφεῖμ:

— Π ρ ο ῆ δ ρ ε υ σ ε — στὶς συνεδριάσεις τῆς Δ. Ἱ. Συνόδου (1 - 4/11) καὶ τῆς ἑκτακτῆς Συνόδου τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας, ἡ ὁποία ἐξέλεξε τοὺς νέους Μητροπολίτες Καστορίας, Ἀργολίδος καὶ Κίτρους (18-20/11), καθὼς καὶ στὸ Συμβούλιο τοῦ Κασιματείου Κληροδοτήματος (11/11).

— Χ ο ρ ο σ τ ᾶ τ η σ ε — στὰ Ἀρχιερατικά Συλλεῖτουργα κατὰ τὶς χειροτονίες τῶν νεοεκλεγέντων Μητροπολιτῶν Καστορίας κ. Γρηγορίου (21/11, Ἱ. Ν. Ἄγ. Τριάδος Πειραιῶς), Ἀργολίδος κ. Ἰακώθου καὶ Κίτρους κ. Ἀγαθόνικου (23 καὶ 24/11, ἀντίστοιχα, στὸ Μητροπολιτικὸ Νεὸ Ἀθηνῶν).

— Δ ἔ γ θ η κ ε — τὸν διευθυντὴ ἰδιωτικοῦ ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ τῆς Ν. Ὑόρκης κ. Χάρη Παππά, μετὰ τὸν ὁποῖο συζήτησε τὴ δυνατότητα ραδιοφωνικῆς συνδέσεως τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ μετὰ τὴ Ν. Ὑόρκη (31/10), τὸν Γραμματέα Διεκκλησιαστικῆς Βοηθείας τοῦ Π.Σ.Ε. κ. U. GJERDING καὶ τὴν κ. RITA RAHMAN, μέλος τῆς Ἐπιτοπῆς Προγραμμάτων τοῦ Π.Σ.Ε. (11/11), τὸν κ. Νομάρχη Πειραιῶς, τὸν κ. Δήμαρχο Π. Φαλήρου, τὸν Καθηγητὴ τοῦ Παν(μίου) κ. Μουρατίδη, τὸν κ. Πρεσβευτὴ τῆς Αὐστρίας καὶ τὸν κ. Δήμαρχο Ἁγίων Ἀναργύρων (12/11), τοὺς Σεβ. Μητροπολίτες Δημητριάδος κ. Χριστόδουλο, Θεσσαλιώτιδος κ. Κλεόπα, Κυθήρων κ. Ἰάκωθο καὶ Θήρας κ. Παντελεήμονα (26/11).

*Ιερά Μητρόπολις Δημητριάδος

Μιά σειρά από έντυπιασικές εκδηλώσεις ώργάνωσε την Κυριακή 17 Νοεμβρίου η *Ι. Μητρόπολις Δημητριάδος για να τιμήσει τον αείμνηστο Μητροπολίτη της Κατοχής *Ιωακείμ, και τους επώνυμους κληρικούς και λαϊκούς συνεργάτες του, που έδρασαν στα μετόπισθεν, κάτω από τη μύτη των κατακτητών, για να προσφέρουν ανυπολόγιστες υπηρεσίες στο λαό μας, που υπέφερε από την πείνα και τις κακουχίες της σκλαβιάς.

Μεγάλη έγχρωμη άφισσα που τοιχοκολλήθηκε, και ανακοινώσεις στον τύπο και στο τοπικό ραδιόφωνο καλούσαν το λαό μας να πάρει μέρος στις εκδηλώσεις που άρχισαν με αρχιερατική Θ. Λειτουργία στον ι. ναό της *Αναλήψεως και τέλεση μνημοσύνου των άειμνηστων πρωταγωνιστών της μεγάλης αυτής ήρωικής εποποιίας. Τον επίμνημόσυνο λόγο έξεφώνησε ο Λυκαίρχης κ. *Αντ. Μοράρος, εκ των επίζώντων στελεχών της Μητροπόλεως της εποχής εκείνης.

*Ακολούθησαν τα έγκαίνια στην αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου *Εκθέσεως, που έτοιμάσε η *Ένωση Χριστιανών *Επιστημόνων, με φωτογραφίες, έγγραφα και άλλα ντοκουμέντα της εποχής, που αναφέρονται στην προσφορά αυτή της *Εκκλησίας καθώς και αποκάλυψη αναμνηστικής πλάκας, εις μνήμην των αγωνιστών. Η αίθουσα *Εκθέσεων του Πνευματικού Κέντρου άνωμάσθηκε «Αίθουσα Μητροπολίτου *Ιωακείμ και των κληρικών και λαϊκών συνεργατών του στην Κατοχή».

Το άπόγευμα σε μία μεγαλειώδη συγκέντρωση στη μεγάλη αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου μίλησε ο Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Χριστόδουλος, με θέμα: «Η *Εκκλησία Δημητριάδος στην *Εθνική *Αντίσταση» αναφερθείς λεπτομερώς, με θάσι μαρτυρίες επίζώντων και γραπτές πηγές, στη μεγάλη αντίστασιακή προσπάθεια της *Εκκλησίας μας, που συνίστατο: α) Στην όργάνωση ένοριακών συσσιτίων με προσφορά 15.000 μερίδων φαγητού ήμερησίως, β) Στη μεσολάβηση του Μητροπολίτου στις γερμανικές άρχές Κατοχής για τη σωτηρία φυλακισμένων, ομήρων κ.λπ. καθώς και πολεων και χωριών από την καταστροφή. γ) Στην όργάνωση Ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης για χιλιάδες άρρώστων, με συνεργεία έθελοντών γιατρών. δ) Σε έπαφές του Μητροπολίτου με τους άντάρτες των βουνών για σωτηρία ανθρώπων και πόλεων.

Μετά τον Σεβ. τον λόγον έλαβαν για λίγο τρεις από τους επίζώντας συνεργάτες του Μητροπολίτου *Ιωακείμ, ο συμβολαιογράφος κ. Κ. Κλαμπόπουλος, ο δάσκαλος κ. *Ιω. Μηνιακίδης και ο άνώτερος υπάλληλος κ. Κ. Καρυδάκης, οι όποιοι μέσα σε άτμόσφαιρα έξάρσεως και συγκίνησης διηγήθηκαν συγκεκριμένα περιστατικά από τις αναμνήσεις των της εποχής εκείνης. *Ακαλούθησε άπονομή Διπλωμάτων τιμής στους επίζώντες συνεργάτες και στους οικείους των νεκρών.

Σε όλους έξ άλλου τους ναούς της *Επαρχίας μας τελέσθηκαν το πρωί επίμνημόσυνες δεήσεις, και άναγνώσθηκε έμπνευσμένη *Εγκύκλιος του Μητροπολίτου, στην όποια αναφέρονται, μεταξύ των άλλων, και τα έξής:

«Μέσα σ' αυτή την δαμονική και άπάνθρωπη λάιλαπα ψάχναμε για ένα φώς, για ένα στήριγμα. *Αναζητούσαμε τη χαμένη μας δύναμη, ένα χέρι να βοηθήσει, μία φωνή παρηγορίας κι έλπίδας. Τη ζητήσαμε παντού. Κτυπήσαμε τις πόρτες της Πολιτείας, αλλά δεν βρήκαμε ένοικους. Που ήταν οι άλλοι χριστιανοί; Που κρύφθηκαν οι άνθρωπιστές; Που χάθηκαν οι Ι-

δεολόγοι της ισότητος και της κοινωνικής δικαιοσύνης; Ψυχή πουθενά. Μόνο μία πόρτα ήταν άνοιχτή. *Ένα μόνο φώς έφεγγε στη μαύρη κι άτέλειωτη νύχτα της Κατοχής. Το φώς της *Εκκλησίας του Χριστού. *Όλοι προς τα εκεί τρέχαμε.

» *Ένας άλύγιτος στην πίστη Γέροντας *Επίσκοπος στεκόταν όρθιος να αντιμετώπισει τους λύκους. Αυτός τότε ήταν το πάν για το ποιμνίο του. Αυτός ήταν και πατέρας και άδελφός, και Δήμαρχος και Νομάρχης. *Όλα ήταν έρείπια. *Ο άδάμαστος εκείνος Μητροπολίτης Δημητριάδος *Ιωακείμ, μαζί με τους έκλεκτους συνεργάτες του, κληρικούς και λαϊκούς, άνδρες, γυναίκες και παιδιά ρίχθηκαν στον άγώνα για τη σωτηρία της ίδιας της φυλής μας. *Έκατομμύρια μερίδες φαγητού έτοιμάσθηκαν μέσα στα 4 χρόνια της Κατοχής. *Ό,τι είχε η *Εκκλησία από έσοδα μοναστηριών, κτημάτων, ναών, προσκυνημάτων, έράνων και τιμαλφών άκόμη, τα έβαλε κάτω, να σώσει τον κόσμο που πεινούσε...».

Στον τάφο του άειμνήστου *Ιωακείμ, που βρισκται στον περίβολο του *Αγ. Βασιλείου, η ένορία τέλεσε Τρισάγιο και κατέθεσε δάφνιο στεφάνι. *Ο λαός μας δεν θα ξεχάσει ποτέ τη φωτεινή μορφή του, ούτε τις έκατοντάδες των αξίων χριστιανών, που κάτω από την αίγίδα του, πρόσφεραν τιτάριο έργο στην περιοχή μας.

*Ιερά Μητρόπολις Κερκύρας και Παξών

Θέλοντας η *Ι. Μητρόπολις Κερκύρας και Παξών να τιμήσει τους Δικαστικούς και Νομικούς της Κερκύρας, με την ευκαιρία της *Εορτής του *Αγ. *Ιωάννου Χρυσοστόμου, Προστάτου των Νομικών, έτέλεσε στις 12 Νοεμβρίου το θράδυ *Αρχιερατικό *Εσπερινό με άρτοκλασία χοροστατούντος του Σεβ. Μητροπολίτου Κερκύρας και Παξών κ. Τιμοθέου εις τον *Ι. Ναόν των *Αγ. Πάντων, όπου ο Σεβασμιώτατος έδωσε έμφαση, σε όμιλία του, στην μεγάλη κοινωνική προσφορά στην άπονομή του δικαίου των Δικαστικών και Νομικών του Νησιού μας.

Στην συνέχεια η Μητρόπολις έδεξιώθηκε τους κοινωνικούς αυτούς εργατες στο Μητροπολιτικό Κτίριο, όπου σε άτμόσφαιρα φιλίας και αγάπης ο Σεβασμιώτατος ύστερα από αίτημα των Νομικών έπληροφόρησε έπαρκώς για το έπιτελούμενο από τη Μητρόπολη έργο, στο ποιμαντικό και κοινωνικό έργο, ιδιαίτερα δε στον ευαίσθητο χώρο της Νεότητας, όπου η Μητρόπολις με τη βοήθεια αξίων στελεχών διαφόρων ειδικοτήτων έπιτελεί, όπως οι Νομικοί διευτύωσαν, αξιόλογο έργο, ειδικότερα στο Πνευματικό της Κέντρο, που ανακαινισμένο γίνεται μία δυναμική κυψέλη αγάπης και κοινωνικής προσφοράς για τα νιάτα μας.

Τις παραπάνω εκδηλώσεις τίμησε με την παρουσία του ο κ. Νομάρχης που ως γνωστό άνήκει στον νομικό κόσμο.

(*Εκ του Γραφείου Τύπου της *Ι. Μητροπόλεως)

*Ιερά Μητρόπολις Ν. *Ιωνίας και Φιλαδελφείας

Κατόπιν ένεργειών της *Ι. Μητροπόλεως Ν. *Ιωνίας και Φιλαδελφείας μετεφέρθη το άπόγευμα της 25ης *Οκτωβρίου έ.ξ. από την *Ι. Μονήν Ξενοφώντος *Αγίου *Όρους εις τον *Ι. Ναόν *Αγίου Γεωργίου Ν. *Ιωνίας, όπου και άπετέθη εις προσκύνησιν, το φυλασ-

σόμενον εις την έν λόγω 'Ι. Μονήν Αίμα του Μεγαλομάρτυρος 'Αγίου Δημητρίου του Μυροβλήτου μετά τήματος Λειψάνου του 'Αγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου του Τροπαιοφόρου.

Την επομένην, 26ην 'Οκτωβρίου, έτελέσθη εις τον άνωτέρω 'Ι. Ναόν, έν μέσω πυκνού 'Εκκλησιάσματος, ή άρχαιοπρεπής Θ. Λειτουργία του 'Αγίου 'Ιακώβου του 'Αδελφοθέου, εις την όποιαν προέστη ό Σεβ. Μητροπολίτης κ. Τιμόθεος περιτοιχούμενος υπό πλειάδος Κληρικών, ώμίλησε δε κατ' αυτήν ό Πανος. Καθηγούμενος της 'Ι. Μονής Ξενοφώντος 'Αγίου "Ορους.

Τά ως άνω 'Ι. Θησαυρίσματα παρέμειναν εις τον 'Ι. Ναόν του 'Αγ. Γεωργίου Ν. 'Ιωνίας, προς προσκύνησιν των πιστών και εύλογίαν της Περιφέρειας, μέχρι τό άπόγευμα τής 28ης 'Οκτωβρίου.

—Κατά την 1ην Νοεμβρίου ό Σεβ. κ. Τιμόθεος έτέλεσε την Θ. Λειτουργίαν εις τον πανηγυρίζοντα 'Ι. Ναόν 'Αγίων 'Αναργύρων Ν. 'Ιωνίας, όπου χειροτόνησεν εις Διάκονον τον έκ των 'Αδελφών της 'Ι. Μονής Παναχράντου Κωνσταντίνον Ψαλτάκην, Πτυχιούχον της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου 'Αθηνών.

—Όμοίως την 3ην Νοεμβρίου προέστη της Θ. Λειτουργίας εις τον πανηγυρίζοντα 'Ι. Ναόν 'Αγίου Εϋσταθίου Ν. 'Ιωνίας, εις τον όποιον φυλάσσεται τό 'Ι. Λείψανον του 'Ιερομάρτυρος 'Αγίου Γεωργίου του Νεαπολίτου († 1797).

—Τό άπόγευμα της ίδιας ήμέρας ό Σεβ. κ. Τιμόθεος έκαμεν έναρξιν των 'Εσπερινών αυτού Κηρυγμάτων προς τάς Κυρίας της Μητροπολιτικής Περιφέρειας, εις τον 'Ι. Ναόν 'Αγίου Γεωργίου Ν. 'Ιωνίας.

'Ιερά Μητρόπολις Νικαίας

Ψ Η Φ Ι Σ Μ Α

Χιλιάδες λαού της 'Ιεράς Μητροπόλεως Νικαίας με έπικεφαλής τον Ποιμενάρχη κ. Γεώργιο, συγκεντρωθήκαμε στη μεγάλη αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου της Μητροπόλεως Νικαίας (Π. Ράλλη 117 - 119) τό θράδυ της Τετάρτης 20 Νοεμβρίου. Με προσχή άκούσαμε τους δύο διαπρεπείς όμιλητάς, τον γυναικολόγο Ιατρό κ. Δημ. Παπαευαγγέλου και την πρόεδρο του Συνδέσμου 'Ελληνίδων Δικηγόρων κ. Ειρήνη Δορκοφίκη, που με αδιάσειστα έπιχειρήματα απέδειξαν πόσο άποτρόπαιο και άνανδρο έγκλημα είναι ή έκτρωσις. Με κρατημένη την άναπνοή είδαμε τό τρομακτικό ντοκουμέντο, τη θιντεοκασέττα, όπου φαίνεται ολοκάθαρα πώς άντιδρά τό θρέφος την ώρα που έπιχειρείται ό σφαγιασμός του μέσα στη μήτρα της μητέρας του. "Υστερα από όσα είδαμε και άκούσαμε, ψηφίζουμε όμόφωνα τά έξης:

1. Έκφράζουμε τη θαθείά μας θλίψη για τίς χιλιάδες των έκτρώσεων, που κατ' έτος γίνονται στην 'Ελλάδα. Ό σφαγιασμός 300.000 έλληνοπαίδων, που, κατά τους μετριώτερους ύπολογισμούς, θυσιάζονται κάθε χρόνο στο Μινώταυρο των έκτρώσεων, άποτελεί τη φρικτότερη γενοκτονία και τη μεγαλύτερη έθνική αίμορραγία.

2. Διατρανώουμε την πίστι μας στην αξία της ανθρώπινης ζωής, που άρχίζει άμέσως μετά τη σύλληψη στη μητρική ύπαρξη. Σε έποχή θεοποίησης των ανθρώπινων δικαιωμάτων άποτελεί θαρβαρική όπισθοδρομικότητα ή έκτρωση, για όποιοδήποτε λόγο και άν γίνεται.

3. Διαμαρτυρόμεθα με άγανάκτησι για τό έπιχειρούμενο έθνικό και νομικό έγκλημα της νομιμοποίησης των άμβλώσεων. Όταν γίνεται λόγος για κάτάργησι της θανατικής ποινής για στυγερούς δολοφόνους, άποτελεί έγκληματική ύποκρισία, να νομοθετείται ή θανατική ποινή για τά άθώοτερα άνθρωπινα πλάσματα, όπως είναι τά έμβρυα. Όταν και ό χειρότερος έγκληματίας δεν καταδικάζεται αναπολόγητος, άποτελεί νομικό τραγελαφισμό να καταδικάζονται αναπολόγητα και τελείως άνυπεράσπιστα άθώα θρέφη. Η διαμαρτυρία μας άς έκληφθη ως συνηγορία και ύπεράσπιση των άδικουμένων παιδιών, που άπαίσι οι γονείς και Ιατροί τά καταδικάζουν σε σφαγή.

4. Άπαιτούμε από τους κ.κ. Βουλευτάς ν' άρθούν σε ύψος έθνικής ευθύνης και συνειδησιακής ευαισθησίας και ν' άπορρίψουν όποιοδήποτε νομοσχέδιο που νομιμοποιεί τό έγκλημα των άμβλώσεων. Αντί να ψηφισθή τέτοιο νομοσχέδιο, άς ψηφισθή άλλο, με τό όποιο να προσατεύεται ή μητρότητα και να ένισχύωνται οι πολύτεκνοι γονείς.

5. Δηλώνουμε, ότι σε περίπτωση που δεν είσακουσθή ή άγνή και άνιδιοτελής φωνή μας, θα προοδύμε σε δυναμικώτερες ένέργειες. Η νομιμοποίηση των έκτρώσεων δεν θα περάση στην 'Ελλάδα, στη χώρα του 'Ιπποκράτους, στον τόπο του ύψηλού και του ώραίου στην 'Ελλάδα, που ή αξία «άνθρωπος» άποτελεί πάντοτε κορυφαίο αγαθό.

Για τους συγκεντρωθέντας

1. 'Ιωσήφ Λιούλιας, Πρόεδρος 'Ενώσεως Γονέων
2. 'Ιερεύς Κωνσταντίνος Τρεμούλης, πολύτεκνος

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

'Ι. 'Αρχιεπισκοπή Αυστραλίας

'Επί τη συμπληρώσει 10 έτών ποιμαντορίας του Σεβ. 'Αρχιεπισκόπου Αυστραλίας κ. Στυλιανού ό 'Ιερός Κλήρος της Α' 'Αρχιεπισκοπικής περιφέρειας και αι πρεσβυτέραι παρέθεσαν έπίσημον Δείπνον προς τιμήν αυτού.

Κατά τό Δείπνον προσεφώνησε τον Σεβ. Προκαθήμενον της έν Αυστραλία 'Ελληνικής 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας ό αίδεσ. πατήρ 'Ιωάννης Εύαγγελινίδης, έξάρας την συμβολήν του Σεβασμιωτάτου εις την άναζωϊύρησιν της έλληνορθοδόξου πνευματικής ζωής έν τη περι ής ό λόγος 'Ι. 'Αρχιεπισκοπής. Άπαντών ό Σεβασμιωτάτος έτόνισεν, ότι ή άναζωϊύρησις αύτη όφείλεται εις την συμπαράστασιν και βοήθειαν του λαμπρού ι. Κλήρου, όστις εργάζεται υπό την πατρικήν του καθοδήγησιν. Οι 'Ιερείς προσέφερον εις τον Σεβασμιωτάτον Σταυρόν και 'Εγκόλπιον.

—Ό Σεβ. 'Αρχιεπίσκοπος κ. Στυλιανός μετέσχεν έκδηλώσεως της Κεντρικής Φιλοπτώχου 'Αδελφότητος, όργανωθείσης προς ένίσχυσιν του Πρόνοιακού έργου της 'Ι. 'Αρχιεπισκοπής. Μετά την προσφώνησιν του Σεβασμιωτάτου, έξάραντος την σημασίαν και τάς προοπτικές του έργου αυτού παρουσιάσθη έορταστικόν καλλιτεχνικόν πρόγραμμα με έθνικούς χορούς και με κλήρωσιν δώρων.

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΥΠΡΟΥ

Ίερά Μητρόπολις Μόρφου

Ἡ Μητρόπολη Μόρφου ἴδρυσε πρὶν μερικὰ χρόνια στὰ στρατόπεδα ποὺ θρῖσκονται στὴν Περιφέρειά της, δανειστικὲς βιβλιοθήκες, τίς ὁποῖες κάθε χρόνο τίς ἐμπλουτίζει μὲ νέα βιβλία Ὁρησκευτικοῦ περιεχομένου. Συνεχίζοντας αὐτὴ τὴν παράδοση, πρόσφερε καὶ φέτος 1880 τόμους βιβλίων, ἀξίας 82.816.40 σέντ. Τὸ ποσὸ αὐτὸ μαζεύτηκε ἀπὸ τὸν εἰδικὸ δίσκο γιὰ τὴ βιβλιοθήκη τοῦ Ἐθνοφρουροῦ ποὺ γυρίστηκε στοὺς Ναοὺς τῆς Περιφέρειας Μόρφου, καὶ ἀπὸ εἰσφορὲς τῆς Μητρόπολης Μόρφου, τῶν Ἐφημερίων τῆς Περιφέρειας Μόρφου, τοῦ προσωπικοῦ τῆς Μητρόπολης Μόρφου, τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῆς Μητρόπολης Μόρφου, διαφόρων ἐκτιμητῶν τῆς προσπάθειας αὐτῆς, καὶ τῶν Χριστιανικῶν Σωματείων τῆς Μητρόπολης Μόρφου.

Ἡ παράδοση τῶν βιβλίων αὐτῶν ἔγινε τὸ Σάββατο 19 Ὀκτωβρίου 1985, στὴ διάρκεια μιᾶς τελετῆς, στὸ Συνοδικὸ τοῦ Ἐπισκοπεῖου Εὐρύχου. Σ' αὐτὴν παραβρέθηκαν, ἀπὸ πλευρᾶς τῆς Μητρόπολης, ὁ Πανιερότατος Μητροπολίτης Μόρφου κ. Χρῦσανθος, ὁ Πρωτοσύγκελλος Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Παγκράτιος Ν. Μερακλῆς καὶ οἱ Στρατιωτικοὶ Ἱερεῖς ποὺ εἶναι ὑπεύθυνοι γιὰ τὴν πνευματικὴ ἐργασία ἢ ὁποῖα γίνεται στὰ Στρατόπεδα ὑπὸ τὴν καθοδήγηση τῆς Ὁρησκευτικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Μητρόπολης Μόρφου γιὰ τὴν Ἐθνικὴ Φρουρά. Ἀπὸ τὴν πλευρᾶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς στὴν τελετὴ παραβρέθηκαν ὁ Ὑποστράτηγος κ. Δημήτριος Γκούνης, οἱ Συνταγματάρχες κ. Γεώργιος Δεληθανάσης καὶ κ. Κων)νος Ζιάμπρας καὶ ὄλοι οἱ Διοικητὲς τῶν Ταγμάτων καὶ Στρατοπέδων ποὺ θρῖσκονται στὴν Περιφέρεια Μόρφου.

Ὁ Πανιερότατος Μητροπολίτης Μόρφου κ. Χρῦσανθος, μίλησε στὴ διάρκεια τῆς τελετῆς καὶ παρέδωσε τοὺς 1880 τόμους στοὺς ὑπεύθυνους τῶν Στρατοπέδων τῆς Περιφέρειας Μόρφου. Ὁ Ὑποστράτηγος κ. Δημήτριος Γκούνης μίλησε ἐκ μέρους τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς.

Μετὰ τὴν τελετὴ αὐτῆ, ἡ Μητρόπολη Μόρφου δεξιώθηκε ὄλους τοὺς παρευρεθέντες.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ἀπὸ 13ης μέχρι 26ης Αὐγούστου 1985 ἐπραγματοποιήθη ἐν STAVANGER τῆς Νορβηγίας ἡ ἐν ὄλομελείᾳ Συνέλευσις τῆς Ἐπιτροπῆς «Πίστις καὶ Τάξις» τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν. Τῆς Συνελεύσεως μετέσχον 107 μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς προερχόμενα ἐκ διαφόρων ἀνά τὸν κόσμον Ἐκκλησιῶν, ὡς καὶ ἀριθμὸς συμβούλων καὶ ἄλλων προσκεκλημένων. Πρόκειται περὶ τῆς πρώτης Συνελεύσεως τῆς Ὀλομελείας, ἥτις ἐπραγματοποιήθη μετὰ τὴν Συνέλευσιν τοῦ Βανκούβερ. Ἡ Συνέλευσις ἔστρεψε τὴν κυρίαν προσοχὴν της εἰς τρία θέματα, τὰ ὁποῖα μελετῶνται ἀπὸ ἐτῶν καὶ τῶν ὁποίων ἡ συνεχιζομένη μελέτη ἐλπίζεται νὰ ὀλοκληρωθῆ εἰς τὴν Παγκόσμιον Διάσκεψιν τῆς «Πίστεως καὶ Τάξεως», ἥτις προγραμματίζεται διὰ τὸ ἔτος 1989. Τὰ τρία ταῦτα θέματα εἶναι τὰ ἐξῆς: 1) Τὸ κείμενον τῆς Λίμα «Βάπτισμα - Εὐχαριστία - Λειτουργημα (Ἱερωσύνης)» (BEM). 2) «Πρὸς μίαν κοινὴν

ἐκφρασιν τῆς Ἀποστολικῆς Πίστεως σήμερον», 3) «Ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀνανέωσις τῆς ἀνθρωπίνης κοινότητος».

Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον θέμα, ἡ Συνέλευσις ἔλαβε γνώσιν τῶν σταλεισῶν μέχρι τοῦδε ἀπαντήσεων τῶν Ἐκκλησιῶν - Μελῶν τοῦ Π.Σ.Ε. Κατὰ τὰ προσεχῆ ἔτη θὰ γίνῃ ἀποτίμησις τῶν ἀπαντήσεων τούτων μὲ σκοπὸν ἀφ' ἐνός τὴν ἐπισημάνσιν τῶν σημείων τῆς Οἰκουμενικῆς Συμφωνίας καὶ ἀφ' ἑτέρου τῶν σημείων διαφωνίας.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ δεύτερον θέμα ἐγένετο ἐν STA-VANGER διεξοδικὴ μελέτη ἐνὸς κειμένου, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπιχειρεῖται ἐρμηνεία εἰς σύγχρονον ὁρολογίαν τῆς πίστεως εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα, ἥτις πίστις ἐκφράζεται διὰ τοῦ συμβόλου Νικαίας - Κωνσταντινουπόλεως.

Τέλος ἡ μελέτη τοῦ τρίτου θέματος περιστράφη εἰς τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ κειμένου, ὅπερ ἐξετάζει τὴν φύσιν τῆς Ἐκκλησίας ὡς μυστηρίου καὶ προφητικοῦ σημείου, ὡς καὶ τὸ πῶς ἀντιλαμβάνονται αἱ ἐπὶ μέρους Ἐκκλησίαι τὸν σκοπὸν τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος.

Εἰς τὰ πλαίσια τῆς ἐξετάσεως τῶν τριῶν τούτων θεμάτων ἐγένετο ἐπισκόπησις τῶν ἐνωτικῶν προσπαθειῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν προτεσταντικῆς προελεύσεως καὶ ἐξητάσθη ἐπίσης ἡ σχέση μετὰ τῶν διμερῶν καὶ πολυμερῶν οἰκουμενικῶν διαλόγων. Ὡσαύτως ἐγένετο καὶ συζήτησις ἐπὶ τοῦ διχάζοντος τὴν Χριστιανικὴν Οἰκουμένην ζητήματος τῆς ἱερωσύνης τῆς γυναικός, προβληθείσης ὑπὸ τῶν Ὁρθοδόξων τῆς σχετικῆς ὀρθοδόξου ἀπόψεως.

Τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως τοῦ Σταβάνγκερ προήδρευσεν ὁ μεθοδιστὴς Καθηγητὴς ἐν ΗΠΑ JOHN DRESCHNER. Ἕλληνες οἵτινες μετέσχον τῆς Συνελεύσεως, ἦσαν ὁ Μητροπολίτης Φιλαδελφείας κ. Βαρθολομαῖος, εἰς τῶν Ἀντιπροέδρων τῆς Ἐπιτροπῆς «Πίστις καὶ Τάξις», ὁ Πανσο. Ἀρχιμ. κ. Γεννάδιος Λιμούρης, ὁ πρωτοπρ. π. Γεώργιος Δράγας καὶ ὁ καθηγητὴς κ. Ἰωάννης Ζηζιούλας, ἐκπροσωποῦντες τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον. Ἐκ τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀμερικῆς παρίσταντο ὁ πατὴρ καὶ ἡ κυρία FITZGERALD. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐξεπροσωπήθη ὑπὸ τῶν Καθηγητῶν κ.κ. Εὐάγγ. Θεοδώρου καὶ Βλ. Φειδᾶ.

Ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φιλαδελφείας συνήλθον ὄλοι οἱ Ὁρθόδοξοι εἰς μερικὰς ἰδιαιτέρας λατρευτικὰς συνάξεις, ὡς καὶ εἰς συνεδρίας πρὸς λήψιν ἐνιαίας στάσεως ἐπὶ ὠρισμένων κρισίμων ζητημάτων.

Κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Κοιμήσεως πάντες οἱ μετέχοντες τῆς Συνελεύσεως παρηκολούθησαν Ὁρθόδοξον Θ. Λειτουργίαν, τελεσθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φιλαδελφείας κ. Βαρθολομαῖου, περιστοιχουμένου ὑπὸ τῶν Ὁρθοδόξων Ἱερέων. Τὸν θεῖον Λόγον ἐκήρυξεν ὁ ἅγιος Φιλαδελφείας, προβαλὼν τὴν Θεοτόκον ὡς ὑπόδειγμα εἰς τὸν σύγχρονον Οἰκουμενικὸν διάλογον. Τὸ κήρυγμα αὐτὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ προηγούμενον τεύχος τῆς «Ἐκκλησίας». Ὡσαύτως ἰδιαιτέρας πρέπει νὰ μνημονεῦθῃ ἐν κήρυγμα τοῦ πατρὸς Γενναδίου Λιμούρη περὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ ὡς θρησκείας τῆς ἀγάπης.

ΒΙΒΛΙΟ ΚΡΙΣΙΑΙ

Μητροπολίτου Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας Τιμοθέου, «ΕΓΚΟΛΠΙΟΝ ΕΥΧΟΛΟΓΙΟΝ», σελ. 430, Ἀθήναι, 1985.

Ὁ γνωστὸς καὶ ἐξ ἄλλων πονημάτων αὐτοῦ δόκιμος συγγραφεὺς Σεβ. Μητροπολίτης Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας κ. Τιμόθεος, ἐξέδωκεν εἰς Β' ἐκδόσιν, ἐπηξημένην, «Ἐγκόλιον Εὐχολόγιον», ἐκ σελ. 430, ἐπὶ πολυτελοῦς χάρτου καὶ διβλίσδετημένον, εἰς τὸ ὅποιον περιλαμβάνονται 214 ἐν συνόλῳ Περιστατικαὶ Εὐχαί, ἀναφερόμεναι εἰς πλείστας ὄσας περιστάσεις τοῦ δημοσίου καὶ ιδιωτικοῦ βίου.

Διὰ τῆς ἐν λόγῳ ἐκδόσεως προσφέρεται ἄριστον βοήθημα εἰς τοὺς Εὐλαθεστάτους Ἐφημερίους, εὐρισκομένους πολλάκις εἰς ἀμηχανίαν ποίαν Εὐχὴν νὰ χρησιμοποιήσουν εἰς τὰς παρουσιαζομένας ἐκάστοτε ἀνάγκας τοῦ ἁγιαστικοῦ ἔργου των.

Ὁ Σεβ. συγγραφεὺς συνέθεσε τὰς ἐν τῷ «Ἐγκόλιῳ Εὐχολογίῳ» περιλαμβανομένας Περιστατικὰς Εὐχὰς κατὰ τὸ ἀπ' αἰῶνων κρατοῦν λειτουργικὸν ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ ὕφος, καὶ συμφώνως πρὸς τὴν Ἱερὰν Παράδοσιν τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Βεβαίως μὲ τὴν ἐκδόσιν ταύτην δὲν καλύπτονται πᾶσαι αἱ λειτουργικαὶ ἀνάγκαι, οὔτε δὲ καὶ εἶναι δυνατόν νὰ προβλεφθοῦν ἅπασαι αἱ ἀνάγκαι, ἐν τούτοις προσφέρεται ἐν χρησιμώτατον καὶ εὐχρηστον βοήθημα εἰς χεῖρας τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου. Διὰ τοῦ βοηθήματος τούτου ὁ Λειτουργὸς τῆς Ἐκκλησίας μνεῖται εἰς τὸ μυσταγωγικὸν καὶ ἀναγωγικὸν πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας καὶ καθοδηγεῖται εἰς τὸ νὰ πραγματώνῃ διὰ τῆς χρήσεως τῶν εὐχῶν τὸ ἰδεώδες τοῦ ἀνακεφαλαιωσασθαι τὰ πάντα ἐν Χριστῷ, τὰ ἐπὶ τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς» (Ἐφ. α' 10).

Εἶναι περιττὸν νὰ εἴπωμεν, ὅτι τὸ ἐξαιρετὸν «Ἐγκόλιον Εὐχολόγιον» τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας κ. Τιμοθέου συμβάλλεται σπουδαιότατα εἰς τὴν συνειδητοποίησιν τῆς ἀνάγκης τῆς ἀναθεωρήσεως ἢ συμπληρώσεως καὶ τοῦ συγχρονισμοῦ τοῦ Εὐχολογίου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης, Λόγοι εἰς τοὺς Μακαρισμούς. Εἰσαγωγή, Κείμενο, Μετάφραση, Σχόλια Ἀρχιμ. Παγκρατίου Μπρούσαλη, Ἐκδόσεις Ἀπ. Διακονίας, σελίδες 325, Ἀθήναι 1985.

Ἡ ἐκδόσις ἐνός νέου βιβλίου μὲ Πατερικὸ κείμενο εἶναι ὅπωςδὴποτε σημαντικὸ γεγονός γιὰ τὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας μας σήμερα. Ὅταν ὅμως αὐτὸ τὸ κείμενο εἶναι τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης, καὶ ὅταν μάλιστα

ἔχει ὡς θέμα του τοὺς Μακαρισμοὺς τῆς ἐπὶ τοῦ Ὁρους Ὁμιλίας τοῦ Κυρίου, αὐτὴ ἡ ἐκδόσις εἶναι σταθμὸς καὶ ὀρόσημο. Γιατὶ δίνει στὸν ἀναγνώστη τὴ δυνατότητα νὰ προβληματισθεῖ πάνω σὲ πολλὰ θέματα τοῦ παρελθόντος, τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος, ποὺ ἀφοροῦν ἅμεσα καὶ στὸν σημερινὸ ἄνθρωπο.

Κατὰ τὴ διαβεβαίωσις τοῦ ἀπ. Παύλου, μακάριος εἶναι μόνον ὁ Θεὸς (Α' Τιμ. 6,15). Αὐτὴ ἡ θεϊκὴ μακαριότητα εἶναι ἡ βάση καὶ ὁ λόγος γιὰ τὸν ὅποιον καλεῖται νὰ γίνῃ μακάριος καὶ ὁ κατ' εἰκόνα Θεοῦ πλασμένος ἄνθρωπος. Ὅσο καὶ ἂν φαίνεται δύσκολο αὐτὸ τὸ ἐπίτευγμα, μπορεῖ νὰ πραγματοποιηθεῖ, ἐπειδὴ, σύμφωνα μὲ τὸ λόγο τοῦ ἁγίου Γρηγορίου, μακάριος μπορεῖ νὰ γίνῃ καθένας ποὺ θὰ ἔχει κοινωνία μὲ τὸν ἀληθινὸ μακάριο, ὁπλ. μὲ τὸν Θεό.

Οἱ διάφορες ἀρετές, ὅπως εἶναι ἡ ταπεινοφροσύνη, ἡ πραότητα, τὸ πένθος, ἡ καθαρὸτητα τῆς καρδιάς καὶ ὅλες οἱ ἄλλες, ποὺ μακαρίζει ὁ Κύριος, εἶναι οἱ ἀναβαθμοὶ τῆς πνευματικῆς κλίμακας, οἱ ὅποιοι φέρουν σὲ κοινωνία τὸν ἄνθρωπο μὲ τὸν Θεὸ καὶ τὸν καθιστοῦν μακάριο.

Ὅποιος χρησιμοποιεῖ τοὺς Μακαρισμοὺς, ὅπως μάλιστα τοὺς ἀναπτύσσει ὁ ἅγιος Γρηγόριος, ὡς μέσο καὶ ὡς ὁδηγὸ σ' αὐτὴ τὴν ἀνοδικὴ πορεία του, προκειμένου νὰ ἐπανέλθῃ στὴν ἀρχαία μακαριότητα, ἀντλεῖ τεράστια δύναμη καὶ πολύτιμη βοήθεια. Σ' αὐτὸ συμβάλλει ἀποτελεσματικὰ καὶ ἡ ἐκδόσις τῶν «Λόγων εἰς τοὺς Μακαρισμοὺς», ποὺ ἔθεσε σὲ κυκλοφορία αὐτὲς τῆς ἡμέρας ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία. Γιατὶ καὶ ἡ Εἰσαγωγή καὶ ἡ Μετάφρασις καὶ τὰ Σχόλια τὰ ὅποια ἔχουν γίνῃ ἀπὸ τὸν εἰδικὸ πλέον μελετητὴ τοῦ Νύσσης στὸν ἐλλαδικὸ χῶρο π. Παγκράτιο Μπρούσαλη, βοηθοῦν στὴν κατανόησις ἐνός δύσκολου, ἀλλὰ βασικοῦ γιὰ τὴν πνευματικὴν μας ζωὴ ἔργου, ὅπως εἶναι αὐτὸ τὸ συγκεκριμένο. Μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ ἀξίζει νὰ πληροφορηθῶμε τοὺς ἀναγνώστες μας ὅτι ὁ π. Π. Μ. ἔχει ἐκδώσει μέχρι τώρα ἄλλα πέντε ἀξιόλογα καὶ πολὺ ἐνδιαφέροντα ἔργα τοῦ ἁγίου Γρηγορίου καὶ ἔχει ἤδη ἔτοιμα ἄλλα τέσσερα, τὰ ὅποια εὐχόμεσθε νὰ δοῦν γρήγορα τὸ φῶς τῆς δημοσιότητας, ὥστε καὶ πολλοὶ ἄλλοι νὰ γίνουν κοινωνοὶ αὐτοῦ τοῦ πλούτου, τὸν ὅποιον μᾶς ἔχει κληροδοτήσῃ ὁ ἅγιος Γρηγόριος.

Οἱ «Λόγοι εἰς τοὺς Μακαρισμοὺς» μὲ τὴν ποικιλία τῶν θεμάτων στὰ ὅποια ἀναφέρονται, καθὼς καὶ μὲ τὰ ἐκτενῆ σχόλια, ἐνδείκνυται νὰ χρησιμοποιηθοῦν καὶ ὡς βοήθημα στὸ διδακτικὸ καὶ κηρυκτικὸ ἔργο, ἀπὸ ὅσους διακονοῦν σ' αὐτὸν τὸν τομέα τῆς ἐκκλησιαστικῆς δραστηριότητος. Ἀλλὰ καὶ κάθε ἄλλος πιστὸς ποὺ φλέγεται ἀπὸ τὴ δίψα τῆς μακαριότητος, θὰ ξεδιψάσει πίνοντας ἀπὸ τὰ «νάματα αὐτῆς τῆς πανσόφου βίβλου» (σελ. 8).

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΛΕΚΚΟΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ίερά Αρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν

Π Ρ Ο Κ Η Ρ Υ Ξ Ι Σ

Προκειμένου, ίνα προβῶμεν εἰς τὴν καθ' ἐξαίρεσιν δι' ἐπιλογῆς —κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 15 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5) 1978 Κανονισμοῦ «Περὶ Κώδικος Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων» — πλήρῳσιν: α) μιᾶς (1) θέσεως Κλάδου ΑΤ) 2 Διοικητικοῦ - Οἰκονομικοῦ ἐπὶ βαθμοῖς 8ω - 5ω καὶ 6) τριῶν (3) θέσεων Κλάδου ΜΕ ἐπὶ βαθμοῖς 10ω - 6ω, καλοῦμεν τοὺς ἐνδιαφερομένους, ὅπως, ἐντὸς εἰκοσαήμερου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ τὴν Ἐφημερίδα «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια» υποβάλλωσιν εἰς τὴν Γραμματεῖαν τῆς Ἱεράς Αρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν (ὁδὸς Ἀγίας Φιλοθέης 21), κατὰ τὰς ὥρας 10.00 ἕως 13.00 καθ' ἑκάστην, αἴτησιν μετὰ τῶν κατὰ Νόμον ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν.

Οἱ ὑποψήφιοι διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ὡς ἄνω θέσεων δέον, ίνα ἔχωσι καὶ τὰ λοιπὰ δι' ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων προσόντα, ὡς ταῦτα ὀρίζονται ἐν τοῖς ἀρθροῖς 6 ἕως 13 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5) 1978 Κανονισμοῦ.

Ἐν Ἀθῆναις τῆ 22α Νοεμβρίου 1985

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ἱ. Μητρόπολις Διδυμοτείχου, Ὁρεστιάδος καὶ Σουφλίου

Διὰ τὴν δι' ἐπιλογῆς κατὰ τὸ ἀρθρον 15 τοῦ 5/ 1978 Κανονισμοῦ πλήρῳσιν μιᾶς (1) θέσεως λαϊκοῦ ὑπαλλήλου, Κλάδου ΜΕ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱεράς Μητροπόλεως (ἀρθρον 20 τοῦ Ν. 1476/84 καὶ ὑπ' ἀριθμ. Φ. 031/259/Α1/31/18.1.1985 ἀποφάσεως Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἱεροσχευμάτων), καλοῦμεν τοὺς ἐνδιαφερομένους ὅπως ἐντὸς εἰκοσιν (20) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως ταύτης υποβάλλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Μητροπόλεως αἴτησιν μετὰ τῶν σχετικῶν δικαιολογητικῶν.

Ἐν Διδυμοτείχῳ τῆ 19η Νοεμβρίου 1985

† Ὁ Διδυμοτείχου, Ὁρεστιάδος καὶ Σουφλίου

ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Φωκίδος

Διὰ τὴν δι' ἐπιλογῆς κατὰ τὸ ἀρθρον 15 τοῦ 5/ 1978 Κανονισμοῦ πλήρῳσιν μιᾶς (1) θέσεως λαϊκοῦ ὑπαλλήλου, Κλάδου ΜΕ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱεράς Μητροπόλεως (ἀρθρον 20 τοῦ Ν. 1476/84 καὶ ὑπ' ἀριθμ. Φ. 031/259/Α1/31/18.1.1985 ἀπόφασιν Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἱεροσχευμάτων), καλοῦμεν τοὺς ἐνδιαφερομένους ὅπως ἐντὸς εἰκοσιν (20) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως ταύτης υποβάλλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Μητροπόλεως αἴτησιν μετὰ τῶν σχετικῶν δικαιολογητικῶν.

Ἐν Ἀμφίση τῆ 19η Νοεμβρίου 1985

† Ὁ Φωκίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Ν. Κρήνης καὶ Καλαμαριάς

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν καθ' ἐξαίρεσιν, δι' ἐπιλογῆς, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 15 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5) 1978 Κανονισμοῦ «Περὶ Κώδικος Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων», πλήρῳσιν μιᾶς (1) θέσεως λαϊκοῦ ὑπαλλήλου Κλάδου ΜΕ, τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱεράς Μητροπόλεως, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων καὶ Κανονισμῶν προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως, ἐντὸς εἰκοσαήμερου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης, υποβάλλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν.

Ἐν Καλαμαριά τῆ 25η Νοεμβρίου 1985

† Ὁ Ν. Κρήνης καὶ Καλαμαριάς ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Πατρῶν

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει: 1) τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 1398) 1973 «Περὶ συστάσεως ὀργανικῶν θέσεων Διακόνων παρὰ τῆ Ἱερά Αρχιεπισκοπῆ Ἀθηνῶν καὶ ταῖς Ἱεραῖς Μητροπόλεσι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», 2) τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ Ν. 673) 1977 «Περὶ ἀνακατανομῆς καὶ ρυθμίσεως ὀργανικῶν τινῶν θέσεων διακόνων» καὶ 3) τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 33-37 τοῦ ὑπ' ἀρ. 2) 1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων Διακόνων πρὸς πλήρῳσιν τῆς κενῆς θέσεως τοῦ Ἐνοριακοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίας Παρασκευῆς Πατρῶν, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ Κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν νομίμων δικαιολογητικῶν.

Ἐν Πάτραις τῆ 25η Νοεμβρίου 1985

† Ὁ Πατρῶν ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρὰγρ. 2 τοῦ Ν. 590) 1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2) 1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν», προκειμένου νὰ πληρῳσῶμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημεριῶν τῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) Ἀγίας Παρασκευῆς Πατρῶν καὶ 2) Ἀγίου Νικολάου Πατρῶν, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσιν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Πάτραις τῆ 2α Δεκεμβρίου 1985

† Ὁ Πατρῶν ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Ἡλείας καὶ Ὠλένης

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰ ἀρθρα 33, 34, 35 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2) 1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλη-

σίας της Ελλάδος «περί Ιερών Ναών, ενοριών και εφημεριών» προκειμένου να προβώμεν εις την ανακήρυξιν υποψηφίων προς πληρώσιν των κενών,

α) Εφημεριακῶν θέσεων:

1) Ἱ. Ν. Ἁγίου Γεωργίου Ἀσπρων Σπιτιῶν, 2) Ἱ. Ν. Ἁγίου Χαράλαμπος Φλώκα, 3) Ἱ. Ν. Ἁγίου Δημητρίου Προδρόμου, 4) Ἱ. Ν. Ἀναλήψεως Σωτήρος Λαβδεϊκῶν, 5) Ἱ. Ν. Ἁγίας Παρασκευῆς Ροβιάτας, 6) Ἱ. Ν. Ἁγίου Πέτρου Νέας Μανωλάδος καὶ 7) Ἱ. Ν. Ἁγίων Ἀποστόλων Βυτινεϊκῶν Κυλλήνης καὶ

β) Διακονικῶν θέσεων:

1) Ἱ. Ν. Ἁγίου Ἀθανασίου Πύργου, 2) Ἱ. Ν. Ἁγίου Ἀθανασίου Ἀμαλιάδος,

καλοῦμεν τοὺς ἐπιθυμοῦντας καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως ἐν τῷ Περιδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά.

Ἐν Πύργῳ τῆ 26ῆ Νοεμβρίου 1985

† Ὁ Ἡλείας ΓΕΡΜΑΝΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Λαγκαδᾶ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 20 τοῦ Ν. 1476)1984 (ΦΕΚ 136/18.9.84, τεῦχος Α'), β) τὴν ὑπ' ἀριθμ. Φ. 031 - 259 - Α1 - 31 - 18.1.85 (ΦΕΚ 128/12.3.85 τεῦχος Β') Ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, γ) τὴν ὑπ' ἀριθμ. 3/13.6.1985 Πράξιν Α.Υ.Σ.Ε. καὶ δ) τὸ ἀρθρον 15 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 5/1978 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ελλάδος προκειμένου νὰ πληρώσωμεν μίαν θέσιν Ἐκκλησιαστικοῦ ὑπαλλήλου κλάδου ΑΤ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἱερᾷ Μητροπόλει, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ἀνάλογα προσόντα ὅπως ἐντὸς 20ῆμερου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτούμενων δικαιολογητικῶν διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Λαγκαδᾶ τῆ 26ῆ Νοεμβρίου 1985

† Ὁ Λαγκαδᾶ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590)1977 «περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ελλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περί Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς οργανικὰς θέσεις τακτικῶν εφημεριῶν τῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) Ἁγίας Παρασκευῆς Νικομηδίου, 2) Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος Μεσαίου καὶ 3) Κοιμήσεως Θεοτόκου Δρυμοῦ,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Λαγκαδᾶ τῆ 27ῆ Νοεμβρίου 1985

† Ὁ Λαγκαδᾶ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ἱερά Μητρόπολις Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590)1977 «περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ελλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περί Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς οργανικὰς θέσεις τακτικῶν εφημεριῶν τῶν Ἱερῶν Ναῶν α) Ζωοδόχου Πηγῆς Παραλίας Πλατάνου - Αἰγιαλείας, β) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Κρήνης - Αἰγιαλείας, γ) Ἁγ. Γεωργίου Βρυσαρίου Καλαβρύτων, δ) Ἁγ. Ἰωάννου Χρυσοστόμου Καλλιφωνίου Καλαβρύτων, ε) Ἁγ. Χαράλαμπος Βουσιμίμου Αἰγιαλείας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Αἰγίῳ τῆ 27ῆ Νοεμβρίου 1985

† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590)1977 «περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ελλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περί Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν οργανικὴν θέσιν τακτικοῦ εφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Ἰωάννου Προδρόμου Μαγούλας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω θέσεως.

Ἐν Καλαμάτῃ τῆ 29ῆ Νοεμβρίου 1985

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ε Κ Κ Λ Η Σ Ι Σ

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Διορθοδόξου Κέντρου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ελλάδος ἀπευθύνει θερμὴν ἐκκλησίαν εἰς τὸν πνευματικὸν κόσμον, ὅπως ἔλθῃ ἀρωγὸς εἰς τὸν ἐμπλουτισμὸν τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Κέντρου διὰ τῆς ἀποστολῆς παντὸς εἶδους συγγράμματος ἀναφερομένου εἰς τὴν Θεολογίαν καὶ γενικώτερον εἰς τὸ ἀντικείμενον μελέτης πασῶν τῶν θεωρητικῶν ἐπιστημῶν.

Διεύθυνσις: Διορθόδοξον Κέντρον Ἐκκλησίας Ἑλλάδος

Ἰασιῶν 1, 115 21 Ἀθῆναι.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΤΟΜΟΥ ΕΒ' (1985) ΤΗΣ "ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ,"

ΕΠΙΣΗΜΑ

Ἰεραῶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Μήνυμα πρὸς τὴν ἑλληνικὴ νεότητα, σ. 289.

ΕΟΡΤΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Σεραφεῖμ, Ἐόρτιον Γράμμα πρὸς τὸν Οἶκον. Πατριάρχην ἐπὶ τοῖς Χριστουγέννοις, σ. 6. — Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Σεραφεῖμ, Ἐόρτιον Γράμμα πρὸς τὸν Οἶκον. Πατριάρχην ἐπὶ τῷ Πάσχα, σ. 226.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Σεραφεῖμ, Ποιμαντορικὴ ἐγκύκλιος Χριστουγέννων, σ. 3. — Τοῦ αὐτοῦ, Μήνυμα διὰ τὸ νέον ἔτος 1985, σ. 5. — Οἴκου. Πατριάρχου Δημητρίου, Πατριαρχικὴ Ἀπόδειξις ἐπὶ τοῖς Χριστουγέννοις, σ. 7. — Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Σεραφεῖμ, Μήνυμα πρὸς τὴν σπουδάζουσα νεότητα, σ. 65. — Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Σεραφεῖμ, Πασχάλιος ποιμαντορικὴ ἐγκύκλιος, σ. 227. — Πατριάρχου Δημητρίου, Πατριαρχικὴ ἀπόδειξις ἐπὶ τῷ Πάσχα, σ. 257. — Τῆς Ἱ. Συνόδου, Περὶ περιφορᾶς δίσκου δι' ἐνίσχυσιν τῆς Ἐκκλησίας Τσεχοσλοβακίας, σ. 583.

ΠΙΝΑΚΕΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΠΡΟΣ

ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΙΑΝ ΕΚΛΟΓΙΜΩΝ

Εἰς τὰς σελ. 134, 205, 520,

ΕΚΛΟΓΑΙ — ΕΝΘΡΟΝΙΣΕΙΣ ΝΕΩΝ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ

Τοῦ Σεβ. Σερρῶν καὶ Νιγρίτης Μαξίμου, σ. 89. — Μητροπ. Ἐλευθερουπόλεως Εὐδοκίμου, Λόγος ἐνθρονιστήριος, σ. 126. — Ε. Π. Α., Τοῦ Καστορίας Γρηγορίου, σ. 675.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Γεωργίου Νικ. Λιλαίου, Ποία ἡ ἀρμοδιότης τοῦ Ἀνωτάτου Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐκκλησίας — ΑΥΣΕ, σ. 44. — Οἱ Κληρικοὶ καὶ Μοναχοὶ καὶ τὰ ἄρθρα 14 παρ. 1 καὶ 5 παρ. 1 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος, σ. 144. — Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ αὐτοδιοίκητον τοῦ Ἁγίου Ὄρους, σ. 209. — Ἀποτελέσματα ἐφέσεως κατὰ καταδικαστικῆς ἀποφάσεως Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου καὶ δικαιοδοσίαι τοῦ ἀρμοδίου Ἀβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, σ. 244. — Ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀρ. 404/8.5.85 ἐγγράφου τοῦ Σεβ. Μητροπ. Πατρῶν, σ. 331. — Τὸ Σύνταγμα, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ οἱ Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά, σ. 640.

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ἐκκλησία καὶ Διάλογος, σ. 67, 113, 161, 193, 229, 258, 292, 321. — Ἐπίσκεψις-προσκύνημα, σ. 354. — Ἐκκλησία καὶ Κοινωνισμός, σ. 401, 433, 465, 513. — Διάσκεψις γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῆς πείνας, σ. 545. — Ἡ σημασία τῆς εἰς Ἑλλάδα ἐπισκέψεως τοῦ Σεπτοῦ Προκαθημένου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας Τσεχοσλοβακίας, σ. 594. — Ἄ' Ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἑλπιούσιν», σ. 657.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Ἰωάννου Ν. Καρμίρη, Ἡ περὶ ἐκκλησιαστικῶν Παραδόσεων καὶ Ἐθῶν διδασκαλία τοῦ Μεγ. Βασιλείου, σ. 22. — Μητροπ. Γυθείου καὶ Οἰ-

τύλου Σωτηρίου, Τὸ ὄνομα χριστιανός, σ. 25, 74, 119, 164, 196. — Μητροπ. Σισανίου καὶ Σιατίστης Ἀντωνίου, Σύντομος ἱστορικὴ ἀνασκόπησις τοῦ θεσμοῦ τῆς κοινοκτημοσύνης καὶ χριστιανικῆ θεώρησις τοῦ πλοῦτου, σ. 31, 81, 169, 202, 233, 261, 295, 324, 440, 473, 632, 664. — Μητροπ. Περιστερίου Χρυσοστόμου (Γερασίμου Ζαφείρη), Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης (ἀναμνήσεις-βιώματα-δραματισμοί), σ. 34, 84, 124, 204, 235. — Ἐπισκόπου Ἀνδρούσης Ἀναστασίου, «Ἴνα μὴ μωμηθῇ ἡ διακονία» (ἐκθεσις πεπραγμένων Ἀποστολικῆς Διακονίας — Σεπτ. 1980 ἕως Αὐγ. 1983), σ. 36. — Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ἐντυπώσεις ἐκ τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς (στὰ πλαίσια τῆς ΚΖ' Κληρικολαϊκῆς Συνελεύσεως), σ. 39, 105, 135, 177, 206. — Κων. Ν. Ξενογιάννη, Ἡ μάχη τοῦ Βαλτετσίου καὶ ἡ καθιέρωσις τῆς ὑπὸ τῆς ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως (1822) ὡς ἐθνικῆς ἐορτῆς, σ. 45. — Μητροπ. Μεσσηνίας Χρυσοστόμου, Ὁ Εὐβοίας Νεόφυτος καὶ τὸ «Λέσβιον» μουσικὸν σύστημα, σ. 70, 115. — Εὐαγγέλου Π. Λέκκου, Ὁ ἐορτασμός τοῦ ἱεροῦ Φωτίου καὶ οἱ φωτισταὶ τῶν Σλάβων, σ. 150. — Τὸ Β' Διεθνὲς Συμπόσιον τοῦ ἁγίου Νικολάου καὶ τὸ προσκύνημα εἰς τὸν τάφον του, σ. 175. — Χρυσοστόμου Ι. Νεαμονιτάκη, Στὰ ἱερὰ χρώματα τῆς Αἰολίδος καὶ τῆς Ἰωνίας, σ. 183, 214, 247, 281, 309, 337, 428. — Χ, Τὸ Μακροχῶρι καὶ ὁ ἱστορικὸς ναὸς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, σ. 418. — Μητροπ. Γρεβενῶν Σεργίου, Ἡ Ἐκκλησία τῶν Γρεβενῶν (τοπωνυμία-ἴδρυσις-διατελέσαντες ἀρχιερεῖς), σ. 443, 476, 517, 635, 668. — Ἀρχιμ. Μιχ. Στατίκου, Ἰδρυμα Pro Oriente, Εἴκοσι ἔτη προσφορᾶς εἰς τὸν Διάλογον, σ. 490. — Ἀρχιμ. Σωτ. Τράμπα, Στοιχεῖα ἀπὸ τὴν Ὁρθοδοξίᾳ στὴν Κίνα, σ. 493. — Ἀρχιμ. Νικ. Πρωτοπαπᾶ, Συνοπτικὴ ἱστορία τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου τῆς Ἀπ. Διακονίας, σ. 528, 643, 681. — Ἱ. Φ. Ἀθανασοπούλου, Πνευματικὸν μνημόσυνον εἰς Πάτρας διὰ τὸν Μητροπολίτην Κίτρους Βαρνάβαν, σ. 661. — Μαν. Μελινοῦ, Τιμητικὲς ἐκδηλώσεις γιὰ τὰ 40 χρόνια ἀρχιερατείας τοῦ Σεβ. Μυτιλήνης κ. Ἰακώβου, σ. 671.

ΔΟΓΜΑΤΙΚΑ

Μάρκου Α. Σιώτη, Ἡ διδασκαλία τοῦ ἱεροῦ Φωτίου περὶ τῆς βλασφημίας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, σ. 95. — Boris Bobrinskoy, Τὸ «Filioque» χθὲς καὶ σήμερον, σ. 240, 272, 297. — Νικ. Ε. Μητσοπούλου, Νὰ μετονομασθοῦν τὰ Κατηχητικά; (Δογματικοθητικὴ θεώρησις τοῦ ἐρωτήματος), σ. 300, 329, 411. — Γερασίμου Ι. Κονιδάρη, Ἡ ἐπιστημονικὴ προϋπόθεσις διὰ τὴν λύσιν τῶν προβλημάτων τῶν οἰκουμενικῶν διαλόγων τῆς Ἀληθείας διὰ τὴν ἔνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν, σ. 327, 393. — Ἱωάννου Ν. Καραμίρη, Ἡ κοσμικὴ διάστασις τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας, σ. 471.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ

Γεωργίου Παπατζανάκη, Τὸ νόημα τῆς εἰρήνης εἰς τὴν Α' πρὸς Κορινθίους ἐπιστολὴν τοῦ Κλήμεντος Ρώμης, σ. 308, 334, 425. — Μητροπ. Δράμας Διονυσίου, Θεοτόκος: «τὸ σύνορον τῆς κτιστῆς καὶ ἀκτίστου φύσεως», σ. 435. — Τοῦ αὐτοῦ, Τὸ βίωμα τῆς πίστεως ὡς σύγχρονος πραγματικότης, σ. 627.

ΛΟΓΟΙ — ΟΜΙΛΙΑΙ — ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

Ἱ. Μητροπόλεως Δράμας, Τὸ ποιμαντικὸν ἔργον σήμερον (χρονικὸν-εἰσηγήσεις-πορίσματα ἱερατικοῦ συνεδρίου), σ. 28, 102, 141, 181, 211, 245, 269, 305, 339, 421, 454. — Μητροπ. πρ. Παραμυθίας Τίτου, Σχέσις ἐπιστήμης καὶ θρησκείας, σ. 86, 129, 172, 237, 264. — Μητροπ. Ἀλεξανδρουπόλεως Ἀνθίμου, Ὁ Μέγας Φώτιος, μιμητὴς τοῦ Ἀρχιποίμενος Χριστοῦ, σ. 122. — Μητροπ. Πατρῶν Νικοδήμου, Ἡ ὀρθόδοξος ταυτότης τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, σ. 167. — Διακ. Μελίτωνος Καραῆ, Ἡ Μεγάλῃ Ἐκκλησία καὶ τὰ Γράμματα, σ. 179. — Διακ. Μελίτωνος Καραῆ, Φανάρι, πρὸ ἑξ ἡμερῶν τοῦ Πάσχα, σ. 303. — Μητροπ. Δράμας Διονυσίου, Ὁ θεολογικὸς λόγος σήμερον, σ. 403. — Ἀρχιμ. Δημ. Μπεκιάρη, Τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, σ. 483. — Μητροπ. Φιλαδελφείας Βαρθολομαίου, Ἡ Θεοτόκος Μαρία, σ. 638. — Πρωτοπρ. Νικ. Σκιαδάρεση, Οἱ νέοι καὶ ἡ εὐθύνη μας, σ. 683.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Χρήστου Κ. Παπαθανασίου, Συλλεκτικὰ ἔργα ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου κατὰ τὸ β' ἡμισυ τοῦ 18ου αἰῶνος, σ. 49. — Μητροπ. Δράμας Διονυσίου, Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι καὶ ἡ ἀγωγή τῶν νέων, σ. 76. — Γερασίμου Γ. Ζώρα, Δύο ἀπεικονίσεις τοῦ Πατριάρχῃ Ἀθηνᾶγαθρα σὲ ναὸ τῆς Ρώμης καὶ τοῦ Μπάρι, σ. 148. — Μητροπ. Δράμας Διονυσίου, Ἡ προσευχὴ τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, σ. 199. — Ἱω. Γ. Παπαγιαννοπούλου, Παθήσεις ἐκ κοινωνικῶν συνθηκῶν ἀναφερόμενες στὴν Π. Διαθήκη, σ. 279. — Πρωτοπρ. Δημ. Κ. Δρίτσα, Ἡ ἀνθρωπολογία τοῦ Ἀπ. Παύλου καὶ τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα, σ. 332, 415. — Κων. Ρ. Ἀθανασιάδη, Νέφος Μαρτύρων, σ. 341. — Ἱω. Γ. Παπαγιαννοπούλου, Ἡ παρ' Ἰσραηλίταις ἱατρικὴ ὑπὸ κοινωνιολογικὴν ἐποψιν, σ. 414. — Τοῦ αὐτοῦ, Ἡ εἰς τὰς Πράξεις διαφανομένη ἱατρικὴ ιδιότης τοῦ Λουκᾶ, σ. 498. — Ἡ συγκρότησις τῶν Συνόδ. Δικαστηρίων. Μέλη-σύνδεσμοι τῶν Συνόδ. Ἐπιτροπῶν, σ. 468. — Μη-

τροπ. πρ. Παραμυθίας Τίτου, Ὁμολογία πίστεως πρὸς τὸν Θεὸν ἐπιστήμονος τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν ἐν στίχοις ποιητικοῖς, σ. 481. — Ε. Δ. Θ., Ἡ ἀπονομή τοῦ ὄρφικου τοῦ Ἄρχοντος Διδασκάλου τοῦ Γένους εἰς τὸν ἀκαδημαϊκὸν Παντελῆν Πρεβελάκη, σ. 494. — Τὸ Β' Ἱερατικὸν Συνέδριον τῆς Ἱ. Ἀρ/πῆς Κύπρου, σ. 525. — Ι. Μ. Χ α τ ζ η φ ὄ τ η, Χρονικὸ τῆς συσκέψεως τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῆς πείνας (Ἀθήνα, 9-13 Ὀκτ. 1985), σ. 549 ἐξ. — Ἀ γ γ ἔ λ ο υ Θ. Ἀ γ γ ε λ ο π ο ὕ λ ο υ, Μέτρα γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῆς πείνας στὴν Ἀφρική καὶ γενικώτερα τῆς φτώχειας στὶς χῶρες τοῦ Τρίτου Κόσμου, σ. 574. — Μητροπ. Κίτρους Β α ρ ν ά β α, Ματιὲς στὴ θρησκευτικὴ πορεία τῆς Ἀθήνας, σ. 659. — Μητροπ. Δημητριάδος Χ ρ ι σ τ ο δ ο ὕ λ ο υ, Ἡ ἰσότητα τῶν φύλων ἐξ ἐπόψεως ὀρθοδόξου, σ. 666. — Ἀρχιμ. Π α ν τ. Κ α θ ρ ε π τ ἰ δ η, Χριστιανισμὸς καὶ ἐργασία, σ. 678.

ΔΙΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ

Ἱ. Μ. Χ α τ ζ η φ ὄ τ η, Ἡ ἐπίσκεψη τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Καρελίας καὶ πάσης Φινλανδίας κ. Παύλου στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος (17.11-1.12.84), σ. 9. — Μητροπ. Σερρών καὶ Νιγρίτης Μ α ξ ἰ μ ο υ, Ἑορταστικαὶ ἐκδηλώσεις ἐπὶ τῇ 70ῇ ἐπετειῇ τῶν γενεθλίων τοῦ Μακ. Πατριάρχου Σόφιας κ. Μαξίμου, σ. 14. — Ἀ θ α ν α σ ἰ ο υ Μ π α σ δ έ κ η, Διμερῆς θεολογικὸς Διάλογος μεταξὺ Οἴκ. Πατριαρχείου καὶ Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας τῆς Γερμανίας (ΕΚΔ) εἰς Καβάλα, σ. 275. — Ἱ. Μ. Χ α τ ζ η φ ὄ τ η, Ἡ ἐπίσημος ἐπίσκεψις τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ εἰς τὸ Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων καὶ τὴν Ἱ. Μονὴν τοῦ Σινᾶ (17-27.5.1985), σ. 353, 356-390. — Διακ. Χ ρ υ σ ο σ τ ὄ μ ο υ Κ α λ α ἰ τ ζ ῆ, Περί τὰς διμερεῖς θεολογικὰς συναντήσεις μεταξὺ θεολόγων τοῦ Οἴκου. Πατριαρχείου καὶ τῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας τῆς Γερμανίας ἐν ὄψει τῆς Ζ' ἀναλόγου Συναντήσεως ἐν Καβάλα 3-11.10.1984, σ. 450, 496, 531, 685. — Ι. Μ. Χ α τ ζ η φ ὄ τ η, Χρονικὸ τῆς ἐπισήμου ἐπισκέψεως τοῦ Μακ. Μητροπολίτου Πράγας καὶ πάσης Τσεχοσλοβακίας κ. Δωροθέου στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος (2-7 Νοεμβρίου 1985), σ. 600.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑΙ

Μητροπ. Πατρῶν Νικοδήμου, Ὁ Νέας Πελαγονίας Νικόλαος, σ. 80. — Ἀρχιμ. Ἰ γ ν α τ ἰ ο υ Λ ά π π α, Ὁ Αὐλῶνος Παντελεήμων, σ. 132. — Δευτερεύοντος Δ η μ η τ ρ ἰ ο υ, Βασίλειος Κ. Οἰκονομίδης, σ. 138. — Ἀρχιμ. Ἰ γ ν α τ ἰ ο υ Λ ά π π α, Ὁ πρ. Λαρίσης καὶ Πλαταμῶνος Ἰάκωβος Σχίτσας, σ. 267. — Ἀρχιμ. Ἀ λ ε ξ ἰ ο υ Β ρ υ ὄ ν η, Ὁ Καστορίας Γρηγόριος, σ. 407. — Μητροπ. Ἀλεξάνδρου-πόλεως Ἀ ν θ ἰ μ ο υ, Ὁ Κίτρους Βαρνάβας, σ. 487. — Ε. Π. Α., Ὁ Ἀργολίδος Χρυσόστομος Β', σ. 521.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

«Ζητεῖται ἐλπίς». — Ἀναγκαῖα ἡ μέριμνα διὰ τοὺς νέους — Ἐκδηλώσεις πρὸς τιμὴν τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, σ. 53. — Ἀξιόπαινοι τιμητικαὶ διακρίσεις. — Προσηλυτισμὸς καὶ «θρησκευτικὴ ἐλευθερία». — Ἐξαφανίσεις παιδιῶν καὶ ἐφήβων, σ. 54. — «Ζωντανὰ κιονόκρανα». — Βυζαντινὴ ψαλτικὴ παράδοσις, σ. 108. — Ἐκθέσεις Ἐκκλησιαστικῆς Τέχνης. — Πάντοτε ἀναγκαῖα. — Ἀπαράδεκτον φαινόμενον. — «Ἐξω οἱ νόμοι ἀπ' τὸ κορμί μας», σ. 109. — Ἐπὶ τῆς πέτρας τῆς πίστεως. — Προβάλλει τὴν Ἑλληνικὴν Βυζαντινὴν Ὀρθοδοξίαν. — Εὐχὴ καὶ παράκλησις. — «Ἐκκλησιαστικὴ Ναῦς», σ. 154. — Ἀνοίγει τὸν δρόμον εἰς τὴν πίστιν. — Ἀνθρωποκτονία ἐν ψυχρῷ, σ. 155. — Ἐκκλησία τῆς Παραδόσεως. — Ὀρθοδόξια καὶ Ἑλληνισμὸς, σ. 185. — «Ἡ Θεολογία εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸν κόσμον». — Ἀπαράδεκτοι ἐρωνεῖαι. — «Ἰσοδυναμεῖ μὲ φόνον», σ. 186. — Ἡ γενεσιουργὸς αἰτία, σ. 187. — Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. — Πρότυπον στενῆς συνεργασίας. — Ἐπὶ τῇ αἰσίᾳ λήξει τῆς ἀποστολῆς εἰς Ἅγιον Ὄρος τῆς Πατριαρχικῆς Ἐξαρχίας, σ. 216. — Μέγα κεφάλαιον διὰ τὴν Ἐκκλησίαν. — Συναρπαστικὴ μαρτυρία. — Νέα στοιχεῖα διὰ τὴν ἀνθισιν τῆς Ὀρθοδοξίας εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἑνωσιν, σ. 217. — Ἐκ θανάτου πρὸς ζωὴν καὶ θεῖαν εὐφρασύνην. — Τὸ δρᾶμα τῶν Βορειοηπειρωτῶν. — Εὐστοχον ψήφισμα, σ. 249. — Ὁφέλιμοι πνευματικὰ ἐπαφαί. — Ἐπισημάνσεις δι' ἀναρμόστους ἐκδηλώσεις. — «Ποιά πρότυπα δώσαμε»; σ. 250. — Ὑπόσχεται - ὄρκος, σ. 251. — «Ἀκούεται ἡ κραυγὴ τοῦ πόνου». — Τὸ ζήτημα τοῦ κοινῆς ἐορτασμοῦ τοῦ Πάσχα. — Νέα ὑπὸ ἴδρυσιν Ὀρθόδοξος Θεολογικὴ Σχολή. — Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας, σ. 284. — «Αὐτὸς εἶπε καὶ ἐγενήθησαν...». — Δὲν ὑπάρχουν περιθώρια δι' ἐφησυχασμόν, σ. 285. — «Ἐνθρονίζων ἄνω τὴν ἡμετέραν ἢν ἀνέλαβε φύσιν...». — Ἦρχισε νὰ παρουσιάσῃ ἀξιόλογα ἀποτελέσματα. — Ἡ ἐν Βελγίῳ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία. — Φωτεινὸν πρότυπον, σ. 312. — Τὰ πρακτικὰ τοῦ Ε' Πανελληνίου Θεολογικοῦ Συνεδρίου. — «Ἐνημέρωσις», σ. 313. — Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. — Ἡ ἐν Θεσσαλονίκῃ προβολὴ τῶν ἁγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου. — Ἐκκλησία καὶ Θεολογία, σ. 344. — Ἡ Ἑλληνικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία εἰς τὴν σημερινὴν Εὐρώπην. — «Τραγικὸν παράδοξον». — Ζητοῦν συχνοτέρας ἐπαφάς, σ. 345. — Κοινωνικὸν καὶ πνευματικὸν ἔργον εἰς τὴν Σιωνίτιδα Ἐκκλησίαν. — «Ἀνεξαρτήτως θρησκευματος ἢ καταγωγῆς». — Ἐπαλξίς τοῦ Ὀρθοδόξου Ἑλληνισμοῦ, σ. 391. — Θαλερὸν πνευματικὸν φυτώριον. — «Βιωματικὴ προσέγγισις», σ. 392. — Προκλητικὴ ἐνέργεια. — «Πολιτιστικὴ πρωτεύουσα». — Νέον ἴδρυμα εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Συμπρωτεύουσος, σ. 430. — Τὸ ζήτημα ἀντιμετωπίσεως τῶν Χιλιαστῶν. — Ἑλληνικὰ προσηλυτικὰ εἰς ἕνα νέον κόσμον. — Ὁ ἐξοπλισμὸς τῶν σχολικῶν βιβλιοθηκῶν, σ. 431. — «Ὀδοιπορικὸν θανάτου». — Ἄγγελοι εἰρήνης καὶ ἀγάπης. — Πατήγορον φαινόμενον. — «Ἀπὸ τὸν πίθηκον;», σ. 458. — «Δικαστικὴ Σεισμολογία».

— Ἀποκαλύπτουν τὸν παραλογισμόν, σ. 459. — Ἡ Ὁρθόδοξος Κατήχησις. — Δύο μέτρα καὶ δύο σταθμά, σ. 500. — Ἄρχων, Διδάσκαλος τοῦ Γένους. — Ὁ ἐκχυδαϊσμός τῶν κωμωδιῶν τοῦ Ἀριστοφάνους, σ. 501. — Ἐν πολλοῖς ἀπλοῦν... εὐχολόγιον. — Ὁ Κίτρος Βαρνάβας (†), σ. 502. — Ἐπὶ τῇ ἐπανεκδόσει τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας». — Ἀνοικοδόμησις τοῦ Θεολ. Ἰνστιτούτου Βουκουρεστίου. — Ὁργάνωσις αἰμοδοσίας ἐν Κορίνθῳ, σ. 535. — Ὁ ἐν Regensburg οἰκουμενικὸς διάλογος. — Ἐκδηλώσεις διὰ τοὺς ἁγίους Κύριλλον καὶ Μεθόδιον. — «Τὸ παράπονον τοῦ ὀρθοδόξου κοινοῦ τῆς χώρας μας», σ. 536. — Ἀνάγκη σταυροφορίας καὶ συναγερμού. — Ρεαλιστικαὶ ἐκτιμήσεις. — Ἐπὶ τῇ 60ετηρίδι τοῦ ἐν Παρισίοις Ἰνστιτούτου Ὁρθοδόξου Θεολογίας, σ. 580. — Ἐκκλησία καὶ Παιδεία. — Νοσηλευτικὸν Ἐπιμορφωτικὸν Σεμινάριον ἐν Θεν/νίκη. — Τί θὰ διδάξῃ; σ. 581. — Ἐλπίζομεν, ὅτι θὰ ληφθῇ σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν. — Ἡ Β' Ἐκθεσις τοῦ Πανορθοδόξου Ἐκκλησιαστικοῦ Τύπου. — «Ἀνεξιθρησκεία». — Ἐκκλησία καὶ Ἰατρική, σ. 646. — Διονύσιος Πύρρος, ὁ Θετταλός. — Τὰ ιδεώδη τῆς Παιδείας τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Κύπρου. — Ἀπαράδεκτος ἐπιμονή, σ. 647. — Γενικὴ Συνέλευσις τῶν Ε.Φ.Τ. τῆς Ἰ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. — Θαυμασία καὶ εὐτυχὴς πρωτοβουλία. — Ἐκδηλώσεις πρὸς τιμὴν τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς, σ. 688. — Ἐπὶ τῇ 40ετηρίδι. — Θεοφιλὴς ἐπισκοπικὴ ζωή. — Μήνυμα καὶ ψήφισμα ὑπὲρ τῶν Βορειοηπειρωτῶν, σ. 689.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος — Ἱερὰ Σύνοδος, σ. 56, 110, 155, 187, 251, 314, 346, 392, 459, 503, 537, 584, 648, 690, 691.

Ἀποστολικὴ Διακονία, σ. 648.

Ἰ. Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν, σ. 155, 218, 346, 459, 503, 691.

Ἱεραὶ Μητροπόλεις:

Ἀλεξανδρουπόλεως, σ. 346, 459.

Γόρτυνος, σ. 347.

Δημητριάδος, σ. 56, 252, 314, 347, 504, 648, 692.

Δρυϊνουπόλεως, σ. 218.

Ζακύνθου, σ. 649.

Ἡλείας, σ. 156, 586, 649.

Θήρας, σ. 219.

Κερύρας, σ. 156, 219, 505, 649, 692.

Κίτρος, σ. 218, 505.

Κορίνθου, σ. 348, 537.

Μαρωνείας, σ. 56.

Μεσογαίας, σ. 156, 220, 460, 650.

Μεσσηνίας, σ. 56.

Μονεμβασίας, σ. 187, 587.

Μυτιλήνης, σ. 220.

Ναυπάκτου, σ. 156.

Ν. Ἰωνίας, σ. 156, 314, 650, 692.

Νικαίας, σ. 349, 693.

Πειραιῶς, σ. 157.

Χίου, σ. 349, 586.

Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, σ. 157, 220, 315, 506, 539, 650.

Ἐπαρχίαι τοῦ Θρόνου:

Λάμπης, σ. 188, 349.

Ὁρθ. Ἀκαδημία Κρήτης, σ. 252, 315.

Ἀμερικῆς, σ. 651.

Θυατείρων, σ. 188, 460, 588.

Αὐστραλίας, σ. 693.

Γαλλίας, σ. 58, 158.

Γερμανίας, σ. 350, 540, 651.

Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας, σ. 189, 315, 461.

Πατριαρχεῖον Ἀντιοχείας, σ. 158.

Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων, σ. 190.

Ἐκκλησία Ρωσίας, σ. 220, 350.

Κύπρου, σ. 694.

Ἐκκλησία Ρουμανίας, σ. 316.

Ἐκκλησία Σερβίας, σ. 58, 253, 316, 462, 540.

Ἐκκλησία Βουλγαρίας, σ. 317, 588.

Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία, σ. 60, 190, 220, 254, 317, 350, 463, 541, 588, 651.

Ἀγγλικανισμός, σ. 190, 255, 541, 588.

Προτεσταντισμός, σ. 463, 541, 589.

Οἰκουμενικὴ Κίνησις, σ. 61, 254, 318, 463, 541, 652.

Διάφορα, σ. 541.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ — ΠΡΑΞΕΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ)

Κανονισμός υπ' ἀρ. 25/1984, σ. 1. Παραρτήματος.

Κανονισμός υπ' ἀρ. 26/1984, σ. 3. Παραρτήματος.

Κανονισμός υπ' ἀριθ. 27/1984, σ. 5. Παραρτήματος.

Κανονισμός υπ' ἀρ. 28/1984, σ. 7 Παραρτήματος.

Κανονισμός υπ' ἀρ. 29/1985, σ. 57 Παραρτήματος.

Πράξεις συστάσεως ἐκκλησιαστικῶν Ἰδρυμάτων, σ. 9 ἐξ., 25 ἐξ., καὶ 60 ἐξ. Παραρτήματος.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Τίτου Ἐμμ. Ματθαϊάκη, Μητροπ. πρ. Παραμυθίας, Ἁγίου Νεκταρίου Πενταπόλεως Κατηχητικαὶ ἐπιστολαὶ πρὸς τὰς μοναχὰς τῆς Ἱ. Μονῆς Ἁγίας Τριάδος Αἰγίνης, σ. 62. — Ν. Θ. Μπουγάτσου, Ἰωάν. Ε. Ἀναστασίου, Ἀνθολογία πηγῶν ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, σ. 62. — Σωτ. Ι. Ἀγαπητίδης, Νικ. Μπουγάτσου, Τὸ πρόβλημα τῆς ἰδιοκτησίας — Ὁρθόδοξη ἀποψη, σ. 63. — Εὐαγγέλου Π. Λέκκου, Ἐρμηνεῖαι εὐσεβεῖς Περὶ μιμήσεως Χριστοῦ, σ. 221. — Βασ. Μουστάκη, Ἡ Οἰκονόμου, Θεὸς καὶ Ἐπανάσταση τοῦ 1821, σ. 222. — Ν. Θ. Μπουγάτσου, Βασ. Τρ. Γιούλτση, Ἑλληνες πτυχιούχοι Ὁρθοδόξων Θεολογικῶν Σχολῶν, σ. 222. — Ἡλία Β. Οἰκονόμου, Κων. Ν. Ἡλιοπούλου, Ἡ δίκη τοῦ Χριστοῦ ὑπὸ τὸ φῶς τῶν Εὐαγγελίων καὶ τῆς Ἐπιστήμης, σ. 351. — Τοῦ αὐτοῦ, Δημ. Β. Μαρούδη, «Τὸ ἐφ' ἡμῖν Αὐτεξούσιον», σ. 351. — Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ἰωάννας Τσάτσου, Ἰγνηλασία, σ. 395. — Τοῦ αὐτοῦ, Ἰωάννας Τσάτσου, Ἀπὸ τὸ τετράδιό μου, Ὁρεσ τοῦ Σινᾶ, σ. 396. — Τοῦ αὐτοῦ, Τάσου Μιχαῆλ, Στ' ἀχνάρια τοῦ Μωϋσῆ καὶ τῶν Βεδουϊνῶν, σ. 397. — Βασ. Μουστάκη, Ἀντωνίου Κόμπου, ἀρχιμ., Ὁρησκυτικὴ καὶ κοσμικὴ ἐξουσία κατὰ τὴν Κ. Διαθήκην, σ. 397. — Μανώλη Μελινοῦ, Βασ. Τ. Γιούλτση, Εἰσαγωγή στὴ Γενικὴ Κοινωνιολογία, σ. 398. — Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Τίτου

Ἐμμ. Ματθαϊάκη, Μητροπ. πρ. Παραμυθίας, Ὁ Ἅγιος Νεκτάριος Κεφαλᾶς, Μητροπ. Πενταπόλεως, σ. 589. — Π. Β. Πάσχου, Σίμωνος Ἱ. Καρᾶ, Μέθοδος τῆς Ἑλληνικῆς Μουσικῆς, σ. 651. — Ν. Θ. Μπουγάτσου, Ὁ Χριστιανὸς πολιτικὸς ἄρχοντας. Ἰω. Χρυσοστόμου: Ἐπιστολὴ πρὸς Γέμελλον, σ. 653. — Γρ. Θ. Στάθη, Παρουσίασις βιβλίων, σ. 654. — Εὐαγ. Δ. Θεοδώρου, Μητροπ. Ν. Ἰωνίας Τιμοθέου, Ἐγκόλπιον εὐχολόγιον, σ. 95. — Εὐαγ. Π. Λέκκου, Ἀγ. Γρηγορίου Νύσσης, Λόγοι εἰς τοὺς Μακαρισμοὺς, σ. 695.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ — ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Ἀνατυπῶνται ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια» ΚΠόλεως, σ. 61. — Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ Βοστώνης τιμᾷ τὸν Μητροπολίτην Κίτρους, σ. 314. — Ἐορτὴ ἀποφοίτων Σχολῆς Κορίνθου, σ. 348. — Μνημόσυνον ἐν Ἀθήναις τοῦ Μητροπ. Κίτρους Βαρνάβα, σ. 582. — Μεγάλης Δ. Ε. Ε. Κατακομβῶν Μήλου, σ. 584. — Ἱ. Μ. Ἀσωμάτων Πετράκη, σ. 586. —

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ — ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Στις σελ. 256, 320, 400, 512,

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Προκηρύξεις ἐκλογῆς:

Ἐφημερίων: σ. 63, 64, 111, 112, 159, 160, 191, 192, 223, 224, 255, 256, 286, 287, 288, 319, 320, 352, 398, 399, 432, 464, 507, 508, 509, 542, 543, 590, 591, 592, 655, 696, 697.

Διακόνων: σ. 64, 159, 191, 223, 255, 256, 286, 319, 352, 399, 431, 507, 542, 544, 590, 654, 655, 696.

Ἐροκηρύκων: σ. 223, 320, 590, 592.

Ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων: σ. 286, 464, 510, 511, 542, 543, 544, 591, 654, 655, 656, 696, 697.

Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν, σ. 400.

Υποτροφίῶν: σ. 158.

Κλήσεις κατηγορουμένων: σ. 64, 112, 192, 224, 592, 656.

Ἀποφάσεις ἐκκλησ. Δικαστηρίων, σ. 287.

ΕΙΚΟΝΑΙ — ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΙ

Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ἱατρὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων, σ. 2. — Φωτογραφίαι ἐκ τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Σεβ. Φινλανδίας κ. Παύλου στὴν Ἑλλάδα, εἰς τὰς σελ. 9, 11, 12 καὶ 13. — Φωτογραφίαι ἐκ τῆς 70ῆς ἐπετείου τῶν γενεθλίων τοῦ Μακ. Πατριάρχου Βουλγαρίας κ. Μαξίμου, εἰς τὰς σελ. 15, 17 καὶ 19. — Φωτογραφίαι καὶ κλισέ ναῶν κλπ. ἐκ τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς (στὰ πλαίσια τῆς ΚΖ' Κληρικολαϊκῆς Συνελεύσεως), στίς σελ. 39, 40, 41, 42, 43, 105, 106, 107, 135, 137, 177, 178, 206, 207, 208. — Ἀπεικονίσεις τοῦ Πατριάρχου Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ρώμης καὶ τοῦ Μπάρι, σ. 148, 149. — Ἀπὸ τὸν ἑορτασμὸν τοῦ ἱεροῦ Φωτίου εἰς Διορθόδοξον Κέντρον, σ. 151, 153. — Ἀπὸ τὸ ὁδοιπορικόν: Στὰ ἱερὰ χῶματα τῆς Αἰολίδος καὶ τῆς Ἰωνίας, στίς σελ. 184, 185, 248, 281, 283, 310, 338, 428, 429. — Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ, σ. 225. — Ὁ πρ. Λαρίσης Ἰάκωβος Σχίζας, σ. 268. — Ἀπὸ τὴν ἐπίσημον ἐπίσκεψιν τοῦ Ἀρχιεπ. Ἀθηνῶν κ. Σεραφεῖμ εἰς τὸ Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων καὶ τὴν Ἱ. Μονὴν Σινᾶ, εἰς τὰς σελ. 353, 358, 360, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 387. — Ὁ Καστορίας Γρηγόριος (†), σ. 407. — Τοῦ κατεδαφισθέντος ἰ. ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Μακροχωρίου ΚΠόλεως, σ. 418, 419, 420. — Ἡ Δ. Ι.Σ. τῆς 129ης περιόδου (1.9.85-31.8.86). — Ὁ Ἀργολίδος Χρυσόστομος Β', σ. 521. — Β' Ἱερατικὸν Συνέδριον Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου, σ. 525, 527. — Τὸ κτίριον τοῦ Θεολ. Οἰκοτροφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, σ. 528. — Ὁ Ἀθηνῶν Γερμανὸς Καλλιγᾶς, σ. 530. — Φωτογραφίαι ἀπὸ τῆ Σύσκεψιν γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῆς πείνας, σελ. 550-566. — Φωτογραφίαι ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Προκαθημένου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας Τσεχοσλοβακίας κ. Δωροθέου εἰς Ἑλλάδα, εἰς σελ. 593-619. — Ὁ Ἀθηνῶν Χρυσόστομος Παπαδόπουλος (†), σ. 643. Οἰκότροφοι, φοιτ. Θεολογίας, σ. 644. — Ἀπὸ τῆς τιμητικῆς ἐκδηλώσεως γιὰ τὴν 40ετηρίδα τοῦ Σεβ. Μυτιλήνης κ. Ἰακώβου, σ. 672, 673. — Ὁ Σεβ. Καστορίας κ. Γρηγόριος, σ. 677. — Ὁ καθηγητὴς Β. Βέλλας (†), σ. 681. — Ὁ Ἀθηνῶν Σπυρίδων (†), σ. 682. — Ὁ Κίτρος Βαρνάβας (†), σ. 683.

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Μεγάρων καὶ Σαλαμίνας ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

† Ὁ Γρεβενῶν ΣΕΡΓΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Καθηγητὴς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Α) Ἐσωτερικοῦ : Δραχμαὶ 300 ἑτησίως.

Β) Ἐξωτερικοῦ : Δολλάρια 20 ἑτησίως.

Τιμὴ ἐκάστου τεύχους μετὰ τοῦ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ»

δρχ. 15.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εὐαγγέλιον Δ. Θεοδώρου, «Ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιούσιν».

Μητροπ. Κίτρος Βαρνάβα (†), Ματιῆς στὴ θρησκευτικὴ πορεία τῆς Ἀθήνας.

Ι. Φ. Ἀθανασοπούλου, Πνευματικὸν μνημόσυνον εἰς Πάτρας διὰ τὸν Μητροπολίτην Κίτρος καὶ Κατερίνης Βαρνάβαν.

Μητροπ. Σισανίου Ἀντωνίου, Σύντομος ἱστορικὴ ἀνασκόπησις τοῦ θεσμοῦ τῆς κοινοκτημοσύνης καὶ χριστιανικῆς θεώρησις τοῦ πλοῦτου.

Μητροπ. Δημητριάδος Χριστοδοῦλου, Ἡ ἰσότης τῶν φύλων ἐξ ἐπόψεως ὀρθοδόξου.

Μητροπ. Γρεβενῶν Σεργίου, Ἡ Ἐκκλησία τῶν Γρεβενῶν (Τοπωνυμία—Ἰδρυσις—Διατελέσαντες Ἀρχιερεῖς).

Μαν. Μελινοῦ, Τιμητικῆς ἐκδηλώσεως γιὰ τὰ 40 χρόνια Ἀρχιερατείας τοῦ Σεβ. Μητιλήνης κ. Ἰακώβου.

Ε. Π. Α., Ἐκλογή καὶ χειροτονία τοῦ Μητροπολίτου Καστορίας.

Ἀρχιμ. Παντελ. Καθρεπτίδη, Χριστιανισμὸς καὶ ἐργασία.

Ἀρχιμ. Νικ. Ι. Πρωτοπαπᾶ, Συνοπτικὴ ἱστορία τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου τῆς Ἀπ. Διακονίας.

Πρεσβ. Νικ. Σκιαδαρέση, Οἱ νέοι καὶ ἡ εὐθύνη μας.

Χρυσόστομος Καλαϊτζῆ, Πατριαρχικοῦ Διακόνου, Περὶ τὰς διμερεῖς θεολογικὰς Συναντήσεις μεταξὺ θεολόγων τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου καὶ τῆς Ε.Κ.Δ. ἐν ὄψει τῆς Ζ' ἀναλόγου συναντήσεως (ἐκ Καβάλα 3 — 11. 10. 84).

Παρατηρήσεις καὶ Σχόλια.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Βιβλιοκρισία.

Παράρτημα.

Περιεχόμενα τοῦ τόμου ΕΒ' (1985) τοῦ Περ. «Ἐκκλησία». — Οἱ κατὰ τὸ 1985 συνεργάται.

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ”

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ο ΜΕΓΑΡΩΝ ΚΑΙ ΣΑΛΑΜΙΝΟΣ ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

† Ο ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΣΕΡΓΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΟΙ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1985 ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ ΤΗΣ «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ»

† Ο ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
 † Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ ΣΕΡΑΦΕΙΜ
 † Ο ΚΥΤΡΟΥΣ ΒΑΡΝΑΒΑΣ
 † Ο ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
 † Ο ΓΥΘΕΙΟΥ ΚΑΙ ΟΙΤΥΛΟΥ ΣΩΤΗΡΙΟΣ
 † Ο ΔΡΑΜΑΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ
 † Ο ΠΑΤΡΩΝ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ
 † Ο ΣΙΣΑΝΙΟΥ ΚΑΙ ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ
 † Ο ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΕΩΣ ΑΝΘΙΜΟΣ
 † Ο ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ
 † Ο ΠΕΡΙΣΤΕΡΕΙΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
 † Ο ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΣΕΡΓΙΟΣ
 † Ο ΣΕΡΡΩΝ ΚΑΙ ΝΙΦΡΙΤΗΣ ΜΑΞΙΜΟΣ
 † Ο ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΕΩΣ ΕΥΔΟΚΙΜΟΣ
 † Ο πρ. ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ ΤΙΤΟΣ
 † Ο ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ
 † Ο ΑΝΔΡΟΥΣΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

ΑΓΓΕΛΟΣ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ
 ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΚΑΡΜΙΡΗΣ
 ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΚΟΝΙΑΡΗΣ
 ΜΑΡΚΟΣ ΣΙΩΤΗΣ
 BORIS BOBRINSKOY

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΛΙΔΑΙΟΣ
 ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ε. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ
 ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΡΧΙΜ. ΛΑΒΕΙΟΣ ΒΥΡΩΝΗΣ
 » ΣΥΜΕΩΝ ΚΟΥΤΣΑΣ
 » ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΛΑΠΠΑΣ
 » ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΕΚΙΑΡΗΣ
 » ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ
 » ΜΙΧΑΗΛ ΣΤΑΥΚΟΣ
 » ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΤΡΑΜΠΑΣ

ΠΡΩΤΟΠΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Κ. ΔΡΙΤΣΑΣ
 ΔΙΑΚΟΝΟΣ (ΔΕΥΤΕΡΕΥΩΝ) ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
 » ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΚΑΛΑΓΙΤΖΗΣ
 » ΜΕΛΙΤΩΝ ΚΑΡΑΣ
 ΚΩΝ)ΝΟΣ Ρ. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ
 Ι. Φ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ
 ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ Γ. ΖΩΡΑΣ
 ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΛΕΚΚΟΣ
 ΜΑΝΩΛΗΣ ΜΕΛΙΝΟΣ
 ΚΩΝ)ΝΟΣ Ν. ΕΒΝΟΠΙΑΝΝΗΣ
 ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΠΑΣΔΕΚΗΣ
 ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ Ι. ΝΕΑΜΟΝΙΤΑΚΗΣ
 ΧΡΗΣΤΟΣ Κ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
 ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΤΖΑΝΑΚΗΣ
 Ι. Μ. ΧΑΤΖΗΦΩΤΗΣ